

TAMPERE.
FINLAND

TAMPEREEN TOIMINNAN JA TALOUDEN KATSAUS 4/2020

TAMPERE

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 04/2020

Julkaisija:
Tampereen kaupunki, Konsernihallinto
PL 487, 33101 Tampere
www.tampere.fi/talousjastrategia

Kannen suunnittelu: Tampereen kaupunki, Veli-Matti Lahdenniemi
Kannen kuva: Laura Vanzo

Julkaisu on saatavissa sähköisesti osoitteessa: www.tampere.fi/talousjastrategia

Tampereen toiminnan ja talouden katsaus 04/2020

SISÄLLYS

KONSERNIJOHTAJAN KATSAUS.....	1
-------------------------------	---

KAUPUNGIN TOIMINTA JA TALOUS.....	4
-----------------------------------	---

Kaupungin tuloslaskelma.....	4
Verotulot.....	7
Valtionosuudet.....	9
Henkilöstö.....	10
Hankinnat.....	13
Tuottavuuden tila.....	16
Rahoituslaskelma.....	18
Investoinnit.....	20
Tase.....	22

KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	26
-----------------------------------	----

Kaupunkikonsernin tulosenuste.....	24
Konsernikatsaus.....	26

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	40
------------------------------------	----

Olenaiset poikkeamat talousarvioon.....	41
Talousohjelma	44
Sivistyspalvelujen palvelualue	48
Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	48
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue	51
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	51
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	56
Elinvoima- ja osaamislautakunta	57
Asunto- ja kiinteistölautakunta.....	63
Kaupunkiympäristön palvelualue	68
Yhdyskuntalautakunta.....	69
Joukkoliikennelautakunta.....	73
Kehitysohjelmat	75
Hiedanranta	75
Viiden tähden keskusta.....	78
Smart Tampere	81
Raitiotie-kehitysohjelma.....	85
Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi -kehitysohjelma.....	87
Vetovoimainen elämyskaupunki	89
Tampere junior.....	90
Konsernihallinto	91
Yhteiset erät	92
Taseyksiköt	93
Pirkanmaan pelastuslaitos	93
Liikelaitokset	95
Tampereen Vesi	96
Tampereen Kaupunkiliikenne.....	98
LIITE 1 Raitiotie-kehitysohjelma ja Tampereen Raitiotie Oy	99

Koronapandemialla hurjat vaikutukset

TILIKAUDEN TULOS

-45,3 milj. €

(TP Enn 2020)

NETTOMENOT

7,0 %

(TP Enn 20 / TP 19)

VERORAHOITUS

4,9 %

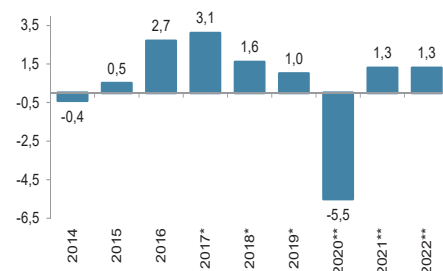
(TP Enn 20 / TP 19)

Valtiovarainministeriö arvioi bruttokansantuotteen supistuvan tänä vuonna vähintään 5,5 prosenttia. Koronapandemian seurauksena valtion ja kuntien talous sukeltaa rajusti ja arvioiden mukaan taantumasta nouseminen kestää useamman vuoden.

Kaupungin kuluvan vuoden talousarvio laadittiin tuloksen osalta tasapainoon, mutta koronapandemian vaikutusten seurauksena tulosestimate on jäämässä noin 45 milj. euroa talousarvion huonommaksi. Erityisesti verotulojen merkittävä vähentyminen, sairaanhoito- ja joukkoliikenteen, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen ja varhaiskasvatuksen toimintatulojen väheneminen heikentävät kaupungin taloutta.

Toimintamenojen arvioidaan kaupungin tasolla toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti ja toimintamenojen

BRUTTOKANSANTUOTTEEN VOLYYMIN MUUTOS

Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö
 *) 2017-2019 Tilastokeskuksen ennakkotieto,
 **) 2020-2022 Valtiovarainministeriön ennuste

arvioidaan kasvavan maltilliset 2,8 % vuodesta 2019. Koronapandemian aiheuttamien toimintatulojen suuren notkahduksen vuoksi toimintakate kasvuksi arvioidaan 7,0 %.

Toimintakate on jäämässä noin 17 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikommaksi. Suurimmat poikkeamat ovat Joukkoliikennelautakunnan (7,1 milj. euroa), Sivistys- ja kulttuurilautakunnan (3,5 milj. eu-

TUNNUSLUKUTAULUKKO	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP Enn 2020
Toimintakate, milj. €	-414,7	-1 211,9	-1 279,1	-1 279,2	-1 296,1
Nettomenojen kasvu, %	0,5	2,7	5,5	5,6	7,0
Vuosikate, milj. €	39,4	90,4	112,9	112,8	67,1
Vuosikate / poistot, %	112,8	81,0	100,0	100,0	59,7
Tulos, milj. €	4,7	-20,1	-0,0	0,0	-45,3
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta (milj. €)	-486,6	-531,5	-485,5	-515,4	-534,6
Investoinnit (netto), milj. €	-41,0	-153,9	-192,9	-253,1	-226,6
Investointien tulo- ja rahoitus, %	96,0	59,0	46,1	44,6	29,6
Lainat, milj. €	789,5	794,8	900,2	900,2	897,1
Lainat, € / asukas	3 308	3 338	3 711	3 711	3 698
Verorahoituksen kasvu, %	3,8	5,9	7,0	7,0	4,9
Asukasmäärä	238 656	238 140	242 600	242 600	242 600

VUOSIKATE

67,1 milj. €

(TP Enn 2020)

LAINAMÄÄRÄ / ASUKAS

3 698 €

(TP Enn 2020)

NETTOINVESTOINNIT

-226,6 milj. €

(TP Enn 2020)

roa), Elinvoima- ja osaamislautakunnan (2,1 milj. euroa) ja Yhdyskuntalautakunnan (2,0 milj. euroa) toimintakatteiden ylitykset.

Koronapandemian seurauksena verotulot ovat jäämässä 63 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienemmäksi ja valtion-osuuksia on kertymässä 37 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän. Verotulojen kokonaismäärä on jäämässä vuoden 2019 tasolle.

Huonon taloustilanteen vuoksi talousarviovalmistelussa tulee jatkaa talouden tasapainottamistoimenpiteitä, jotka on

perusteltua jaksottaa toteutettavaksi vuosina 2021 - 2025. Keskeisin kysymys talouden hallinnassa on, miten saadaan hidastetuksi tai jopa vähennetyksi kaupunkilaisille järjestettävien palvelujen kustannuksia.

Ulkoisten nettoinvestointien määräksi arvioidaan noin 227 milj. euroa, mikä toteutuessaan alittaa valtuuston hyväksymän määrän noin 27 milj. eurolla lähinnä talonrakennushankkeiden viivästymisen vuoksi. Kaupungin lainamäärän kasvu on vuoden 2020 talousarviossa 110 milj. euroa. Tilinpäätösennusteen perusteella lainamäärää joudutaan vuoden aikana todennäköisesti lisäämään talousarviossa arvioidusta.

Erittäin epävarmojen talousnäkymien vuoksi vuoden 2021 talousarviovalmistelussa ei ole mahdollista esittää mitään uusia menoja lisääviä palveluita eikä nykyisiä toimintoja pidä laajentaa, ellei rahoitusta saada kohdentamalla menoja jostain muista toiminnoista saatavilla säästöillä. Lisäksi poikkeustilanteen aikaisia toimintatapoja tulee hyödyntää mahdollisimman paljon pysyvästi.

Kuntatalous on heikkenemässä

Kuntatalouden osalta koronapandemian vaikutuksia voidaan tarkastella kuntien menojen kasvun ja tulojen supistumisen kautta. Osa pandemian vaikutuksista on suoria, osa tulee välillisesti ja viiveellä. Suorin vaikutus koronaviruspandemialla on kuntien terveydenhuoltomenoihin.

Vuodesta 2020 muodostuu kuntataloudessa koronapandemian seurauksena selvästi heikompi kuin mitä syksyllä 2019

ennustettiin. Kuntien menoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuvien sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvun ja hallitusohjelman mukaisten menolisäysten lisäksi uutena tekijänä koronakriisistä aiheutuvat lisäkustannukset. Valtiovarainministeriö arvioi kuntatalouden toimintakatteen heikkenevän toimintamenojen kasvun ja toimintatulojen laskun seurauksena noin 5,7 prosenttia.

Valtiovarainministeriö arvioi kuntatalouden pysyvän selvästi alijäämäisenä vuosina 2021–2024 ja talouden sopeutuspaineen arvioidaan olevan suuren kaikissa kuntakokoryhmissä. Vuosina 2022–2024 negatiivisten vuosikatteiden kuntien lukumäärän arvioidaan jälleen kasvavan ja kehyskauden lopulla 40 prosentilla Manner-Suomen kunnista arvioidaan olevan negatiivinen vuosikate. Arviolaskelman mukaan kehyskauden aikana alijäämäisten kuntien lukumäärä kasvaa jokaisessa kuntakokoryhmässä.

Työllisyystilanne kääntyi voimakkaaseen laskuun

Tampereen työllisyystilanteen hyvä kehitys hidastui vuoden 2019 aikana ja kääntyi voimakkaaseen laskuun koronapandemian myötä. Kaupungin työttömien määrä nousi huhtikuussa 78 prosenttia (9 900 henkilöä) vuoden takaisesta. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä lisääntyi 1 491 henkilöllä. Pitkäaikaistyöttömien määrän suhteen kehitys oli kuitenkin vielä positiivista. Heitä oli huhtikuussa 164 edellisvuotta vähemmän. Ulkomaa-laisten työttömien määrän kasvu jatkui edelleen, työttömiä oli huhtikuussa 431

VÄKILUKU

238 656

(tammi-huhtikuu)

VÄESTÖNMUUTOS 2020

+ 516

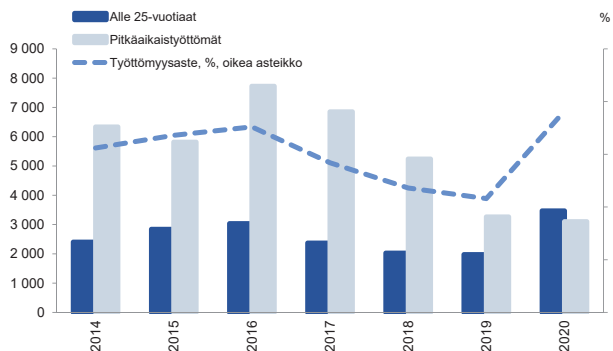
(tammi-huhtikuu)

TYÖTTÖMYYSASTE

19,1 %

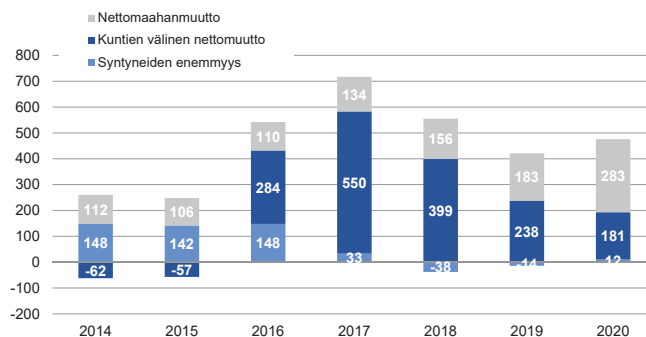
(huhtikuu)

TYÖTTÖMYYSASTE SEKÄ NUORTEN JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ TAMPEREELLA, HUHTIKUU

Lähde: Pirkanmaan ELY-keskus

VÄESTÖNMUUTOKSET, TAMMI-HUHTIKUU

Kuvion lähde: Tilastokeskus väestönmuutosten ennakkotiedot

edellisvuotta enemmän. Avoimia työpaikkoja oli huhtikuussa 2 951, mikä on lähes 1 100 työpaikkaa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Koronapandemia haastaa kaupungin tavoitteiden toteutumista

Koronapandemia haastaa kaupungin tavoitteiden toteutumista monella eri osa-alueella. Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumat toimintaan pandemialla ja siihen liittyvillä rajoitustoimilla on erittäin suuret vaikutukset. Tälle vuodelle järjestettäväksi suunnitelluista kansainvälisistä kongresseista yli 40 prosenttia on peruttu, siirretty myöhempään ajankohtaan tai ne toteutetaan virtuaalisesti. Suurin osa kansainvälisten tapahtumien hakuprosesseista on keskeytetty tai siirretty tulevaisuuteen. Lisäksi koronatilanteesta johtuen maaliskuussa rekisteröityjen yöpymisten määrä väheni Tampereella 52 prosenttia.

Kevään tilanne on haastanut erityisesti sosiaali- ja terveystalvijoja. Toimintoja ja palveluja suljettiin ja kiireetöntä hoitoa perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa siirrettiin myöhemmäksi

valmistauduttaessa epidemian hoitoon. Ennakoitavissa on, että ennaltaehkäisevät palvelut tulevat ruuhkautumaan ja raskaammat palvelut kuormittumaan. Muun muassa lastensuojelussa on odotettavissa syksyllä pandemiatilanteesta johtuvaa asiakasmäärien kasvua.

Koronatilanne on vaikuttanut voimakkaasti joukkoliikenteeseen. Maaliskuussa voimaan tulleet rajoitukset ja suositukset romahduttivat joukkoliikenteen matkustajamäärät muutamassa päivässä. Tammi-huhtikuussa matkustajamäärät olivat 27 prosenttia pienemmät vuoden takaiseen verrattuna.

Koronatilanteesta huolimatta kaupungin toiminnassa on tapahtunut myös positiivista kehitystä. Muun muassa kulttuuripääkaupunkihauksen ensimmäisen vaiheen hakemus valmistui ja päätös hakuprosessin toisesta vaiheesta tehdään 24.6.2020. Kestävä Tampere 2030 -ohjelman koordinoimana on käynnistynyt yhteistyö asukkaiden, yritysten ja yliopistoyhteisön kanssa hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä on kevään aikana otettu isoja kehitysaskelia ja koronatilanne on vauhdittanut uusien

digitaalisten asiointimahdollisuuksien käyttöönottoa entisestään. Uusia avauksia ovat muun muassa esi- ja perusopetuksen toiminnanohjausjärjestelmä ja sähköinen allekirjoitus.

Koronapandemian myötä kaupunki joutui tilanteeseen jollaista ei ole aikaisemmin kohdattu. Epävarma tilanne tulee jatkumaan vielä pitkään ja kriisin lopulliset vaikutukset selviävät vasta tulevaisuudessa.

Juha Yli-Rajala
Konsernijohtaja

KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Ei sisällä sisäisiä eriä

Milj. euroa	Tot. 2020 1-4	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP 2020 Enn.	TP 2020 Enn/TP19
Toimintatulot						
Myyntitulot	69,7	223,2	219,3	222,9	215,0	-8,3
Maksutulot	29,9	103,2	97,6	98,0	93,8	-9,5
Tuet ja avustukset	8,5	31,7	25,0	26,5	23,6	-8,1
Vuokratulot	23,4	73,7	72,1	72,1	72,0	-1,8
Muut toimintatulot	15,2	36,3	27,4	27,7	27,2	-9,1
Tulot yhteensä	146,7	468,1	441,3	447,2	431,4	-36,7
 Valmistus omaan käyttöön	1,8	23,8	3,6	3,6	3,6	-20,2
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-214,5	-626,1	-633,6	-637,5	-635,0	-8,8
Palkat ja palkkiot	-170,1	-497,9	-502,7	-507,1	-504,3	-6,4
Henkilösivukulut	-44,3	-128,2	-130,9	-130,4	-130,6	-2,4
Eläkekulut	-38,1	-112,0	-111,1	-112,0	-112,3	-0,3
Muut henkilösivukulut	-6,2	-16,2	-19,7	-18,4	-18,3	-2,1
Palvelujen ostot	-267,8	-827,6	-836,3	-839,3	-834,4	-6,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19,1	-65,6	-59,6	-59,6	-62,3	3,3
Avustukset	-38,2	-115,2	-114,4	-113,7	-120,5	-5,3
Vuokramenot	-22,0	-63,9	-73,1	-72,8	-72,1	-8,3
Muut toimintamenot	-1,6	-5,4	-7,0	-6,9	-6,7	-1,4
Menot yhteensä	-563,1	-1 703,9	-1 724,0	-1 729,9	-1 731,1	-27,3
Toimintakate	-414,7	-1 211,9	-1 279,1	-1 279,2	-1 296,1	-84,3
 Verotulot	325,3	974,6	1 039,5	1 039,5	976,0	1,4
Valtionosuudet	121,0	302,0	326,1	326,1	363,1	61,1
Rahoitustulot ja -menot	7,7	25,7	26,4	26,4	24,2	-1,5
Vuosikate	39,4	90,4	112,9	112,8	67,1	-23,2
 Suunnitelmapoistot	-34,9	-111,5	-112,9	-112,8	-112,5	-0,9
Satunnaiset erät	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Tilikauden tulos	4,7	-20,1	-0,0	0,0	-45,3	-25,2

Tuloslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

Kaupungin tammi-huhtikuun ulkoinen tulos oli 4,7 milj. euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyy satunnaisia tuottoja 0,3 milj. euroa. Edellisen vuoden vastaavan ajanjakson tulos oli 17,4 milj. euroa alijäämäinen, mistä satunnaisten

tuottojen osuus oli 1,0 milj. euroa. Ilman satunnaisia eriä tammi-huhtikuun tulos oli 22,7 milj. euroa vertailujaksoa parempi pääasiassa valtionosuuksien ja rahoitustuottojen kasvun vuoksi. Myös muut toimintatulot ovat alkuvuonna kehittyneet suotuisasti kertaluonteisten maanmyyntivoittojen vuoksi. Tilikau-

den -45,3 milj. euron tulosennuste on 25,3 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Vuosisuunnitelmaan nähden tilinpäätösennuste toteutuu 45,3 milj. euroa heikompana. Koronaepidemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisimpiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen. Ilman korona-

NETTOMENOJEN
KASVUENNUNSTE

7,0 %

(TP ENN 20 / TP 19)

VERORAAHOITUS

4,9 %

(TP Enn 20/ TP 19)

vaikutusta tilikauden tulostavoitteen olisi arvioitu toteutuvan.

Toimintakate-ennuste -1 296,1 milj. euroa ylittää vuosisuunnitelman 17,0 milj. eurolla, mikä aiheutuu pääosin tulojen alittumisesta 15,7 milj. eurolla. Toimintamenojen arvioidaan toteutuvan koko kaupungin tasolla lähes vuosisuunnitelman mukaisesti. Toimintakate-ennuste on 84,3 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Toimintakatteen eli nettomenojen ennustetaan kasvavan edellisvuodesta 7,0 prosenttia. Vuosisuunnitelma mahdollistaisi 5,6 prosentin kasvun. Vuonna 2019 toimintakatteen kasvu oli 2,7 prosenttia.

Ulkoiset nettomenot eivät ole kailta vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden organisaatiomuutosten vuoksi. Tampereen Infra liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2020 vaikuttavaa vertailukelpoisuuteen tilikausien välillä. Merkittävimmät ylitysennusteet vuosisuunnitelmaan nähden ovat Kaupunkiympäristö sekä Sivistyspalvelujen palvelualueilla pääasiassa koronaepidemian aiheuttamien tulomenetyksien vuoksi. Asukaskohtainen toimintakate-ennuste on 5 343 euroa (2019: 5 089 euroa). Asukaskohtaista kasvua edellisvuoteen nähden ennustetaan 5,0 prosenttia, mikä on nettomenojen kas-

vuennustetta selvästi maltillisempi.

Verorahoitus on kasvamassa ennusteen mukaan 62,5 milj. euroa (4,9 %) edellisvuodesta. Verorahoituksen ennustetaan toteutuvan 26,5 milj. euroa budjetoitua pienempänä, vaikka ennuste sisältää 52,9 milj. euron arvion valtion tukitoimenpiteiden vaikutuksista (ei päätöstä). Ennusteeseen sisältyy koronaepidemian aiheuttamaa epävarmuutta. Vuoden 2020 veroprosentin nostosta huolimatta verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 976,0 milj. euroa, mikä on vain 1,4 milj. euroa (0,1 %) enemmän kuin vuonna 2019. Vuosisuunnitelmaan nähden verotulojen arvioidaan alittuvan 63,5 milj. eurolla. Valtionosuuksia arvioidaan saatavan 363,1 milj. euroa, mikä on 61,1 milj. euroa (20,2 %) edellisvuotta enemmän. Valtionosuusennuste on 37,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi.

Rahoituserien 24,2 milj. euron tilinpäätösennuste on 1,5 milj. euroa edellisvuotta ja 2,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Tuottojen osuuksista konserniyhteisöissä ennustetaan toteutuvan 2,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikommin koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Vallitseva tilanne on heikentänyt sijoitusten arvostusta 1,0 milj. eurolla. Korkotuottojen ja -kulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Vuosikate-ennuste 67,1 milj. euroa kattaa ennustetuista suunnitelmapoistoista 60 prosenttia. Kaupungin tulorahoitus on alijäämäinen suhteessa investointitasoon. Vuoden 2019 tilinpäätöksen taso oli 81 prosenttia. Poistojen ja arvonalentumisten 112,5 milj. euron ennuste on 0,9 milj. euroa (0,8 %) edellistä vuotta pienempi. Poistotasoon vaikuttaa kaupungin korkea investointitaso. Tampereen Vesi Liikelaitoksen poistojen ennustetaan toteutuvan 1,7 milj. euroa (11,7 %) edellisvuotta pienempinä. Muutosta selittää vuodelle 2019 kohdistunut 1,6 milj.

)) Vuosikatteen ennuste on 67,1 milj. euroa, mikä kattaa ennustetut suunnitelmapoistot 60-prosenttisesti"

euron kertapoiston. Konsernihallinto ennustaa poistojen alittavan edellisvuoden tason noin 1,0 milj. eurolla. Vuosisuunnitelmaan nähden poistojen ennustetaan toteutuvan lähes suunnitellusti.

Satunnaisiin eriin on kirjattu 0,3 milj. euron tuotto Tampereen Infra Liikelaitoksen liiketoiminnan myynnistä Tampereen Infra Oy:lle.

Tuotot

Kaupungin toimintatuottojen toteuma tammi-huhtikuussa oli 146,7 milj. euroa ja koko vuoden ennuste on 431,4 milj. euroa. Ennuste on 15,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi, mihin vaikuttaa koronaepidemiasta aiheutuvat tulonmenetykset. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuottojen ennustetaan laskevan 36,7 milj. eurolla. Organisaatiomuutokset vaikuttavat yksittäisen erien vertailukelpoisuuteen edelliseen vuoteen nähden. Muutoksilla ei ole vaikutusta toimintakatteen vertailukelpoisuuteen.

Myyntituottojen tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 8,0 milj. eurolla. Ylitys kohdistuu pääosin Kaupunkiympäristön palvelualueelle. Merkittävimpänä syynä on koronaepidemian aiheuttamat tulonmenetykset. Edelliseen vuoteen verrattuna kaupungin myyntituottojen ennustetaan laskevan 8,3 milj. eurolla.

Maksutuottojen ennuste alittaa vuosisuunnitelman 4,3 milj. eurolla. Pääosa alituksesta kohdistuu sivistyspalvelujen palvelualueelle ja merkittävimpänä syynä on koronaepidemian aiheuttamat tulonmenetykset. Vuoteen 2019 verrattuna ennuste on 9,5 milj. euroa alhaisempi.

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Tuloslaskelman tunnusluvut	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	26	28	25
Vuosikate / Suunnitelmapoistot, %	113	81	60
Vuosikate, euroa / asukas	165	379	277
Asukasmäärä	238 656	238 140	242 600

Tuet ja avustukset alittavat ennusteen mukaan vuosisuunnitelman 2,9 milj. eurolla. Ylitys aiheutuu pääosin Työllisyyspalvelujen työllisyydenhoitoon liittyvien valtion palkkatukien ja kuntouttavan työtoiminnan tukien pienenemisestä poikkeustilanteen vuoksi. Ennuste 8,1 milj. euroa alhaisempi kuin edellisen vuoden toteuma.

Vuokratuottojen ennuste on vuosisuunnitelman mukainen. Vuoteen 2019 nähden vuokratuottojen ennustetaan laskevan 1,8 milj. euroa.

Muiden toimintatuottojen ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 0,5 milj. euroalla.

Kulut

Toimintakulujen toteuma tammi-huhtikuussa oli 563,1 milj. euroa ja koko vuoden ennuste 1 731,1 milj. euroa. Ennuste ylittää vuosisuunnitelman 1,2 milj. eurolla. Organisaatiomuutokset vaikuttavat yksittäisen erien vertailukelpoisuuteen edelliseen vuoteen nähden. Muutoksilla

ei ole vaikutusta toimintakatteen vertailukelpoisuuteen.

Henkilöstömenojen ennuste alittaa vuosisuunnitelman 2,6 milj. eurolla. Ennusteeseen sisältyy vielä epävarmuutta kunta-alan palkkatarkistuksen osalta. Edelliseen vuoteen nähden vertailukelpoisten henkilöstömenojen ennustetaan kasvavan 26,8 milj. euroa (4,4 %). Vertailukelpoisuuslaskelmassa on eliminoitu organisaatiomuutosten vaikutus ja huomioitu kunta-alan palkkatarkistuksen vaikutukset. Henkilöstömenojen tarkempi analyysi löytyy kohdasta Henkilöstö.

Materiaali- ja palveluostojen ennuste alittaa vuosisuunnitelman 4,9 milj. eurolla. Alitus kohdistuu pääosin palvelujen ostoihin, lisäksi matkustus- ja kuljetuspalvelujen ennustetaan alittavan suunnitellusta. Edelliseen vuoteen verrattuna materiaali- ja palveluostojen ennustetaan kasvavan noin 6,8 milj. euroa (0,8 %). Organisaatiomuutokset vaikuttavat osin tilikausien vertailukelpoisuuteen. Palvelujen ostot ja Aineet, tarvikkeet ja

tavarat -tiliryhmien analysointi löytyy kohdasta Hankinnat.

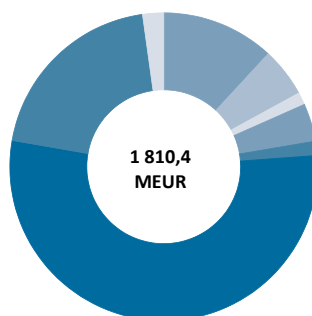
Avustuskulujen ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman 6,8 milj. eurolla. Merkittävin ylitys on Työllisyyspalvelujen työmarkkinatuen kuntaosuuden 6,2 milj. euron ylitysenasteen aktivointiasteen pienenemisen vuoksi. Edelliseen vuoteen nähden ennuste on 5,3 milj. euroa huonompi, mikä aiheutuu työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun lisäksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluseteli-päiväkodeille ja yksityisille päiväkotien ylläpitäjille maksettavista kompensatioista.

Vuokratulujen ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 0,6 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen nähden vuokratulujen ennustetaan kuitenkin kasvavan 8,3 milj. eurolla pääosin toisen asteen koulutuksen (Tredun) 14,3 milj. euron kasvun ja Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän (kitia) 6,1 milj. euron vähentymisen vuoksi. Taustalla on Tredun tilojen siirtyminen pois kitian vastuulta tämän vuoden alusta. Tilat vuokrataan nyt suoraan Tredun Kiinteistöt Oy:ltä.

Muiden toimintakulujen ennustetaan toteutuvan lähes vuosisuunnitelman mukaisesti, alitusennuste on 0,2 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden ennuste on 1,4 milj. euroa heikompi.

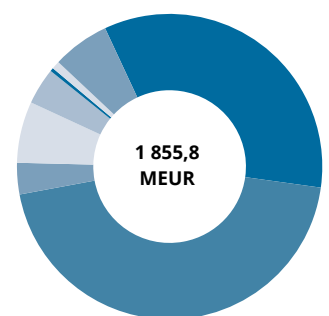
TUOTOT

- Myyntituotot 215,0 M€, 12 %
- Maksutuotot 93,8 M€, 5 %
- Tuet ja avustukset 23,6 M€, 1 %
- Vuokratuotot 72,0 M€, 4 %
- Muut toimintatuotot 27,2 M€, 2 %
- Verotulot 976,0 M€, 54 %
- Valtionosuudet 363,1 M€, 20 %
- Rahoitustuotot 39,9 M€, 2 %

KULUT

- Henkilöstökulut 628,1 M€, 35 %
- Palvelujen ostot 832,6 M€, 45 %
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 62,0 M€, 3 %
- Avustukset 120,5 M€, 6 %
- Vuokratulot 72,1 M€, 4 %
- Muut toimintakulut 6,7 M€, 0,4 %
- Rahoituskulut 15,7 M€, 1 %
- Poistot ja arvonalentumiset 112,5 M€, 6 %

Kuluista on vähennetty Valmistus omaan käyttöön -erän kautta tehdyt oikaisut

Verotulot

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19	%
Kunnallisvero	273,0	808,9	865,0	819,0	10,1	1,2
Yhteisövero	24,0	77,3	82,0	72,0	-5,3	-6,8
Kiinteistövero	28,3	88,4	92,5	85,0	-3,4	-3,8
Yhteensä	325,3	974,6	1039,5	976,0	1,4	0,1

Verotulojen toteuma ja tilinpäätösennuste

Tilikauden 2020 verotulojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 976 milj. euroa, mikä on 63,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa vähemmän. Verotulojen arvioidaan jäävän koronaepidemian vaikutuksesta edellisvuoden tasolle huolimatta kunnallisveron 0,5 %-yksikön korotuksesta. Verotuloarvioon sisältyy poikkeuksellista epävarmuutta ja sitä päivitetään vuoden mittaan. Verotulojen kertymäärä arvioidaan Kuntaliiton kuntakohtaiseen veroennustekeskitykseen huhtikuulta 2020. Lisäksi ennusteessa on arvioitu kuntien yhteisöveron jako-osuuden noston vaikutuksen olevan Tampereelle 9 milj. euroa.

Verotulojen maksulykkäyksiä korvataan tilapäisesti kunnille valtionosuus-

järjestelmän kautta vuonna 2020 ja peritään takaisin vuonna 2021. Tampereen osuus 547 milj. euron korvauksesta on noin 23,9 milj. euroa. Laskennallinen korvaus jakautuu karkeasti 18 milj. euroa kunnallisvero, 2 milj. yhteisövero ja 3 milj. euroa kiinteistövero.

Kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän noin 10 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Kunnallisverotulojen arvioidaan kuitenkin jäävän 46 milj. euroa talousarviosta.

Yhteisöveron tuoton arvioidaan jäävän edellisvuodesta yli 5 milj. euroa mahdollisesta jako-osuuden muutoksesta (9 milj. euroa) huolimatta. Talousarvion arvioidaan alittuvan 10 milj. eurolla.

Kiinteistöverotuloja on kertymässä noin 85 milj. euroa eli 3 milj. euroa edel-

lisvuotta vähemmän. Kiinteistöveron arvioidaan jäävän 7,5 milj. euroa talousarviosta.

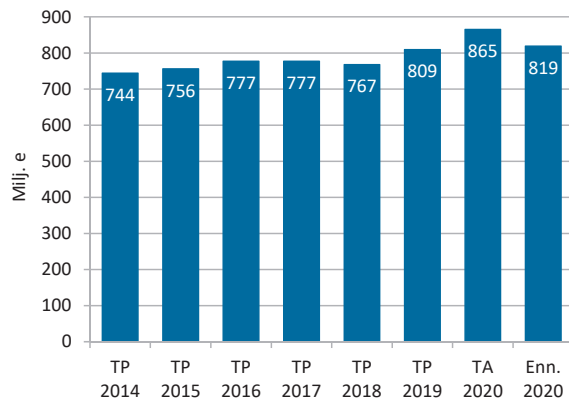
Huhtikuun loppuun mennessä verotuloja on tilitetty yhteensä 340,5 milj. euroa, mikä on 12,5 milj. euroa edellisen vuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Verotulokertymien vertailua ja arviointia kuukausitasolla haastaa koronatilanteen lisäksi verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen asteittain, mikä muuttaa verotulojen tilityksajan kohtia. Lisäksi vertailua vuoteen 2019 vaikeuttaa vuoden 2019 tulorekisteriongelmat. Verotulot on jaksotettu Tampereella kirjanpitoon tasaisesti kuukausille tilinpäätösennusteen mukaan.

KUNNALLISVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2018	2019	2020
Tammikuu	73,7	75,3	82,2
Helmikuu	83,8	81,4	80,2
Maaliskuu	69,0	66,8	71,5
Huhtikuu	72,8	70,8	72,4
Toukokuu	76,3	78,5	
Kesäkuu	68,8	66,7	
Heinäkuu	78,6	71,0	
Elokuu	69,1	50,0	
Syyskuu	65,6	37,4	
Lokakuu	65,8	64,6	
Marraskuu	48,9	72,2	
Joulukuu	-5,0	74,3	
Koko vuosi	767,4	808,9	306,2
Kumulat. 1-4	299,3	294,2	306,2

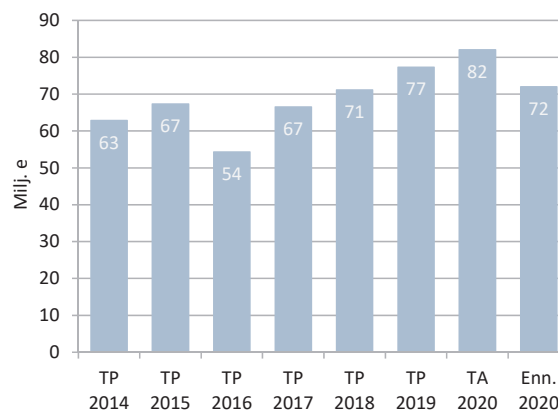
KUNNALLISVERON KEHITYS

YHTEISÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2018	2019	2020
Tammikuu	6,4	7,0	7,9
Helmikuu	11,8	13,7	14,0
Maaliskuu	5,5	6,1	5,7
Huhtikuu	5,3	5,5	4,5
Toukokuu	4,4	5,9	
Kesäkuu	4,0	5,7	
Heinäkuu	7,0	5,8	
Elokuu	4,8	5,9	
Syyskuu	5,3	5,2	
Lokakuu	6,6	4,8	
Marraskuu	3,9	5,3	
Joulukuu	6,1	6,3	
Koko vuosi	71,1	77,3	32,2
Kumulat. 1-4	29,0	32,4	32,2

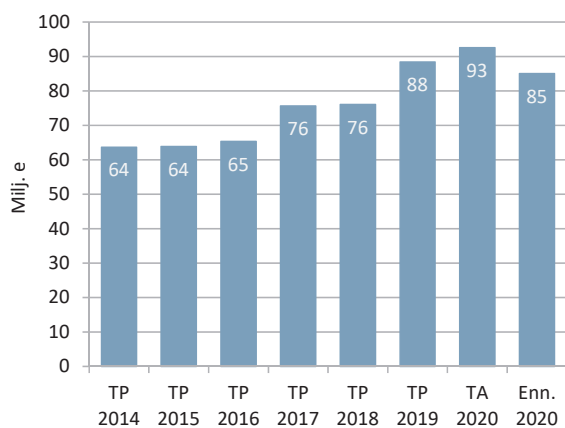
YHTEISÖVERON KEHITYS

KIINTEISTÖVERON MAKSUPERUSTEISET TILITYKSET

Milj. euroa	2018	2019	2020
Tammikuu	0,1	0,2	0,5
Helmikuu	0,1	0,1	0,3
Maaliskuu	0,1	0,3	0,6
Huhtikuu	0,5	0,8	0,7
Toukokuu	0,2	0,3	
Kesäkuu	0,2	0,1	
Heinäkuu	0,3	0,3	
Elokuu	0,8	1,0	
Syyskuu	36,4	42,7	
Lokakuu	34,1	40,5	
Marraskuu	2,5	1,5	
Joulukuu	0,6	0,7	
Koko vuosi	76,0	88,4	2,2
Kumulat. 1-4	0,9	1,4	2,2

KIINTEISTÖVERON KEHITYS

Valtionosuudet

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19	%
Peruspalvelujen valtionosuus*	59,9	242,5	166,8	179,7	-	-
Veromenetysten kompensatio*	39,9	-	96,7	119,7	-	-
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	21,2	59,5	62,6	63,6	4,1	7,0
Yhteensä	121,0	302,0	326,1	363,1	61,1	20,2

*Verotulojen menetysten kompensatio erotettiin valtion talousarviossa erilliseksi eräksi vuodelle 2020. Summa on sisällytynyt aiemmin peruspalvelujen valtionosuuteen.

Valtionosuuksien toteuma ja tilinpäätösennuste

Valtionosuuksia ennustetaan saatavan 363,1 milj. euroa eli 37,0 milj. euroa (20,2 %) enemmän kuin vuonna 2019. Ennusteeseen sisältyy 23,9 milj. euroa verojen maksulykkäysten tilapäistä korvausta (päätös VM 7.5.2020) ja 20 milj. euron arvio valtion tukipaketista kunnille (ei päätöstä).

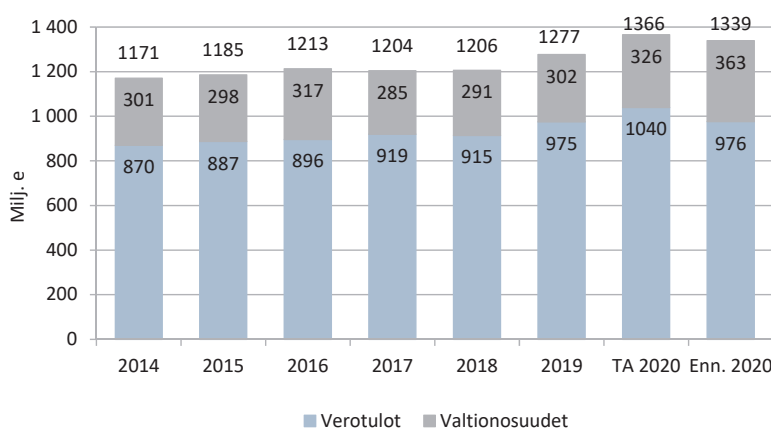
Peruspalvelujen valtionosuutta ennustetaan saatavan 12,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän. Ennusteessa on huomioitu arvio valtion 0,5 miljardin euron tukipaketista kunnille, josta Tampereen osuuden on arvioitu olevan 20 milj. euroa. Tukipaketista ei ole ennusteen laadintahetkellä päästy poliittisesti

sopuun, mutta tietojen mukaan laskentaperusteina on mahdollisesti valmisteltu niin, että lisäyksestä 2/3 perustuisi kunnallisverotulomenetyksiin ja 1/3 jaettaisiin €/asukas-periaatteella. Ilman tukipakettia peruspalvelujen valtionosuus jää noin 8 milj. euroa budjetoidusta. Poikkeama johtuu pääosin sairastavuuskertoimen muutoksesta. Sairastavuuskertoimen osatekijöiden painoista ja niiden kustannustekijöiden painokertoimista säädetään viiden vuoden välein. Muutoksen vaikutusta ei ehditty ottaa huomioon talousarvion valmistelussa loppuvuonna 2019.

Veromenetysten kompensatio erotettiin peruspalvelujen valtionosuudesta vuodelle 2020. Verovähennyksistä ja muista valtion päättämistä veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen menetys kompensoidaan nykyisin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Vuodesta 2010 lähtien Tampereelle kertyneet verotulomenetysten kompensatiot ovat vuonna 2020 ilman koronakorvausta noin 95,8 milj. euroa (2019: 82,3 milj. e). Kokonaisennusteessa on huomioitu 7.5.2020 valtionosuuspäätös verojen maksulykkäyksiin liittyvästä tilapäisestä korvausmenettelystä 547 milj. eurolla vuonna 2020. Tampereelle korvaus on noin 23,9 milj. euroa. Kyseessä ei ole lopullinen tulo kunnille, vaan summa vähennetään vuoden 2021 valtionosuuksista.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ennustetaan saatavan 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän. Ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien ennuste on vajaa 2,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Muita valtionosuuksia taas saadaan arvioitua vähemmän.

VERORAHOITUKSEN KEHITYS

Henkilöstö

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 19 / VS 19
Palkat ja palkkiot	-170,1	-497,9	-507,1	-504,3	2,8
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-38,1	-112,0	-112,0	-112,3	-0,3
Muut henkilösivukulut	-6,2	-16,2	-18,4	-18,3	0,1
Yhteensä	-214,5	-626,1	-637,5	-635,0	2,6

Vertailukelpoiset henkilöstömenot (milj. euroa)	TP 2019	TP Enn. 2020	TP Enn. 20 / TP 19	%
Henkilöstömenot yhteensä	-608,2	-635,0	-26,8	4,4 %

Henkilöstömenot ja palkalliset henkilötyövuodet

Henkilöstömenot olivat huhtikuun lopussa 214,5 milj. euroa. Taloudellisiin syihin perustuvien palkattomien vapaiden (3 222 henkilötyöpäivää) palkka- ja sivukuluja vähentävä vaikutus oli tammi-huhtikuussa 0,3 milj. euroa.

Tammi-huhtikuussa 2020 palkallisten henkilötyövuosien määrä oli 4 178 henkilötyövuotta. Palkalliset henkilötyövuodet

kuvaavat sitä panosta, josta kaupungille aiheutuu henkilöstömenoja. Määrä on 29 henkilötyövuotta pienempi kuin edellisenä vuonna. Vakinaisen henkilöstön palkalliset henkilötyövuodet vähenivät 49 henkilötyövuodella (-1,5 %) vuoden 2019 vastaavaan ajankohtaan nähden. Sijaishenkilöstön henkilötyövuodet kasvoivat 10 henkilötyövuodella (1,8 %) ja

muun määräaikaisen henkilöstön henkilötyövuodet 28 henkilötyövuodella (7,7 %). Palkkatuetun henkilöstön henkilötyövuosien määrä väheni 18 henkilötyövuotta (-19,1 %).

Henkilöstömenojen tilinpäätösnuste on 635, milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 2,6 milj. euroa. Ennusteeseen sisältyy vielä epävarmuutta

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue	1468	4354	4550	4517	-33
Sosiaali- ja terveystaloutakunta	1468	4354	4550	4517	-33
Sivistyspalvelujen palvelualue	1573	4575	4621	4618	-3
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	1573	4575	4621	4618	-3
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	555	1678	1684	1627	-57
Elinvoima- ja osaamislautakunta	541	1638	1633	1578	-55
Asunto- ja kiinteistölahtakunta	14	40	51	48	-2
Kaupunkiympäristön palvelualue	102	312	339	335	-4
Yhdyskuntalautakunta	94	291	316	312	-4
Joukkoliikennelautakunta	7	22	23	23	0
Konsernihallinto	100	345	323	307	-16
Liikelaitokset	172	881	513	513	0
Tampereen Infra	0	376	0	0	0
Tampereen Kaupunkiliikenne	123	370	357	357	0
Tampereen Vesi	49	135	156	156	0
Pirkanmaan pelastuslaitos	208	646	646	646	0
Yhteensä	4 178	12 792	12 675	12 562	-113

Vertailukelpoiset henkilötövuodet	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19	%
Henkilötövuodet yhteensä	12 415	12 562	146	1,2

kunta-alan palkkaratkaisun osalta. Ennusteessa on arvioitu palkkaratkaisun vaikutuksen olevan n. 11,6 milj. euroa. Palkallisten henkilötövuosien ennuste vuodelle 2020 on 12 562 henkilötövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus on 155 henkilötövuotta. Ennuste alittaa vuosisuunnitelman 113 henkilötövuotta. Henkilötövuosien ennustetaan vähenevän 230:llä (-1,8 %) vuoteen 2019 nähden.

Vertailukelpoisten henkilöstömenojen ennustetaan kuitenkin kasvavan 26,8 milj. euroa (4,4 %) edellisvuodesta. Kasvua selittävät kunta-alan palkkaratkaisun arvioidun vaikutuksen lisäksi muun muassa sivukulujen kasvu, Tampereen Infra liikelaitoksen yhtiöittäminen sekä Tredun lisäresursointi, joiden arvioitu yhteisvaikutus on noin 6,1 milj. euroa. Henkilötövuosien vertailukelpoinen kasvu edellisvuoteen verrattuna on ennusteen mukaan 146 henkilötövuotta (1,2 %), mikä lisää henkilöstömenoja noin 7,0 milj. euroa. Vertailukelpoisuuslaskelmassa on eliminoitu organisaatiomuutosten ja huomioitu kunta-alan palkkaratkaisun ennusteen vaikutukset.

Merkittävimmät muutokset vuosisuunnitelmiin nähden

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan alittavan kokonaisuutena vuosisuunnitelma 2,2 milj. eurolla ja palkallisten henkilötövuosien 55 henkilötövuodella.

Työllisyys- ja kasvupalveluissa henkilöstömenojen ennustetaan alittavan vuosisuunnitelma 3,8 milj. eurolla ja palkallisten henkilötövuosien 85 henkilötövuodella. Uusien työsuhteiden alkamista on siirretty tuonnemmaksi ja tästä aiheutuva palkkauskustannusten säästö

on 0,3 milj. euroa. Palkkatukityöllistämisen on tauolla ja uusia työsopimuksia ei laadita. Tämä pienentää palkkauskustannuksia 3,5 milj. euroa.

Ammatillisen koulutuksen osalta henkilöstömenojen ylitysennuste on 1,6 milj. euroa ja palkallisten henkilötövuosien 30 henkilötövuotta. Valtionosuustuloja saadaan 2,7 milj. euroa arvioitua enemmän ja kasvaneella valtionosuustulolla resursoidaan erityisesti opetusta, ohjausta ja tukitoimintoja. Näin ollen henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa korkeampina.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Ylitys johtuu perusopetuksen resurssivajeesta sekä oppilas- huollon ja tuen lisätarpeesta. Palkalliset henkilötövuodet alittavat vuosisuunnitelman 3 henkilötövuotta. Kasvatus- ja opetuspalveluissa palkalliset henkilötövuodet ylittävät vuosisuunnitelman 5 henkilötövuotta perusopetuksen resurssivajeesta ja tuen lisätarpeesta johtuen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa palkallisten henkilötövuosien ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 8 henkilötövuotta 18.3 alkaneen poikkeustilan ja sitä seuranneiden palveluiden sulkemisen vuoksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan henkilöstömenojen arvioidaan toteutuvan 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempina vastaanottopalvelujen ja psykososiaalisen tuen palvelujen rekrytointihaasteiden vuoksi. Työvoimavajetta on korvattu työvoiman vuokrauksella. Palkalliset henkilötövuodet alittavat vuosisuunnitelman 33 henkilötövuotta

pääosin rekrytointihaasteiden ja täyttämättömien vakanssien vuoksi. Edellisvuoteen nähden palkallisten henkilötövuosien kasvu on 161 henkilötövuotta (3,7 %), mikä selittyy palvelutarpeen kasvulla (131 htv) ja organisaatiomuutoksilla (30 htv).

Asunto- ja kiinteistölahtakunnan henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Palkallisten henkilötövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 2 henkilötövuotta.

Joukkoliikennelahtakunnan osalta henkilöstömenojen ja palkallisten henkilötövuosien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Yhdyskuntalahtakunnan osalta henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Palkallisten henkilötövuosien ennustetaan alittavan vuosisuunnitelma 4:llä henkilötövuodella.

Konsernihallinnon henkilötövuosien tilinpäätösennuste on 16 henkilötövuotta vuosisuunnitelmaa pienempi. Muutos johtuu mm. täyttämättä olleista vakansseista sekä harjoittelijapaikkojen täyttämättä jättämisestä. Henkilöstömenojen ennustetta on tästä johtuen pienennetty 0,6 milj. euroa.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen henkilöstömenojen sekä palkallisten henkilötövuosien ennuste on vuosisuunnitelman mukainen. Koronatilanteen aiheuttamia henkilöstömenoja on kertynyt 0,063 milj. euroa johtuen ensisijaisesti sijaisvarautumisesta ensihoidossa. Henkilöstömenot ovat kuitenkin kokonaisuudessaan toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisesti.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 0,064 milj. euroa vuosisuunnitelman pienempinä ja palkallisten henkilötövuosien vuosisuunnitelman mukaisina. Tämänhetkinen tilinpäätösennuste on laadittu odotusarvolla, jossa pandemian vaikutukset lakkaisivat kesäkuussa. Alustavien tietojen mukaan vaikutukset oman tuotannon tilaukseen

jatkuisivat jollakin tasolla myös ainakin alkusyksyn.

Tampereen Vesi liikelaitoksen henkilöstömenojen ja palkallisten henkilötövuosien ennustetaan toteutuvan muutettuna vuosisuunnitelman mukaisena.

Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset saadaan laske-
malla yhteen kaupungin oman henkilös-

tön henkilöstömenot sekä vuokratyövoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Työvoimakustannusten tilinpäätösennuste on 638,6 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 1,6 milj. eurolla. Henkilöstömenot alittavat vuosisuunnitelman 2,6 milj. euroa. Työvoimanvuokrausmenojen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 1,0 milj. eurolla.

Työvoimakustannukset (milj. euroa)	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue	-213,2	-228,4	-229,3	-0,9
Sosiaali- ja terveystaloutta	-213,2	-228,4	-229,3	-0,9
Sivistystalouden palvelualue	-202,4	-208,3	-208,7	-0,4
Sivistys- ja kulttuuritaloutta	-202,4	-208,3	-208,7	-0,4
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue	-92,2	-95,2	-93,0	2,2
Elinvoima- ja osaamistaloutta	-88,7	-91,0	-88,7	2,2
Asunto- ja kiinteistötaloutta	-3,4	-4,3	-4,3	0,0
Kaupunkiympäristön palvelualue	-18,3	-19,2	-19,2	-0,0
Yhdyskuntataloutta	-17,3	-18,1	-18,1	-0,0
Joukkoliikennetäaloutta	-1,1	-1,1	-1,1	-0,0
Konsernihallinto	-25,0	-25,6	-24,9	0,6
Liikelaitokset	-43,2	-26,2	-26,1	0,1
Tampereen Infra	-18,0	0,0	0,0	0,0
Tampereen Kaupunkiliikenne	-17,8	-17,7	-17,7	0,1
Tampereen Vesi	-7,4	-8,4	-8,4	0,0
Pirkanmaan pelastuslaitos	-35,5	-37,4	-37,4	0,0
Yhteensä	-630,0	-640,2	-638,6	1,6

Hankinnat

Milj. euroa	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Palvelujen ostot	-827,6	-839,3	-834,4	4,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-65,6	-59,6	-62,3	-2,7
Yhteensä	-893,3	-898,9	-896,8	2,2

Hankintojen toteuma ja tilinpäätösennuste

- Ostot -0,2 % suunnitelmaa pienemmät
- Korona-epidemia vähentää sairaanhoitopiirin palvelujen käyttöä
- Sosiaali- ja terveystalvelujen ostot muodostaa 95% asiakaspalvelujen ostoista

Palvelujen ja materiaalien ostojen koko vuoden ennuste on 896,8 milj. euroa, mikä on 2,2 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Palvelujen ostot ovat ennusteen mukaan alittumassa 4,9 milj. eurolla ja aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittymässä 2,7 milj. eurolla. Hankintojen ennusteesta noin 3,2 milj. euroa on investointihankkeisiin liittyviä, Valmistus omaan käyttöön -erän (Vok) kautta taseeseen aktivoitavia hankintoja.

Palvelujen ja materiaalien ostojen ennustetaan kasvavan edelliseen vuoteen verrattuna 3,5 milj. eurolla (0,4 %). Suurimpana merkittävänä tekijänä palvelujen ostojen 6,8 milj. euron kasvua selittää Tampereen Ikäihmisten palveluryhmän asiakaspalvelujen ostojen kasvu, mikä johtuu osittain kysynnän kasvusta ja hintojen noususta sekä osittain toimintojen uudelleen järjestelyistä (siirtoviivemaksun välttämiseksi) sekä joiltain osin myös veteraanien kuntoutuksen lakimuutoksesta. Palveluostojen vuosien väliseen vertailuun vaikuttaa myös vuoden alussa tapahtunut Tampereen Infran yhtiöittäminen ja sen myötä kunnossapitopalvelujen ostaminen kokonaispalveluna uudelta yhtiöltä. Muutoksen jälkeen Infran palvelut näkyvät kaupungin tulolas-

Ostot palveluryhmittäin (milj. euroa)	VS 2020	TP 2020 Enn.	TP Enn 20 / VS 20
1. Asiakaspalvelujen ostot	-543,8	-540,8	3,0
2. Toimisto- ja asiantuntijapalvelut	-48,1	-49,2	-1,1
3. Puhtaanapito- ja pesulapalvelut	-46,4	-46,2	0,2
4. Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-47,2	-44,5	2,7
5. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-38,1	-37,7	0,4
6. Majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-32,1	-30,8	1,3
7. ICT-palvelut	-25,3	-25,4	-0,1
8. Sosiaali- ja terveystalvelut	-12,9	-13,6	-0,7
9. Muut palvelut	-8,9	-9,0	-0,0
10. Laboratoriopalvelut	-6,5	-6,6	-0,1

Merkittävimmät asiakaspalvelujen ostot organisaatioittain (milj. euroa)	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Asiakaspalvelujen ostot yhteensä	-543,8	-540,8	3,0
Avo- ja asumispalvelut	-517,2	-516,3	0,9
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	-31,4	-41,0	-9,6
Vastaanottopalvelut	-18,1	-16,4	1,6
Psykososiaalisen tuen palvelut	-68,5	-70,8	-2,3
Ikäihmisten palvelut	-73,5	-80,8	-7,2
Erikoissairaanhoidon palvelut	-325,6	-307,2	18,4
Kasvatus- ja opetuspalvelut	-17,4	-17,7	-0,3
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-3,4	-3,4	0,0
Perusopetus	-14,0	-14,3	-0,3
Työllisyydenhoidon palvelut	-6,3	-3,9	2,4
Pirkanmaan pelastuslaitos	-2,9	-2,9	0,0

kelmassa ulkoisten palvelujen ostoissa. Aiemmin omasta toiminnasta aiheutui muun muassa henkilöstömenoja sekä aine- ja tarvikeostoja. Kyseinen organisaatiomuutos vaikuttaa myös aine- ja tarvikeostojen 5 prosentin pienenemiseen.

Palvelujen ostoissa merkittävin erä on asiakaspalvelujen ostot, joiden ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman tason 3,0 milj. eurolla. Ennusteen mukaan kaupungin asiakaspalvelujen ostot tulevat toteutumaan 540,8 milj. euron, josta sosiaali- ja terveystalvelujen ostot

muodostavat valtaosan, noin 95 prosenttia. Sosiaali- ja terveystalvelujen palveluryhmistä merkittävimmät asiakaspalvelujen ostot ovat erikoissairaanhoidon palveluissa (307,2 milj. euroa). Erikoissairaanhoidon asiakaspalvelujen ostot ovat ennusteen mukaan alittumassa 18,4 milj. eurolla, mikä johtuu PSHP:n palvelutilauksesta. Korona -epidemia vähentää sairaanhoitopiirin palvelujen käyttöä palvelukysynnän hiljennyttä. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen ennustettu ylitys on 9,6 milj. euroa johtuen pääosin

lastensuojelun sijaishuollon ostopalveluista. Psykososiaalisen tuen ennustettu ylitys on 2,3 milj. euroa johtuen pääosin vammaispalvelujen asiakasmäärän ja palvelutarpeen kasvusta.

Matkustus- ja kuljetuspalvelujen ennustetuista 44,5 milj. euron ostoista 36,9 milj. euroa on joukkoliikenteen palveluryhmän hankintoja kaupungin ulkopuolisilta liikennöitsijöiltä. Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelujen ennustetaan toteutuvan 37,7 milj. euron suuruisena, josta suurimmat ostot ovat Kiinteistöt tilat ja asuntopoliitiikka -palveluryhmän ostot sekä Kaupunkiympäristön palvelualueen tekemät kunnossapitopalvelujen ostot Tampe-reen Infra Oy:ltä.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden tiliryhmässä merkittävin erä on lääk-keiden ja hoitotarvikkeiden ostot. Lääk-keiden ja hoitotarvikkeiden ostot ovat ylittämässä vuosisuunnitelman 3,3 milj. eurolla. Vastaanottopalvelujen palvelu-ryhmän hoitotarvikkeiden palvelun kulu- van vuoden budjetti on pienempi kuin edel- lisvuoden toteuma ja lääkkeiden ja hoito- tarvikkeiden kustannusten ennustetaan kasvavan noin 20 % edellisvuodesta. Ylitykseen vaikuttaa osaltaan C-hepatiitti potilaiden hoidon aloitus terveysasemil- la. Psykososiaalisen tuen palvelulinjal- la lääke- ja hoitotarvikemenot ylittyvät huume kuntoutuksen lisääntymisestä johtuen. Elintarvikkeiden ostot ovat alit- tumassa 0,9 milj. eurolla koulujen ja op- pilaitosten siirryttyä korona-epidemian vuoksi etäopetukseen kevätkuukausina. Muut materiaalin ostot -tilille kirjataan erilaisia muihin kuluryhmiin sopimat- tomia materiaali- ja tarvikehankintoja. Merkittävimmät muun materiaalin ostot ovat Toisen asteen koulutuksen 1,7 milj. euron materiaali- ja tarvikehankinnat, Avopalveluiden vastaanottopalveluiden materiaali- ja tarvikehankinnat 1,4 milj. euroa sekä Kasvatus- ja opetuspalvelui- den tarvikehankinnat 1,4 milj. euroa.

Ostot tavararyhmittäin (milj. euroa)

	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
1. Lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ostot	-13,1	-16,4	-3,3
2. Muun materiaalin ostot	-9,3	-9,3	-0,1
3. Poltto- ja voiteluaineiden ostot	-5,6	-5,4	0,3
4. Elintarvikkeiden ostot	-6,0	-5,1	0,9
5. Kaluston ostot	-4,8	-4,9	-0,1
6. Sähkön ostot	-4,5	-4,5	-0,0
7. Kirjallisuuden ostot	-4,2	-4,2	0,0
8. Veden ostot	-3,0	-3,0	0,0
9. Toimisto- ja koulutarvikkeiden ostot	-2,1	-2,3	-0,2
10. ICT -kaluston ostot	-1,9	-2,0	-0,1

Hankintojen kehittäminen

Kaupungin hankintatoimen tulokselli- suuden kehittymistä kuvaavan hankin- tojen tehokkuusmittariston vuoden 2019 tulos oli 50 pistettä eli tulos oli parantu- nut edellisestä vuodesta neljällä pisteel- lä. Kilpailuolosuhteiden hyödyntäminen ja elinvoima -osa-alueen mittareissa muutokset olivat suurimmat. Pisteet pa- ranivat erityisesti siksi, että viime vuonna kaupungin kilpailutuksissa tuli valituksi poikkeuksellisen paljon pirkanmaalai- sia toimittajia, peräti yli 80 % kaikista valituista toimittajista oli Pirkanmaalta. Lisäksi pk-yritysten osallistumismahdol- lisuudet huomioitiin yhä useammassa kilpailutuksessa. Yhden tarjouksen kil- pailutusten määrä kuitenkin nousi edelli- sestä vuodesta, mikä vähensi osa-alueen pisteitä yhdellä pisteellä. Hankinnoilla saavutetut hyödyt osa-alueen tulos nou- si myös kahdella pisteellä. Mittarin katta- vuus (24 % toteutetuista hankinnoista ar- vioitu) oli kuitenkin samalla merkittävästi heikentynyt ja osoittaa, ettei kilpailutuk- sen loppuarviointi ole vielä toivotulla tavalla jalkautunut osaksi kilpailutuspro- sessia. Hankintakäytäntöjen uudistumis- ta kuvaavan mittarin tulos pysyi edellisen vuoden tasolla. Positiivista kehityksessä oli se, että uudistumista osoittavia me- nettelyjä oli käytetty enemmän arvol- taan merkittävimmässä hankinnoissa. Myös osaamisen osalta mittariston tulos parantunut pisteellä, mikä johtui siitä,

että kilpailutukset saatiin toteutettua tavoitellussa aikataulussa edellisvuot- ta paremmin, lähes 60 %:ssa kaikista kilpailutuksista. Hankinta- ja kumppa- nuusosaamisen mittauksen tulos oli sen sijaan hieman laskenut, mutta tulos oli edelleen hyvällä tasolla.

Hankintojen digitalisoinnin esiselvitys- projekti käynnistyi vuoden vaihteessa. Esiselvityksessä on tarkasteltu koko han- kintaprosessia strategisesta hankintojen suunnittelusta ja kilpailuttamisesta sopi- muksen aikaiseen toimintaan ja laskujen käsittelyyn saakka eri palvelualueiden näkökulmista. Samalla on kartoitettu prosessitehokkuuden parantamiseen ja hankintojen tiedolla johtamiseen liitty- viä kehittämistarpeita ja selvitetty missä tehtävissä toimintaa voidaan tehostaa digitalisaation avulla. Kaupungin han- kintatoiminnassa on toivottu tietojärjes- telmien tukea erityisesti sopimuskauden aikaisten tehtävien hoitamiseen ja näitä tarpeita on täsmennetty laatimalla pal- velumuotoilun keinoin käyttötapaus- kuvauksia. Tärkeimpien ja kustannus- vaikuttavimpien kehittämiskohteiden tunnistamisen jälkeen laaditaan niitä to- teuttava kehittämissuunnitelma touko- kuun loppuun mennessä. Esiselvityksen perusteella päätetään käynnistettävistä jatkoprojekteista.

Kaupungin hankintoja tekeväälle hen- kilöstölle perustetun hankintaverkoston toimintaa on jatkettu kevään aikana

haastavista olosuhteista huolimatta. Hankintaverkosto kokoontui maaliskuussa ensimmäisen kerran virtuaalisesti ja mukana oli parhaimmillaan yli 70 verkostolaista. Tapaamisessa työstettiin palvelumuotoilijoiden vetämänä sopimuksen aikaisen toiminnan prosesseja hankinnan digitalisoinnin esiselvitysprojektiin liittyen ja kuultiin, miten Korona-tilanne vaikuttaa hankintasopimuksiin ja niiden tulkintaan.

Alkuvuosi on ollut kaupungin hankintatoiminnalle monellakin tavalla haasteellinen. Koronaviruspandemiasta joh-

tuen suojaruusteiden kysyntä lisääntyi maailmanlaajuisesti tavalla, jota kukaan ei ollut pystynyt ennakoimaan eikä siihen varautumaan. Toisaalla taas tarpeet monille palveluille ja tuotteille vähenivät lyhyessä ajassa olennaisesti toimintojen sulkemisen tai rajoittamisen johdosta. Koronaviruspandemiasta ja hallituksen linjaamista rajoitustoimista on myös aiheutunut monenlaisia vaikeuksia niin kaupungin toimittajille kuin alueen muulle yritystoiminnalle, ja tätä tilannetta kaupunki on omilla toimillaan pyrkinyt helpottamaan.

KANSALLISEN KYNNSARVON YLITTÄVIEN HANKINTOJEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Tammi-huhtikuu 2020

- käynnistettyjä hankintamenettelyjä 27 kpl
- kilpailutusten perusteella tehtyjä hankintapäätöksiä 31 kpl
- Kilpailutuksissa vastaanotettuja tarjouksia 209 kpl
- Kilpailutusten perusteella tehtyjä hankintasopimuksia 142 kpl

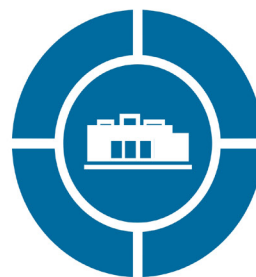
HANKINTAPÄÄTÖKSET 1-4/2020

PIRKANMAALAISET TOIMITTAJAT
57 % SOPIMUSTEN LUKUMÄÄRÄSTÄ

HANKINNAT, JOISSA VAIN
PIRKANMAALAINEN TOIMITTAJA
7 % SOPIMUSTEN VUOSIARVOSTA

PK-YRITYKSET
88 % SOPIMUSTEN LUKUMÄÄRÄSTÄ

HANKINNAT, JOISSA VAIN
PK-YRITYS TOIMITTAJANA
60 % SOPIMUSTEN VUOSIARVOSTA

INNOVATIIVISET HANKINNAT
3 % KAIKISTA HANKINNOISTA

19 % SOPIMUSTEN VUOSIARVOSTA

YMPÄRISTÖKRITEEREJÄ KÄYTETTY
VAATIMUKSENA
35 % KAIKISTA HANKINNOISTA

72 % SOPIMUSTEN VUOSIARVOSTA

Tuottavuuden tila

Tuottavuuden raportointi tuo tietoa tuottavuuden kehityksestä, jota arvioidaan tuottavuusmittareiden avulla.

Mittareille on asetettu kaupunkitason tavoitteet vuoden 2020 talousarviossa. Tuottavuuden tilasta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle vuoden 2020 alusta lähtien toiminnan ja talouden katsauksissa kolmannesvuosittain.

Osana kaupungin 10 kohdan toimenpideohjelmia tuottavuuden laskentaa, mit-taamista ja seuranta kehitetään edelleen ja mittaristoa täydennetään tietopohjan laajentuessa. Vuoden 2020 aikana kaupungin palvelut tuotteistetaan, mikä mahdollistaa palvelujen tuottavuuden laskemisen. Talous-, tuottavuus- ja tuloksellisuusohjelman tavoitteena on nettomenojen kasvun hidastaminen kestäväälle tasolle.

Tuottavuuskehityksen arviointi

Kaupunkitasolla tuottavuuskehitystä arvioidaan tuottavuusmittareiden avulla. Tuottavuus lasketaan tuotoksen ja panoksen suhteena. Julkisella sektorilla panokset ovat tuotannontekijöistä aiheutuvia kustannuksia ja tuotokset ovat suoritteita. Koska suoritteet ovat erilaisia, käytetään Tampereen kaupunkitason ja palvelualueen tuottavuuskehityksen arvioinnissa asukasmäärää, väestöpohjaa tai asiakasmäärää kuvaamaan palvelujen kysyntää ja välillisesti tuotosta.

”Tampereen kasvun arvioidaan jatkuvan tulevina vuosina, minkä vuoksi tuottavuuden arvioinnissa on valittu kasvavan kaupungin näkökulma.”

Asukasmäärän kasvaessa tuottavuutta voidaan parantaa vähentämällä kustannuksia, pitämällä kustannukset nykytasolla tai hillitsemällä kustannusten kasvua niin, että se jää asukasmäärän kasvua alhaisemmaksi.

Tuottavuusmuutoksen laskennallinen taloudellinen hyöty saadaan vertaamalla kaupungin toteutuneita käyttökustannuksia tilanteeseen, jossa ne olisivat kasvaneet kuntien peruspalvelujen hintaindeksin mukaisesti. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksin vuoden 2020 ensimmäinen julkistus on 15.6.2020. Tuottavuusmuutoksen taloudellisen hyödyn arvio laaditaan 31.8.2020 katsaukseen.

Tuottavuusmittareiden toteuma ja kehitys

Kaupunkitasolla tuottavuutta seurataan päämittareiden ja tuottavuutta selittävien mittareiden avulla. Osa mittareista päivittyy kerran vuodessa.

Mittarilukeman lisäksi raportoidaan sen muutosta. Tarkemmat analyysit ja pidemmän aikavälin tuottavuustiedot ovat luettavissa [TuottavuusPulssista](#).

Mittaritietojen tulkintaan sisältyy epävarmuutta vallitsevan tilanteen vuoksi.

Tuottavuusmittarit	30.4.2019	30.4.2020	Muutos	Muutos%	TA 2020
Päämittarit					
Käyttökustannukset, euroa/asukas	2 476	2 498	22	0,9 %	-
Nettomenot, euroa/asukas	1 735	1 738	3	0,2 %	2,6 %
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	887	904	16	1,9 %	2 623
Palveluhankinnat, euroa/asukas	1 103	1 110	7	0,7 %	3 436
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	5,06%	4,91%	-0,15 %yks.	-	4,15%
Työhyvinvointi, taso (max 100)	-	-	-	-	51,7
Tuottavuusjohtaminen, taso (max 4)	-	-	-	-	3,18
Hankintojen tehokkuus, taso (max 100)	-	-	-	-	80
Tilatehokkuus, htm2/asukas	3,68	3,55	-0,1	-3,7 %	3,46
Asukasmäärä	237 932	238 656	798	0,3 %	242 600

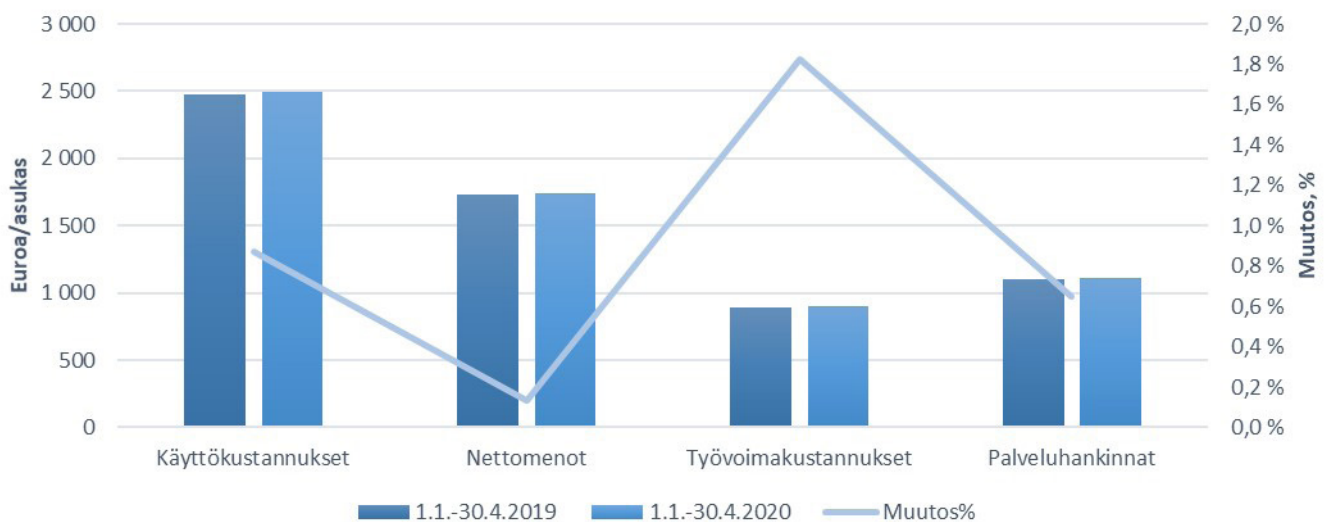
Päämittareissa painottuvat taloudelliset mittarit ja niiden valossa kehitys on ollut positiivista. Tuottavuusmittaritaukkoon on lisätty käyttökustannusten mittari, joka kuvaa kaupungin tuotantokäytön kokonaismäärää euroina. Käyttökustannuksiin lasketaan kaupungin toimintamenot ja pääomakustannuksista poistot. Käyttökustannusten muutos tammi-huhtikuun tarkas-

telujaksolla asukasta kohden laskettuna oli 0,9 % eli 22 e/asukas. Työvoimakustannusten nousua on kompensoinut palveluhankintojen maltillinen kasvu.

Asukaskohtaisten käyttökustannusten kasvu oli tarkastelujaksolla asukaskohtaisten nettomenojen kasvua korkeampi, koska toimintatulojen kehitys oli alkuvuonna kustannuskehitystä korkeampi. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet ja

tilatehokkuus parantunut tarkastelujaksolla. Sairauspoissaolojen vähentyminen lisää työhyvinvointia ja parantaa työn tuottavuutta sekä vaikuttaa alentavasti mm. työterveyshuolto- ja sijaiskustannuksiin.

Kustannukset ja niiden muutos, huhtikuu 2019 ja 2020

Tuottavuus- ja tuloksellisuuspilotit

Tuottavuuden parantamiseksi palvelualueilla on käynnissä vuosina 2019-2021 yhteensä 13 tuottavuus-/tuloksellisuuspilottia, joissa kehitetään tuottavuuden mittaamista, johtamista ja seuranta. Vuonna 2020 tavoitteena on, että piloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi (tavoite nro 48). Piloteista 8 on käynnissä ja 5 on käynnistymässä vuoden 2020 aikana. Tuottavuuspilottikohteet ovat määritelleet vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmiin toimenpiteet tuottavuuden

parantamiseksi ja alustavat mittarit tuottavuuden seurantaan. Käynnissä olevien pilottien tuottavuuden kehitystä kuvaavat mittarit toteumatietoineen ovat [TuottavuusPulssissa](#). Joidenkin mittareiden tiedot päivittyvät vasta syksyllä 2020 vallitsevan epidemiatilanteen vuoksi.

Tuottavuushyödyt digitalisaatiosta

Kaupunginhallitus edellytti vuoden 2019 talousarvion valmistelussa toimia, joiden avulla on tavoitteena saavuttaa 10 milj. euron käyttömenosäästöt vuoteen 2020 mennessä. Hyötyjä saadaan aikaan uudistamalla työskentelytapoja

ja hyödyntämällä digitalisaatiota täysmääräisesti. Muutosten taloudelliset hyödyt on arvioitu laskennallisesti projektien avulla. Huhtikuun 2020 lopussa on raportoitu 16 työtapojen uudistamiseen liittyvää projektia sekä neljä valmistelussa olevaa projektia, joilla odotetaan saatavan noin 7,9 milj. euron hyödyt. Käynnissä ja suunnittelussa on merkittäviä projekteja, joiden hyötyodotukset sijoittuvat vuoden 2020 jälkeen. Digitalisaatiosta saatavat taloudelliset hyödyt ovat arvioita ja niiden odotetaan realisoituvan käyttökustannusten maltillisena kasvuna sekä investointitarpeen vähenemisenä.

RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20	TP Enn 20 / TP 19
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	39,4	90,4	88,8	112,8	67,1	-45,7	-23,2
Satunnaiset erät	0,3	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Tulorahoituksen korjauserät	-14,2	-28,1	-31,7	-20,9	-20,9	0,0	7,2
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-41,3	-155,0	-196,1	-256,1	-229,6	26,5	-74,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,3	1,1	3,2	3,0	3,0	0,0	1,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	16,5	33,5	40,1	35,7	35,8	0,0	2,2
Toiminnan ja investointien rahavirta	1,0	-57,1	-95,6	-125,5	-144,6	-19,1	-87,5
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-5,2	-5,6	-14,2	-14,2	-14,2	0,0	-8,6
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	3,2	0,6	0,6	0,6	0,0	-2,7
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	133,0	123,4	123,4	123,4	0,0	-9,6
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1,3	-43,4	-13,4	-13,4	-16,2	-2,7	27,3
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4,0	34,7	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-39,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	1,3	-44,9	0,0	0,0	0,0	0,0	44,9
Rahoituksen rahavirta	-9,1	77,0	96,4	96,4	88,7	-7,7	11,7
Rahavarojen muutos	-8,1	19,9	0,8	-29,1	-56,0	-26,9	-75,9
Rahavarat tilikauden lopussa	182,7	190,8	-	-	134,8	-	-
Rahavarat tilikauden alussa	190,8	170,9	-	-	190,8	-	-

Rahoituslaskelman toteuma ja tilinpäätösennuste

RAHAVAROJEN MUUTOS

-56,0 milj. €

(TP Enn 2020)

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Toiminnan rahavirta osoittaa tilikauden aikana toiminnan avulla saatujen rahavarojen riittävyyden toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Toiminnan rahavirran ennuste on 46,2 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 45,7 milj. eurolla. Merkittävin syy alittumiseen on vuosikatteen ennustettu toteutuminen 45,7 milj. euroa vuosisuunnitelman heikommin. Vuosikatetta on analysoitu tuloslaskelman analyysin yhteydessä. Edelliseen tilinpäätökseen

nähdessä toiminnan rahavirran ennustetaan heikentyvän 17,1 milj. euroa.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, joiden avulla järjestetään palvelutuotannon edellytykset ja kerrytetään tulevia rahavirtoja pitkällä aikavälillä. Investointien rahavirran ennuste on -190,8 milj. euroa, mikä on 26,6 milj. euroa vähemmän kuin vuosisuunnitelmassa. Nettoinvestointien ennustetaan alittuvan 54,6 milj. eurolla pääasiassa Asunto- ja kiinteistölautekunnan alaisten talonrakennushankkeiden viivästymisen vuoksi. Pysyvien vastaavien luovutustuloja ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Investointien

ja pysyvien vastaavien luovutustulojen ennustetta on käsitelty tarkemmin kohdassa Investoinnit. Edelliseen tilinpäätökseen nähden investointien rahavirran ennustetaan toteutuvan 70,5 milj. euroa suurempana investointitason kasvun vuoksi.

Toiminnan ja investointien rahavirta-ennuste -144,6 milj. euroa osoittaa menojen kattamistarpeen rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä. Ennuste on 19,1 milj. euroa heikompi kuin vuosisuunnitelmassa, mihin vaikuttaa toiminnan rahavirran toteutuminen ennustettua heikompana koronaepidemian aiheuttamien tulonmenetysten vuoksi. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä muodostuu ennusteen

mukaan 534,6 milj. euroa negatiiviseksi, mikä tarkoittaa, että menoja joudutaan kattamaan olemassa olevia rahavaroja vähentämällä tai lainoja lisäämällä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirran ennustetaan toteutuvan 7,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä lainakannan muutosten vuoksi. Uutta pitkäaikaista lainarahoitusta nostetaan talousarvion mukaisesti 123,4 milj. euroa ja olemassa olevia lainoja lyhennetään 16,2 milj. eurolla, mikä on 2,7 milj. euroa suunniteltua enemmän. Lyhytaikaisten lainojen

muutos ylittää vuosisuunnitelman 5,0 milj. eurolla. Ylitys aiheutuu konsernitilivelan muutoksesta, joka ei ole ollut tiedossa budjettia laadittaessa.

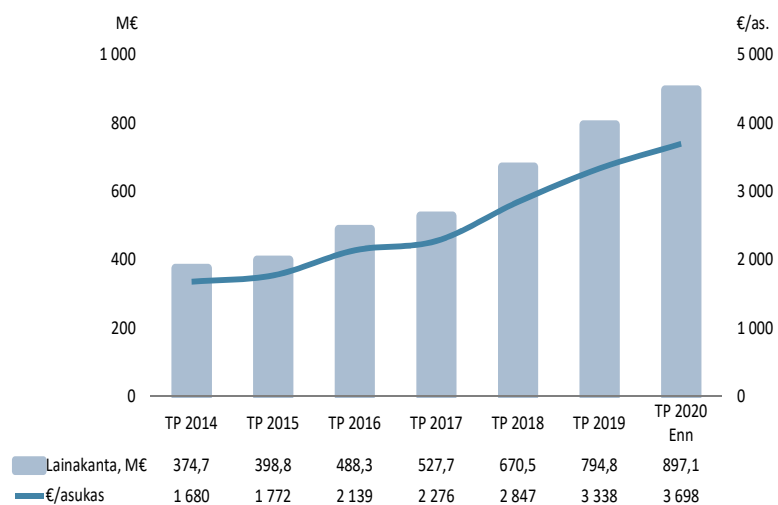
Kaupungin lainakannan ennuste vuoden lopussa on 897,1 milj. euroa ja asukaskohtaisen lainakannan ennuste 3 698 euroa. Vuoteen 2019 verrattuna lainakannan ennustetaan kasvavan 102,3 milj. eurolla ja asukaskohtaisen lainakannan 361 eurolla. Rahavarojen muutoksen ennustetaan olevan -56,0 milj. euroa. Ennustetta heikentää toiminnan rahavirran ennustettu toteutuminen vain 46,2 milj. eurolla, ero vuosisuunnitelmaan on -45,7 milj. euroa. Maksuvalmiusvai-
kutuksessa on huomioitu rahoituksen rahavirran osalta vain antolainauksen ja lainakannan muutokset (ei muita maksuvalmiuden muutoksia).

Maksuvalmiutta mittaavan investointien tulorahoitusprosentin ennuste on 30 prosenttia, mikä osoittaa kaupungin tulorahoituksen tason olevan riittämätön suhteessa investointitasoon. Vuosisuunnitelmassa asetettu tavoite investointien tulorahoitusprosentiksi on 45 prosenttia, ei tulla ennusteen mukaan saavuttamaan.

TUNNUSLUKUTAUUKKO

Rahoituslaskelman tunnusluvut	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	-486,6	-531,5	-534,6
Investointien tulorahoitus, %	96	59	30
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,9	0,6
Lainanhoitokate	7,1	1,8	2,7
Rahavarojen riittävyys, pv	108	37	25

LAINAMÄÄRÄN KEHITYS

Investoinnit

Milj. euroa (sis. kaupungin sisäiset erät)	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Aineettomat hyödykkeet						
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	0,0	-0,3	-1,2	-1,2	-1,2	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-0,2	-0,6	-3,0	-6,0	-6,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	-0,3	-3,4	-0,8	-6,6	-6,5	0,1
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	-2,3	-13,2	-26,8	-30,3	-24,9	5,4
Rakennukset ja rakennelmat	-1,8	-17,2	-74,5	-94,4	-75,8	18,5
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-0,9	-16,7	-77,2	-84,2	-84,3	-0,1
Koneet ja kalusto	-1,0	-7,5	-11,6	-12,7	-10,0	2,6
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,2	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-28,3	-85,9	0,0	0,0	0,0	-0,0
Sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	-6,4	-11,6	-7,6	-20,5	-20,5	0,0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-41,3	-156,6	-203,0	-256,1	-229,6	26,5
Rahoitusosuudet	0,0	1,1	2,9	3,0	3,0	0,0
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-41,3	-155,6	-200,2	-253,1	-226,6	26,5
Pysyvien vastaavien luovutustulot	16,5	35,1	22,9	35,7	35,8	0,0

Investointien toteuma

Investointimenojen toteuma huhtikuun lopussa oli 41,3 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja on kertynyt yhteensä 16,5 milj. euroa.

Investointien tilinpäätösennuste

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2020 nettoinvestoinnit tulevat olemaan 226,6 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 26,5 milj. eurolla.

Suurimmat investoinnit peruskaupungin sisällä ovat Asunto- ja kiinteistölauteakunnassa (98,8 milj. euroa) ja Yhdyskuntalautakunnassa (58,2 milj. euroa). Näiden lisäksi myös Tampereen Veden investoinnit (26,3 milj. euroa), Konsernihallinnon yhteisten erien investoinnit (20,7 milj. euroa) sekä Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investoinnit (10,1 milj.

euroa) ovat merkittäviä. Suurimpia poikkeamia tilinpäätösennusteessa verrattuna vuosisuunnitelmaan on Asunto- ja kiinteistölauteakunnan talonrakennushankkeissa, maanhankinnan ja maan esirakentamisen investoinneissa (pl. erikseen sitovat erät), Hiedanranta-kehitysohjelmassa ja Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksella.

Asunto- ja kiinteistölauteakunnan 12,9 milj. euron investoinnit koostuvat maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Niiden ennustetaan toteutuvan 8,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä ja suurimmat poikkeamat verrattuna suunnitelmaan aiheutuvat laajuus- ja aikataulumuutoksista. Myös vuokrauksella tai muulla ra-

NETTOINVESTOINTIENNUSTE

-226,6 M€

(TP Enn 2020)

ERO TILINPÄÄTÖSENNUSTE/
VUOSISUUNNITELMA

+26,5 M€

hoitusmallilla toteutettavien hankkeiden osuus on merkittävä vuonna 2020.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan 73,3 milj. euron talonrakennusinvestointien ennustetaan toteutuvan 13,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Talonrakennusinvestoinneista pääosa kohdentuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilatarpeisiin. Merkittävimmät talonrakennusinvestointien alitukset ovat Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus (+2,7 milj. euroa), Hervannan uimahallin perus-

parannus sekä ilmastoinnin uusiminen (+2,4 milj. euroa), Mustametsän päiväkotia ja neuvola (+1,5 milj. euroa) ja Kaupin urheilupuisto (+1,2 milj. euroa). Talonrakennusinvestointien kustannusarviot ovat täsmentyneet tai niissä on aikataulumuutoksia.

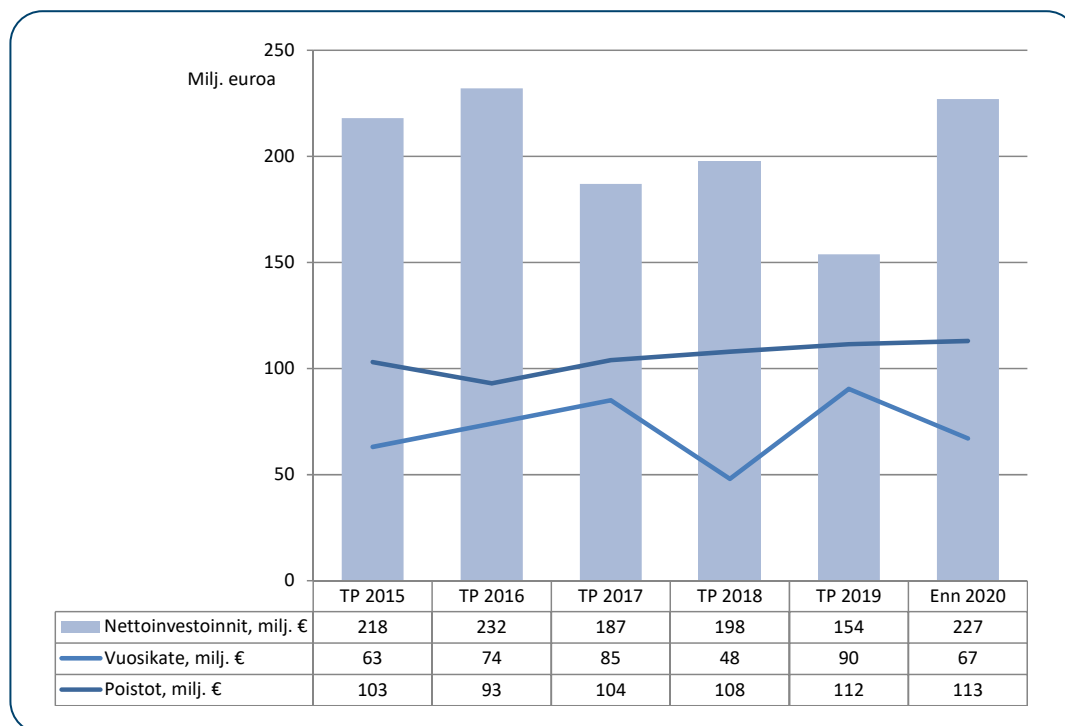
Kehitysohjelma Hiedanrannan nettoinvestointien 8,8 milj. euron tilinpäätösennuste alittaa vuosisuunnitelman 2,4 milj. eurolla Vaitinaron saaritäytön viivästymisen vuoksi.

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksella investointimenojen tilinpäätösennuste alittaa 2,5 milj. euroa vuosisuunnitelman kalustohankinnan keskeytyksen sekä investointitarpeiden tarkentumisen vuoksi.

Pysyvien vastaavien luovutustulojen tilinpäätösennuste on 35,8 milj. euroa ja on vuosisuunnitelman mukainen.

Tarkemmat tiedot investointien etenemisestä löytyvät Talousarvion toteumavertailu -osioissa.

NETTOINVESTOINNIT JA VUOSIKATE

TASE

Milj. euroa	30.4.2020	31.12.2019	Milj. euroa	30.4.2020	31.12.2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 929,5	1 921,3	OMA PÄÄOMA	1 113,3	1 108,1
Aineettomat hyödykkeet	114,7	116,2	Peruspääoma	636,7	636,7
Aineettomat oikeudet	0,3	0,3	Muut omat rahastot	19,9	19,9
Muut pitkävaikutteiset menot	114,5	115,9	Edellisten tilikausien ylijäämä	451,5	469,5
Aineelliset hyödykkeet	1 414,6	1 416,5	Tilikauden alijäämä	5,3	-18,0
Maa- ja vesialueet	218,6	217,1	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	21,1	21,7
Rakennukset	551,4	560,3	PAKOLLISET VARAUKSET	2,9	3,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet	416,4	426,9	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	16,4	14,6
Koneet ja kalusto	27,7	32,4	VIERAS PÄÄOMA	1 085,5	1 079,9
Muut aineelliset hyödykkeet	4,9	4,7	Pitkäaikainen	615,7	617,2
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	195,5	175,0	Lyhytaikainen	469,8	462,8
Sijoitukset	400,1	388,6	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 239,3	2 227,9
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,6	0,5			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	309,2	306,0			
Vaihto-omaisuus	4,1	3,6			
Saamiset	122,5	111,7			
Pitkäaikaiset saamiset	7,6	7,6			
Lyhytaikaiset saamiset	114,9	104,0			
Rahoitusarvopaperit	18,3	20,2			
Rahat ja pankkisaamiset	164,3	170,6			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 239,3	2 227,9			

Taseen toteuma

Tase kuvaa kaupungin taloudellista asemaa. Se kertoo laatimishetken varojen, velkojen ja oman pääoman määrän. Kaupungin taseen loppusumma oli huhtikuun lopussa 2 239,3 milj. euroa, mikä oli 11,4 milj. enemmän kuin tilinpäätöshetkellä. Kaupungin lainakannan ennustetaan olevan vuoden lopussa 897,1 milj. euroa, mikä on 102,3 milj. euroa edellistä tilinpäätöstä enemmän. Lainakantaenuste asukasta kohden on 3 698 euroa, mikä tarkoittaa 361 euron kasvua edellisvuodesta. Omavaraisuusaste oli huhtikuun lopussa 51 %, mikä oli tilinpäätöksen 2019 tasolla. Omavaraisuusasteen hyvä tavoitetaso kuntataloudessa on 70

%, mitä kaupunki ei ole viime vuosina saavuttanut.

Pysyviä vastaavia ovat erät, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa jatkuvasti useana tilikautena. Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet sekä sijoitukset. Pääosa kaupungin pysyvistä vastaavista on aineellisia hyödykkeitä. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat ovat kasvaneet vuoden vaihteen tilanteesta 20,5 milj. eurolla (11,7 %) kaupungin investointien vuoksi. Investointeja on analysoitu tarkemmin katsauksen kohdassa Investoinnit. Aineellisten hyödykkeiden tase-erä on kuitenkin kokonaisuudessaan

laskenut 1,9 milj. eurolla (-0,1 %) korkean poistotason vuoksi. Kaupungin sijoitusten tasearvo on kasvanut edelliseen tilinpäätökseen nähden 11,5 milj. euroa (3,0 %). Kasvusta 6,4 milj. euroa aiheutuu osakkeista ja osuuksista, joiden osalta merkittävin yksittäinen erä on 5,6 milj. euron sijoitus Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:öön. Muut lainasaamiset ovat kasvaneet 5,1 milj. euroa KOY Tampereen Monitoimiareenalle annettujen lainojen vuoksi.

Vaihtuvia vastaavia ovat vaihto-omaisuus ja rahoitusomaisuus. Vaihto-omaisuuden erässä muussa vaihto-omaisuudessa esitetään Sulkavuoren

keskuspuhdistamon rakentamisesta syntynyt louhevarasto, joka on suunniteltu käytettäväksi Vaitinaron alueella. Tammi-huhtikuun saamiset eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen kirjanpidon jaksotusten vuoksi. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin lyhytaikaisiin myyntisaamisiin, lainasaamisiin ja siirtosaamisiin. Pitkäaikaiset saamiset olivat edellisen tilinpäätöksen tasolla.

Rahoitusarvopaperien tasearvo 18,3 milj. euroa on laskenut tilinpäätöshetkestä 1,8 milj. euroa. Kaupunki on myynyt sijoitusrahasto-osuuksiaan alkuvuonna noin 2,2 milj. eurolla ja tehnyt uusia sijoituksia 1,4 milj. eurolla. Koronatilanteesta aiheutuneen markkinoiden epävakauden vuoksi sijoituksista on kirjattu arvonalennuksia 1,0 milj. eurolla. Rahat ja pankkisaamiset ovat pienentyneet 6,3 milj. euroa edellisestä tilinpäätöksestä.

Positiivisen tuloksen vuoksi kaupungin oma pääoma kasvoi tammi-huhtikuussa 5,3 milj. eurolla.

Kaupungin lainakanta pieneni tammi-huhtikuussa 5,3 milj. eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu lainkaan ja olemassa olevia lainoja lyhennettiin 1,3

TUNNUSLUKUTAULUKKO

Taseen tunnusluvut	30.4.2020	31.12.2019
Omavaraisuusaste, %	51	51
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	183	166*
Kertynyt ylijäämä, 1 000 euroa	456 788	451 493
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	1 913	1 896
Lainakanta, 1 000 euroa	789 549	794 832
Lainat, euroa/asukas	3 308	3 338
Lainasaamiset, 1 000 euroa	99 579	94 479
Asukasmäärä	238 656	238 140

* 31.4.2019

milj. eurolla. Lyhytaikaiset lainat muilta luotonantajilta laski 4,0 milj. eurolla. Erä sisältää kaupungin konsernitilillä olevat tytäryhteisöjen varat. Kaupungin lainakanta oli huhtikuun lopussa 789,5 milj. euroa, mikä on 3 308 euroa asukasta kohden. Muut vieraan pääoman erät eivät ole tammi-huhtikuun osalta täysin vertailukelpoisia edelliseen tilinpäätökseen nähden kirjanpidon jaksotuksista johtuen. Jaksotuksilla on vaikutusta etenkin ostovelkoihin, muihin velkoihin ja siirtovelkoihin.

Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 183 %, mikä tarkoittaa, että tammi-huhtikuun käyttötuloista olisi tarvittu yli 100 prosenttia kaupungin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun vertailutieto on laskettu edellisen vuoden tammi-huhtikuun käyttötulojen perusteella. Tuloslaskelman käyttötulojen kasvua suhteellinen velkaantuneisuusaste laskee loppuvuotta kohden, vuoden 2019 tilinpäätöksessä tunnusluku oli 62 %.

KOROLLISET VELAT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Pitkäaikaiset korolliset velat						
Rahalaitoksille	588,6	589,8	700,2	700,2	697,1	107,3
Lyhennykset	1,3	-43,4	-13,4	-13,4	-16,2	27,3
Nostot	0,0	133,0	123,4	123,4	123,4	-9,6
Lyhytaikaiset korolliset velat						
Henkilöstökassalle	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,0
Tytäryhtiöille	201,0	205,0	0,0	200,0	200,0	-5,0
Korolliset velat yhteensä	789,5	794,8	200,0	900,2	897,1	102,3

KAUPUNKIKONSERNIN TULOSENNUSTE

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	TP 2019	TP Enn 20	TP Enn 20 / TP 19
Toimintatuotot	1 240,2	1 174,2	-66,0
Toimintakulut	-2 251,4	-2 317,3	-65,9
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	5,2	4,1	-1,1
Toimintakate	-1 006,0	-1 138,9	-132,9
Verotulot	974,5	976,0	1,5
Valtionosuudet	302,0	363,3	61,3
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1,2	3,4	2,2
Muut rahoitustuotot	3,6	3,0	-0,6
Korkokulut	-30,8	-33,2	-2,4
Muut rahoituskulut	-1,5	-1,4	0,1
Vuosikate	243,0	172,1	-70,9
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-206,0	-217,5	-11,5
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	0,0
Arvonalentumiset	-2,2	0,0	2,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	34,8	-45,4	-80,2
Tilinpäätössiirrot	0,2	-0,8	-1,0
Tilikauden verot	-9,2	-6,5	2,7
Laskennalliset verot	-6,1	-4,9	1,2
Vähemmistöosuudet	-2,7	-1,5	1,2
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	17,0	-59,1	-76,1

TILIKAUDEN TULOS

-45,4 milj. €

(TP Enn 2020)

INVESTOINNIT

524,2 milj. €

(TP Enn 2020)

LAINAKANTA

2 028,4 milj. €

(TP Enn 2020)

Konsernin tuloslaskelmaennuste

Konsernituloslaskelma kuvaa koko kaupunkikonsernin kannattavuutta. Konsernituloslaskelma osoittaa konsernin tilikauden tuloksen siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpito-velvollinen. Tämä tarkoittaa, että konsernitilinpäätöksestä vähennetään konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, sisäiset katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet toiminnan tuloksesta.

Huhtikuun 2020 tietoihin perustuen on laadittu konserniennuste, jonka mukaan tilikauden tulokseksi olisi muodos-

tumassa -45,4 milj. euroa. Tulosennuste on 80,2 milj. euroa edellisvuotta heikompi. Tilikauden alijäämäksi ennustetaan -59,1 milj. euroa, mikä on 76,1 milj. euroa heikommin kuin vuonna 2019. Koronaepidemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisimpiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen. Epidemian talousvaikutukset eivät ole vielä kaikilta osin tiedossa, minkä vuoksi ennusteeseen sisältyy epävarmuutta.

Tilikauden toimintakate-ennuste on -1 138,9 milj. euroa, mikä on 132,9 milj. euroa heikompi kuin vuoden 2019 tilin-

päätöksessä. Vuoden 2020 nettomenojen kasvuennuste on 13,2 prosenttia. Vuonna 2019 konsernin nettomenot kasvoivat 1,2 prosenttia. Konsernin vuosikate-ennuste on 172,1 milj. euroa, mikä on 70,9 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä. Edelliseen vuoteen nähden verorahoituksen arvioidaan kasvavan 62,8 milj. euroa, ennuste sisältää 52,9 milj. euron arvion valtion tukitoimenpiteiden vaikutuksista (ei päätöstä). Kaupungin vuoden 2020 veroprocentin nostosta huolimatta verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä vain 1,5 milj. eu-

roa (0,2 %) enemmän kuin vuonna 2019.

Suunnitelman mukaisia poistoja ennustetaan kertyvän yhteensä 217,5 milj. euroa, mikä on 11,5 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2019. Merkittävimmät poistot ovat kaupungilla, jonka osuus ennusteesta on yli puolet. Tampereen Sähkölaitos -konsernin osuus poistoenusteesta on noin 16 % (34,1 milj. euroa) ja PSHP-konsernin noin 6 % (14,1 milj. euroa).

Konserniennusteen mukainen tilikauden tulosenuste on -45,4 milj. euroa,

mikä on 80,2 milj. euroa heikompi kuin edellisessä tilinpäätöksessä. Edelliseen vuoteen nähden tulosenustetta heikentää toimintatuottojen laskeminen 5,3 %:lla koronaepidemian vuoksi sekä toimintakulujen ennustettu 3,0 %:n kasvu. Tulosenusteeseen vaikuttaa osaltaan verotulojen hyvin maltillinen kasvu.

Tilikauden alijäämäennuste on -59,1 milj. euroa, mikä on 76,1 milj. euroa heikommin kuin edellisenä vuonna. Merkittävin muutos ennusteen ja tilikauden 2019 välillä on PSHP-konsernilla, joka

ennustaa 34,8 milj. euroa edellisvuotta heikompaan tilikauden alijäämää. Tampereen kaupungin osuus muutoksesta on noin 26,0 milj. euroa. Tytäryhteisöistä Tampereen Särkänniemi Oy, Finnpark-konserni, Sähkölaitos-konserni, Pirkanmaan Voimia Oy, Tuomi Logistiikka Oy sekä Tampereen Vuokra-Asunnot Oy ennustavat yhteensä 12,5 milj. euroa edellisvuotta heikompaan tilikauden tulosta.

KONSERNIKATSAUS

Konsernikatsaus-osiossa seurataan huhti-, elo-, marras- ja joulukuussa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen talouden kehitystä. Huhtikuun katsauksessa seurattavat tytäryhteisöt ovat Tampereen Sähkölaitos -konserni, Pirkanmaan Jätehuolto -konserni, Finnpark -konser-

ni, Tampere-talo Osakeyhtiö, Tampereen Palvelukiinteistöt Oy, Tampereen Kotilinnasäätiö, Tampereen Vuokra-asunnot Oy, TREDU-Kiinteistöt Oy, Tampereen Vuokratalosäätiö, Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy, Särkänniemi -konserni, Tuomi Logistiikka Oy,

Tullinkulman Työterveys Oy, Tampereen Tilapalvelut Oy, Pirkanmaan Voimia Oy ja Tampereen Infra Oy. Tampereen Raitiotie Oy:stä on erillinen, laajempi raportti toiminnan ja talouden katsauksen lopussa.

Tampereen Sähkölaitos -konserni

Tampereen Sähkölaitos -konsernin vuosi 2020 on alkanut liiketulosellisesti lähes edellisvuoden tasolla, vaikka vuoden ensimmäisen tertiilin liikevaihdossa jäätiin 12,8 M€ edellisen vuoden tasosta hyvin lämpimän alkuvuoden ja sähkönmarkkinahintojen laskun takia. Kaukolämmön myyntihinnat on pidetty samalla tasolla vuodesta 2013 asti. Alkuvuoden aikana kaukolämmön myyntivolyymit toteutuivat 12 % ja sähkön markkinahinnat 50 % edellisvuotta matalammalla tasolla. Vuoden 2019 ensimmäisen tertiilin sähkön pörssihinnat toteutuivat lähivuosien historiaan nähden poikkeuksellisen korkeina, kun taas vuoden 2020 markkinahinnat romahtivat poikkeuksellisen lämpimän talven, hyvän vesitilanteen, kaasun hinnan laskun sekä koronan takia. Liikevaihdon jättämää kompensoi erityisesti kaasupolttoaineen hinnanlasku hyvin onnistuneen kilpailutuksen johdosta kaasumarkkinoiden avauduttua vuoden 2020 alusta. Koronavirus ei ole vielä merkittävästi näkynyt konsernin liikevaihdossa, mutta on hieman viivästyttänyt kehityshankkeiden toteutuksia. Sähkölaitoksen myymät hyödykkeet ovat ns. pakollisia kulutushyödykkeitä, joita asiakkaat ostavat myös poikkeusoloissa. Konsernissa seurataan tarkasti myyntisaatavatilanteen ja myynnin kehittymistä.

Vuoden 2020 investointiennuste konsernilla on 74 M€. Isoin investointi on Naistenlahti 3 voimalaitoshanke, josta

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	121,1	108,3	288,0	268,5	-19,5
Liikevoitto (-tappio)	24,3	24,6	46,5	44,3	-2,2
Nettotulos	16,2	16,5	29,1	26,9	-2,2
Tilikauden yli-/alijäämä	16,2	16,5	29,1	26,9	-2,2
Investoinnit	5,2	11,8	30,3	74,0	43,7
Korollinen vieras pääoma	281,0	267,0	274,0	267,0	-7,0
Taseen loppusumma	548,3	526,5	535,3	520,2	-15,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	14,8	15,3	9,6	9,3	-0,3
Liikevoitto-%	20,1	22,8	16,1	16,5	0,4
Nettotulos-%	13,3	15,3	10,1	10,0	-0,1
Omavaraisuusaste-%	32,4	35,1	31,2	32,6	1,4
Henkilöstömäärä	391	397	396	397	1

vuodelle 2020 ajoittuu yli 30 M€. Hanke rahoitetaan leasing-järjestelyn kautta. Muita euromääräisesti merkittäviä investointeja ovat mm. tuulivoimainvestoinnit, Pirkkanen lämpökeskuksen saneeraus ja kaukojäähdytyksen laajennusinvestoinnit. Muuten investoinnit ovat pääosin tyypillisiä vuosittaisia kunnossapito- ja muita investointeja, joilla toteutetaan pitkän tähtäimen suunnittelun mukaista laitosten ja verkkojen peruskorjausta ja laajenemista. Tietojärjestelmähankeissa ERP on testaus-

vaiheessa ja energiantuotannon kunnossapitojärjestelmäprojektissa uuden järjestelmän toimittaja on juuri valittu. Sähkölaitoksen vuoden 2020 liiketuloksen ennustetaan jäävän 2,2 M€ vuoden 2019 tasosta. Hintakilpailun ennustetaan tiukkenevan kilpailijoiden toimintamuutoksien johdosta. Konsernin kustannuksia nostaa toiminnan kehityspanostukset. Korona luo epävarmuutta markkinoille. Liiketulos on herkkä markkinoiden ja säätilojen muutokselle.

Pirkanmaan Jätehuolto -konserni

Konsernin alkuvuoden talouden toteuma on hyvin edellisen vuoden kaltainen. Koronapandemian vaikutukset eivät juurikaan näy yhtiön liiketoiminnassa. Sekä biojätteen että yrityspuolen jätekertymät ovat aavistuksen pienentyneet, mutta vielä toistaiseksi varsin maltillisesti. Kuntavastuullisen kotitalousjätteen määrissä ei sen sijaan ole havaittavissa laskua. On kuitenkin ennen aikaista tehdä tilanteesta pitkälle vietyjä johtopäätöksiä.

Tilikauden liikevaihdon arvioidaan laskevan noin 5 prosenttia alueen infra-rakentamisen suhdanteiden odotetun heikkenemisen vuoksi (maa-ainekset). Yhtiön kulu- ja tulorakenne pysyvät edellisen tilikausien kaltaisina. Emoyhtiön liikevoitto tulee kuitenkin laskemaan biolaitosinvestoinnin syksyisen käyttöönoton ja poistojen aloittamisen myötä merkittävästi edellisen vuoden tasosta. Emoyhtiö valmistautuu myös osingonjakoon, joka tulee laskemaan omavaraisuuden tunnuslukuja.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	12,8	13,3	41,4	40,0	-1,4
Liikevoitto (-tappio)	2,1	1,5	3,3	3,1	-0,2
Nettotulos	2,1	1,5	3,4	3,2	-0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	1,8	1,2	2,9	3,3	0,5
Investoinnit	2,1	4,4	9,6	19,9	10,2
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,5	0,5	0,0
Taseen loppusumma	71,3	76,7	76,1	74,0	-2,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	7,8	4,7	3,7	4,4	0,7
Liikevoitto-%	16,1	11,1	8,1	7,8	-0,3
Nettotulos-%	16,4	11,2	8,2	7,9	-0,3
Omavaraisuusaste-%	59,9	62,8	61,0	58,1	-2,9
Henkilöstömäärä	79	82	86	89	3

Emoyhtiö toteuttaa parhaillaan historiansa suurinta yksittäistä investointia, biolaitosta, minkä seurauksena alueen biojätteet pystytään hyödyntämään energiana lämmityksen, sähkön ja bio-liikennepolttoaineiden tuotannosta.

Investoinnin on tarkoitus valmistua syksyn aikana, ja se on toistaiseksi aikataulussa. On kuitenkin mahdollista, että pandemiatilanne viivästyttää biolaitoksen valmistumista mm. komponenttipulan ja maahantulorajoitusten vuoksi.

Finnpark -konserni

Finnpark-konsernin talous kehittyi maaliskuun puoliväliin saakka ennustetusti ja strategian sekä budjetin mukaisesti. Koronakriisin vuoksi asetetut rajoitukset aiheuttivat merkittävän pudotuksen yrityksen pysäköintiliiketoiminnan liikevaihtoon sekä tulokseen. Toteuman ja vertailuajankohdan välinen ero liikevaihdossa ja tuloksessa on seurausta koronakriisin aiheuttamasta kysynnän vähentymisestä.

Yrityksen liikevaihto koostuu lyhytaikapysäköinnistä, sopimuspysäköinnistä, pysäköintipalvelutoimituksista sekä kiinteistöliiketoiminnan tuloista. Suurimmat vaikutukset koronakriisillä tähän mennessä on ollut lyhytaikapysäköintiin. Tulevina kuukausina vaikutukset tulevat todennäköisesti laajenemaan myös muihin liiketoiminta-alueisiin. Kun koronaan liittyviä rajoituksia aletaan purkaa, lyhytaikapysäköinnin kysyntä tulee todennäköisesti hieman parantumaan nykytasosta. Koronakriisin laajuus ja kesto ovat vaikeasti arvioitavia epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat oleellisesti yrityksen talouteen. Näin ollen loppuvuoden ennustaminen on erittäin hankalaa.

Strategian mukaista liiketoiminnan laajentumista kasvukeskuksiin on koronakriisista huolimatta pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Tampereen Kaupin alueelle on alettu toteuttaa uutta pysäköintihalli-investointia, Kuntokadun Parkkia. Kohde valmistuu alkuvuodesta 2021. Moovy-liiketoiminta on tukenut merkittävästi pysäköintipalvelutoimitusten hyvää kehitystä.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	8,8	8,3	28,3	23,7	-4,6
Liikevoitto (-tappio)	2,2	1,6	6,7	2,9	-3,8
Nettotulos	1,3	0,9	4,2	1,1	-3,1
Tilikauden yli-/alijäämä	1,3	0,8	4,0	1,0	-3,0
Investoinnit	0,6	0,6	2,6	8,5	5,9
Korollinen vieras pääoma	67,8	64,9	65,1	66,8	1,7
Taseen loppusumma	127,2	124,2	124,7	127,4	2,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	6,2	4,3	6,0	2,6	-3,4
Liikevoitto-%	25,0	19,4	23,6	12,4	-11,2
Nettotulos-%	14,7	10,4	14,6	4,5	-10,1
Omavaraisuusaste-%	37,6	39,5	38,8	39,5	0,7
Henkilöstömäärä	53	55	53	55	2

Tampere-talo Osakeyhtiö

Alkuvuosi 2020 ei ole toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Yrityksen tuotanto-, palvelu- ja liiketoiminta on toistaiseksi täysin keskeytetty ja yrityksen tulovirta on lakannut ja ovet ovat kiinni. Tapahtumat Tampere-talossa ovat peruuntuneet 18.3.2020 alkaen ja osa niistä on siirtynyt syksyyn tai ensi vuoteen.

Kuluvan vuoden ennustetta on vaikea arvioida, koska vielä on epäselvää missä laajuudessa Tampere-talo voi toimintaansa jatkaa. Tässä laskelmassa olemme huomioineet henkilökunnan kolmen kuukauden lomautukset ja arvioineet, että toiminta jatkuu normaalisti syyskuun alusta. Mikäli toiminnan jatkaminen siirtyy myöhemmäksi tai asiakkaat eivät uskalla lähteä liikkeelle, olemme arvioineet Tampere-talon tappion olevan 1 - 2 milj. euron välillä.

Edelliseen vuoteen nähden tuotot yhteensä neljältä kuukaudelta ovat alentuneet 411 000 euroa. Vuoden 2020 tulosta voitteeksi on Tampere-talolle asetettu 70 000 euroa, jonka saavuttaminen nykytilanteessa on mahdotonta.

Vuoden 2020 aikana on investointeja toteutettu yhteensä 115 000 eurolla. Loppuvuonna tulemme tekemään vain pakolliset investoinnit, jotka ovat toiminnan kannalta välttämättömiä.

Huhtikuun loppuun mennessä vuonna 2020 Tampere-talon kävijämäärä on ollut 87 140 kappaletta, tilaisuuksia on ollut 240. Edellisen vuoden vastaavaan aikaan luvut olivat 164 534 kävijää, tilaisuuksia oli 404 kappaletta. Kävijämäärä on alentunut 47 prosenttia ja tilaisuuksien määrä vähentynyt 41 prosenttia edelliseen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna.

Loppuvuotta suunnittelemme kolmen eri skenaarion pohjalta:

1) Toiminta pääsee käynnistymään suhteellisen normaalisti elokuulta: valitettavasti tämä skenaario ei enää näytä

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	7,0	6,6	21,3	17,1	-4,2
Liikevoitto (-tappio)	0,1	-0,2	-0,1	-0,3	-0,2
Nettotulos	0,1	-0,2	-0,1	-0,3	-0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	0,1	-0,2	-0,1	-0,3	-0,2
Investoinnit	0,1	0,1	0,4	0,2	-0,2
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	6,4	4,6	7,6	7,0	-0,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,2	-25,2	-5,1	-13,4	-8,3
Liikevoitto-%	1,1	-3,4	-0,7	-2,0	-1,3
Nettotulos-%	1,1	-3,4	-0,7	-2,0	-1,3
Omavaraisuusaste-%	59,6	95,1	47,4	42,5	-4,9
Henkilöstömäärä	70	77	78	77	-1

todennäköiseltä eikä edes mahdolliselta; tässä tilanteessa kävijämäärän lasku olisi ollut noin 35 prosenttia ja tappio noin 300 000 euroa (3kk:n lomautuksilla).

2) Toiminta käynnistetään elokuussa, mutta saamme toteuttaa vain pieniä tapahtumia: valitettavasti tämä on kaikista skenaarioista Tampere-talolle kaikista hankalin, sillä suuret, kannattavat tapahtumat jäävät tekemättä ja toisaalta säästöjen tekeminen on hankala: tässä tilanteessa kävijämäärän lasku olisi noin 60 prosenttia ja tappio mahdollisesti jopa 2,0 milj. euroa.

3) Toiminta on hyvin vähäistä loppuvuoteen asti, ja talo on museota lukuun ottamatta kiinni: tässä tilanteessa kävijämäärän lasku olisi noin 70 prosenttia ja tappio mahdollisesti noin 0,5 milj. euroa (yhteensä 6kk lomautukset).

Korvaavaa toimintaa kehitetään parhaillaan kaikkiin skenaarioihin, mutta se on hyvin haastavaa henkilöstön ollessa valtaosin lomautettuna.

Vuosi 2021 on Tampere-talolle haasteellinen: koronakriisin ja siitä seuraavan sekä kuluttajien että yhteisöjen taloudellisen maksukyvyyn heikkenemisen lisäksi haasteita vuoden 2021 toimintaan tuovat Ison salin tangostoremontti, joka sulkee Ison salin pois käytöstä jopa 4 kuukaudeksi, UROS Live -areenan avautuminen ja siellä mahdollisesti avautuva, kilpaileva Black Box -tila, sekä entisestään pienentyvä kaupungin toiminta-avustus.

Hallitus ja yhtiö hakevat uutta, korvaavaa liiketoimintaa, mahdollisuuksia skalata olemassa olevia liiketoimintoja sekä arvioivat mahdollisuuksia karsia kiinteitä kuluja.

Tampereen Palvelukiinteistöt Oy

Yhtiön operatiivinen tulos kehittyi katsauskaudella merkittävästi edellisvuotta paremmin. Koronakriisin tuomat vuokralaisten kanssa neuvotellut vuokranalennukset eivät vielä näy tammi-huhtikuun tuloksessa. Koko vuoden ennusteessa on huomioitu koronan aiheuttama 70 000 euron liikevaihdon sekä tuloksen heikennys.

Yhtiön taloudellinen tulos on voimakkaasti riippuvainen kehityshankkeiden tulouttamisen tuomasta myyntivoitosta. Tammi-huhtikuun katsauskaudelle satunnaisia myyntivoittoja ei ole kirjattu, mutta loppuvuoden aikana näitä on odotettavissa. Näiden laskennallinen myyntivoitto hankkeiden toteutuessa on noin 3,5 milj. euroa. Vuoden 2020 tulossennusteissa ei ole toistaiseksi huomioitu kertaluonteisia myyntivoittoja.

Kohteen Asuntotori, Puutarhakatu 8 remontti valmistuu vaiheittain vuoden

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	1,8	1,9	6,0	5,8	-0,2
Liikevoitto (-tappio)	0,2	0,4	0,9	0,7	-0,3
Nettotulos	0,0	0,2	0,4	0,2	-0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	0,0	0,2	0,4	0,2	-0,2
Investoinnit	0,1	0,2	1,1	2,2	1,1
Korollinen vieras pääoma	34,4	31,8	32,1	29,5	-2,6
Taseen loppusumma	46,0	43,8	44,5	43,8	-0,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,5	2,7	1,0	0,6	-0,4
Liikevoitto-%	8,7	20,4	15,2	11,5	-3,7
Nettotulos-%	-0,8	10,9	7,2	3,7	-3,5
Omavaraisuusaste-%	24,0	25,0	25,0	24,5	-0,5
Henkilöstömäärä	2	2	2	2	0

2020 aikana. Ensimmäinen vaihe otetaan käyttöön 1.6.2020. Hankkeen kustannusarvio on 2,0 milj. euroa. Kohde on tarkoitettu myydä vuoden 2020 aikana remontin valmistuttua.

Yhtiön kiinteistöstrategia ja taseen

kierrättämissuunnitelma on valmistunut. Kohteita kehitetään yhtiön toimesta aktiivisesti, pyrkimyksenä vapauttaa pääomia potentiaaliin ostoihin sekä mahdollistamaan kaupungin tavoitteiden mukainen osingonjako.

Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy

Valtiovallan ja viranomaisten voimaansaattamien kokoontumisrajoitusten vuoksi Tampereen Messu- ja Urheilukeskus Oy:n tilojen kysyntä heikentyi olennaisesti maaliskuusta 2020 alkaen, mikä arvion mukaan tulee jonkin verran heikentämään yhtiön vuokraustoiminnan volyymia ja kannattavuutta tilikaudella 2020 sekä vaikuttaa merkittävästi yhtiön saamiin ravintolatoiminnan vuokratuottoihin. Koronaviruksen takia messu- ja urheilutilat ovat suljettuina 31.5.2020 asti.

Kassavirran ja maksuvalmiuden odotetaan kuitenkin säilyvän kohtuullisena tilikaudella 2020.

Merkittävin investointi on ollut ravintola- ja seminaaritalan rakentaminen E-hallin nivelosaan. Investoinnin arvo on 2,1 milj. euroa. Investointi aloitettiin tilikaudella 2019 ja se valmistui maaliskuussa 2020.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	1,5	1,0	3,6	3,4	-0,2
Liikevoitto (-tappio)	0,3	-0,0	0,3	0,2	-0,1
Nettotulos	0,2	-0,1	-0,0	-0,1	-0,1
Tilikauden yli-/alijäämä	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,0
Investoinnit	0,0	0,3	1,7	0,3	-1,4
Korollinen vieras pääoma	15,0	14,1	14,3	13,3	-1,0
Taseen loppusumma	24,8	24,0	24,8	23,3	-1,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto-%	16,6	-4,8	7,4	7,2	-0,2
Nettotulos-%	14,2	-14,2	-0,5	-2,3	-1,8
Omavaraisuusaste-%	39,6	40,0	39,0	39,0	0,0
Henkilöstömäärä	2	2	2	2	0

Tampereen Kotilinnasäätiö

Kotilinnasäätiön talous on kehittynyt ajanjaksolla 1-4 2020 suunnitelmien mukaisesti. Liikevaihdon lievä kasvu edelliseen vuoteen nähden johtuu pääasiallisesti yhden kohteen (Sulkavuori) täydellisen perusparannuksen johdosta tulleistä vuokratuloista. Kohteesta ei ollut vuokratuloja alkuvuodesta 2019. Vuokria ei ole kohteissa nostettu.

Vuoden 2020 taseen loppusumma tulee hieman laskemaan edellisestä vuodesta, koska uudet investoinnit tulevat käynnistymään vasta loppuvuodesta 2020. Tunnuslukujen ennustetaan hieman laskevan vuoden 2019 tasosta, haastavasta taloustilanteesta johtuen.

Investointeja vuonna 2020 tulevat olemaan Pappilanrinteen uudiskohde eläkeikäisille, joka tullaan tämän hetken suunnitelman mukaan käynnistämään vuoden 2020 lopulla. Tähän on tälle vuodelle varattu noin 550 000 euroa. Lisäksi yhdessä kohteessa (Taka-huhdin Kotilinna) tullaan suorittamaan vesikaton uusiminen, tähän on varattu-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	4,6	4,6	13,7	14,0	0,3
Liikevoitto (-tappio)	1,1	1,3	3,1	2,0	-1,0
Nettotulos	0,6	1,0	1,8	0,8	-1,0
Tilikauden yli-/alijäämä	0,6	1,0	0,0	0,0	0,0
Investoinnit	1,1	0,1	3,7	0,9	-2,8
Korollinen vieras pääoma	84,8	80,9	82,0	79,0	-3,0
Taseen loppusumma	102,8	101,4	101,5	101,2	-0,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,4	2,4	3,2	2,3	-0,9
Liikevoitto-%	23,7	27,6	22,4	14,4	-8,0
Nettotulos-%	12,7	20,1	13,3	5,6	-7,7
Omavaraisuusaste-%	16,5	17,7	16,8	16,8	0,0
Henkilöstömäärä	15	15	15	15	0

na 350 000 euroa.

Lisäksi on suunnitteilla uusi kohde Niemenrantaan, hanke tulee käynnistymään vuonna 2021.

Kotilinnasäätiöllä on halua ja kysynnänkin myötä tarvetta edelleen lisätä uudisrakentamista esimerkiksi Länsi-Tampereelle sekä uusille asuntoalueille.

Tampereen Vuokra-asunnot Oy

Yhtiön liikevaihto on kehittynyt alkuvuonna ennusteen mukaisesti ja liikevaihdon kasvu on johtunut yhtiölle 2019 valmistuneesta 75 asunnon uudiskohteesta. Vuoden 2020 osalta ennustetaan 2-3 prosentin kasvua liikevaihtoon. Liikevaihdon kasvua edesauttaa 1,8 prosentin vuokrankorotus sekä erinomaisella tasolla yli 99 prosentin pysynyt käyttöaste. Yhtiön käyttökate oli alkuvuoden osalta 1,8 prosenttia edellisvuotta parempi.

Yhtiöllä on käynnistynyt toukokuussa 2020 uudisrakennuskohteen rakentaminen Kauppiin, osoitteeseen Kuntokuja 11 B. Hankkeen kokonaishinta on noin 9,0 milj. euroa ja kohteeseen tulee valmistumaan 54 uutta vapaarahoitteista asuntoa syksyllä 2021. Syksyllä 2020 yhtiöllä käynnistyy Santalahteen, osoitteeseen Paasikivenkatu 23 uudisrakennuskohteen rakentamisen. Santalahden kohteeseen valmistuu 84 vapaarahoitteista asuntoa vuoden 2021 loppuun mennessä ja hankkeen kokonaishinta on 14,5 milj. euroa.

Yhtiön rahoitusasema on vahva. Yhtiö pystyy rahoittamaan hankkeiden omarahoitusosuudet noin 25-30 prosenttia hankkeiden kokonaishinnasta kassavaroilla. Yhtiöllä on ennusteen mukaan ko-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	6,7	6,9	20,1	21,1	1,0
Liikevoitto (-tappio)	1,5	1,3	4,6	4,2	-0,4
Nettotulos	1,3	1,2	3,3	3,3	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	1,3	1,2	1,5	0,0	-1,5
Investoinnit	1,7	0,4	9,6	9,3	-0,3
Korollinen vieras pääoma	49,2	52,6	53,2	50,3	-2,9
Taseen loppusumma	93,9	100,6	100,9	98,0	-2,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,9	4,0	4,8	4,0	-0,8
Liikevoitto-%	21,9	18,7	22,9	19,9	-3,0
Nettotulos-%	18,9	17,7	16,5	15,6	-0,9
Omavaraisuusaste-%	46,1	46,3	44,9	45,0	0,1
Henkilöstömäärä	19	18	19	20	1

rollista vierasta pääomaa tilikauden lopussa noin 50 milj. euroa. Investointien osalta lainojen nostot ajoittuvat ennusteen mukaan vasta alkuvuodelle 2021.

Ennusteen mukaan yhtiön liikevoittoprosentti tulee pysymään noin 20 prosentin tasolla ja yhtiön liikevoitto tulee olemaan noin 4,2 milj. euroa. Yhtiön omavaraisuusaste (45%) ja maksuvalmius pysyy hyvällä tasolla. Yhtiön omavaraisuusaste tulee kuitenkin tule-

vaisuudessa laskemaan uusien investointien myötä, joissa omarahoitusosuus on 25-30 prosenttia.

Yhtiön tavoitteena on kasvaa kannattavasti rakennuttamalla vähintään 100 uutta vapaarahoitteista vuokra-asuntoa vuosittain. Yhtiö panostaa toimintavuoden aikana sähköisten palvelujen kehittämiseen, kiinteistöomaisuuden hallintaan sekä uudistaa asuttamisen prosesseja.

Tredu-Kiinteistöt Oy

Koronaepidemia ei tämän hetken käsityksemme mukaan aiheuta Tredu-Kiinteistöjen taloudelle merkittävää haittaa lyhyellä tahi keskipitkällä aikavälillä. Tampereen kaupunkikonsernin tai muiden yhtiön omistajatahojen vuokranalennuspyyntöihin ei ole suostuttu (yhtiön hallituksen linjaus 27.3.).

Tyhjentyneiden koulujen hyödyntäminen koronaepidemian torjunnassa tai hoidossa saattaa tulla kysymykseen. Lymed Oy aloitti kankaisten kasvomaskien tuotannon Tredun Santalahdentien toimipisteessä:

<https://lymed.fi/2020/04/09/lymed-oyn-tiedote-kasvomaskien-valmistukseen-liittyen/>

Tredu/Tredu-Kiinteistöt Oy on luovuttanut tilat tähän tarkoitukseen ilman erillisveloitusta. Hanke työllistää työssäoppimisen kautta Tredun oppilaita. Tilojen ja Tredun ompelukoneiden tarve on 1-2 kuukautta.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	4,3	6,0	13,5	17,5	4,0
Liikevoitto (-tappio)	1,2	1,1	3,2	3,1	-0,1
Nettotulos	0,7	0,6	1,7	1,5	-0,2
Tilikauden yli-/alijäämä	0,7	0,6	1,7	1,5	-0,2
Investoinnit	0,2	1,8	2,3	5,0	2,7
Korollinen vieras pääoma	79,6	74,6	76,3	64,2	-12,0
Taseen loppusumma	189,9	187,2	187,3	185,0	-2,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	1,9	1,5	1,7	1,7	0,0
Liikevoitto-%	16,5	19,0	23,8	17,7	-6,1
Nettotulos-%	16,5	10,1	12,8	8,5	4,3
Omavaraisuusaste-%	57,6	59,3	58,9	59,5	0,6
Henkilöstömäärä	4	4	4	4	0

Nokian Kampushanke etenee suunnitellusti. Hanke hyväksyttiin Eloisassa 22.4.2020 ja Tredu-Kiinteistöt Oy:n hallituksessa 24.4.2020. Kokonaisinvestointi on noin 25 M€. Hanke tullaan rahoittamaan tulorahoituksella sekä vpo:n ehtoisella ra-

hoituksella. Hankkeen toteutusvaihe alkaa 19.5.2020 ja valmistumisajankohta on kesä 2022.

Åkerlundinkadun sisäremontti toteutetaan vuokravaihtoisesti. Hankekoko on 1.4 M€. Valmistuminen 9/2020.

Tampereen Vuokratalosäätö

Vuokran tarkistus 1.3.2020 on keskimäärin 1,4 prosenttia. Huhtikuun toteumassa liikevaihto on kasvanut noin 3 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, mikä tulee uusista kiinteistöistä ja pääasiassa Satamakatu 17 :sta. Kirjanpidon tulos näyttää suunnilleen ennakoidun mukaiselta voittoa. Kirjanpidon kulujen määrä on kasvanut, koska vuonna 2019 VTS Kiinteistöpalvelu Oy sulautettiin säätiöön. Koko vuoden liikevaihdon ja tuloksen ennakoidaan olevan suunnilleen talousarvion mukaisia, mikäli korona-poikkeustilanne ei aiheuta nykyistä enempää esteitä.

Saamisissa vuokrasaamiset ovat hie- man laskeneet, mutta lasku- ja perintäsaamiset nousseet verrattuina edellisen vuoden loppuun. Korona-poikkeustilanne on toistaiseksi vaikuttanut vain vähän, uusia maksusuunnitelmia koronan takia on

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	21,6	22,1	67,0	66,3	-0,7
Liikevoitto (-tappio)	5,2	4,6	16,0	13,8	-2,2
Nettotulos	4,1	3,2	12,9	12,0	-0,9
Tilikauden yli-/alijäämä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investoinnit	12,8	7,6	37,9	22,0	-15,9
Korollinen vieras pääoma	264,5	271,6	266,7	274,6	7,9
Taseen loppusumma	357,4	379,5	370,4	381,5	11,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	6,1	5,0	6,4	5,9	-0,5
Liikevoitto-%	24,3	20,8	23,9	20,8	-3,1
Nettotulos-%	19,2	14,4	19,3	18,1	-1,2
Omavaraisuusaste-%	23,5	25,1	25,1	25,2	0,1
Henkilöstömäärä	46	65	65	65	0

tehty noin 65 000 euron edestä.

Yksi uudisrakennushanke on käynnissä, Opiskelijankatu 31, asuntoja 106, kohde valmistuu marraskuussa 2020. Perus-

parannushankkeita on käynnissä kaksi, Säästäjänpolku 4, valmistuu marraskuussa 2020 ja Vaakonkatu 11, joka valmistuu tammikuussa 2021.

Tampereen Särkänniemi -konserni

Koronan vaikutukset eivät vielä näy Särkänniemen alkuvuodessa merkittävästi. Syynä tähän on erittäin hyvä ennakkomyynti viime vuoden puolella. Ennakkomyyntin ansiosta saimme kerättyä lähes puoli miljoonaa euroa liikevaihtoa puskuriksi alkavalle vuodelle. Liikevaihto on ollut käytännössä nollassa 15.3. lähtien, jolloin julkisuudessa alettiin puhua ensimmäisistä rajoituksista. Lopullisesti liikevaihtoa lakkasi kertymästä, kun Ravintola Näsinneula, Näkötorni, Akvaario ja Planetaario suljettiin 23.3. Sisähuvipuisto FunZones Oy joutui myös sulkemaan maaliskuun puolivälissä, koska asiakkaita ei enää ollut ja joukkokokoonnotukset kiellettiin.

Tilinpäätösennuste on laadittu hyvin epävarman skenaarion pohjalta ja ennemmin liian positiivisilla kuin negatiivisilla tulonodotuksilla. Epävarmuutta tuo se, milloin viranomaiset antavat luvan avata puiston, kuinka asiakkaat uskaltaavat liikkua rajoitusten purkamisen jälkeen ja onko asiakkailla rahaa kuluttaa entiseen malliin, kun suuri osa ihmisistä on lomautettuina tai työttöminä. Emme myöskään tiedä, onko ihmisillä kesälomia ja mihin ajankohtaan ne sijoittuvat tänä kesänä. Avaamisen kannalta on epävarmaa, saammeko avata koko kesä-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	1,6	1,3	22,4	15,0	-7,4
Liikevoitto (-tappio)	-3,0	-2,3	0,8	-3,5	-4,3
Nettotulos	-3,0	-2,4	0,3	-3,8	-4,1
Tilikauden yli-/alijäämä	-3,0	-2,4	0,3	-3,8	-4,1
Investoinnit	1,3	2,2	3,7	2,7	-1,0
Korollinen vieras pääoma	14,7	13,5	13,8	19,0	5,2
Taseen loppusumma	31,2	30,1	34,5	33,7	-0,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-33,0	-22,0	3,0	-11,0	-14,0
Liikevoitto-%	-189,0	-179,0	4,0	-23,0	-27,0
Nettotulos-%	-187,0	-188,0	1,0	-25,0	-26,0
Omavaraisuusaste-%	52,0	48,0	51,0	35,0	-16,0
Henkilöstömäärä	371	87	283	250	-33

nä. Todennäköistä on kuitenkin se, että avaamiseen liittyy henkilömäärärajoitteita, jotka pienentävät yhtiön liikevaihtoa ja kannattavuutta entisestään. Tässä ennusteessa on kuitenkin lähdetty siitä, että pystyisimme avaamaan puiston vielä heinäkuussa ainakin osittain. Kulujen osalta ennusteessa on huomioitu, että Särkänniemen henkilökunta on lomautettu 4.5. alkaen toistaiseksi ja kaikki karsittavissa olevat kulut on karsittu lomautusten ajaksi.

Toiminnan kehittyminen on hyvin epävarmaa tulevaisuudessa. Tämän hetki-

sen tilanteen epävarmuus ja sen kesto vaikeuttavat toimintaa ja pakottaa Särkänniemen ottamaan lainaa juokseviin kuluihin, mikä vähentää investointimahdollisuuksia tulevaisuuden kehityshankkeisiin, jotka olivat jo suunnitteluvaiheessa. Toistaiseksi kaikki ne investoinnit, joiden suunnittelu ja toteutus on pystytty peruuttamaan, on laitettu tauolle. Investointikykyä katsotaan uudelleen sen jälkeen, kun tiedetään taloudellisten vahinkojen suuruus.

Tuomi Logistiikka Oy

Vuonna 2020 Tuomi Logistiikka Oy keskittyy hyvään asiakaspalveluun ja koronapandemian tuomien haasteiden taklaamiseen. Neljän ensimmäisen kuukauden liikevaihto oli 35,6 miljoonaa euroa ja vastaavasti edellisvuonna 35,8 miljoonaa euroa, joten liikevaihto pysyi samalla tasolla. Liikevoitto oli 0,2 miljoonaa euroa, edellisvuonna liiketappio oli -0,4 miljoonaa euroa. Liikevoitto syntyi kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Koronan aiheuttamat kustannukset ja työmäärä lisääntyivät merkittävästi huhtikuussa. Henkilömäärä 278 huhtikuun lopulla on kasvanut 26 henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöresurssien lisäystä on tarvittu hankinta- ja ostopalveluiden kehittämiseen sekä varaston palvelutason ylläpitämiseen poikkeusoloissa.

Koko vuoden ennusteen mukainen liikevaihto on 107,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2019 liikevaihto oli tasolla 109,0 miljoonaa euroa. Liikevoittoennuste on -0,2 miljoonaa euroa, budjetissa 0,2 miljoonaa euroa ja viime vuonna 0,8 miljoonaa euroa. Koronan aiheuttamilla ulkoisilla muutoksilla on ollut merkittävä vaikutus Henkilöliikennepalveluiden käyttöön ja palveluiden (Sote, SHL/VPL, koulukyydit) volyymi on laskenut 66 prosenttia. Tällä on vaikutusta myös koko vuoden liikevaihto- ja tulosenusteeseen. Varsinkin, jos poikkeustila ja epidemia pitkittyvät.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2019	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	35,8	35,6	109,0	107,2	-1,8
Liikevoitto (-tappio)	-0,4	0,2	0,8	-0,2	-1,0
Nettotulos	-0,4	0,1	0,6	-0,3	-0,9
Tilikauden yli-/alijäämä	-0,4	0,1	0,6	-0,3	-0,9
Investoinnit	0,2	0,1	0,3	0,5	0,2
Korollinen vieras pääoma	1,5	1,3	1,5	1,3	-0,2
Taseen loppusumma	15,6	18,1	17,2	18,0	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-29,4	10,3	17,7	-5,2	-22,9
Liikevoitto-%	-1,2	0,5	0,8	-0,2	-1,0
Nettotulos-%	-1,1	0,3	0,6	-0,3	-0,9
Omavaraisuusaste-%	15,6	19,8	20,2	17,6	-2,6
Henkilöstömäärä	252	278	264	273	9,0

Taseen loppusumma huhtikuussa oli 18,1 miljoonaa euroa ja ennuste taseen loppusummasta vuoden 2020 lopulle on 18,0 miljoonaa euroa, mihin vaikuttaa kassavarojen ja käyttöpääomaerien muutokset. Vaihto-omaisuus on alkuvuonna noussut yli kolminkertaiseksi, lähinnä hoito- ja suojaintarvikkeiden kysyntä-, hinta- ja volyymimuutosten takia. Kassatilanne on vastaavasti voimakkaasti heikentynyt ja limiitti on otettu käyttöön. Tililimiitin määrää on korotettu.

Uusi HR-järjestelmä kilpailutetaan ja käyttöönotto aloitetaan loppuvuonna. Henkilöliikenteen ryhmäkuljetusjärjes-

telmä uusitaan. Sähköisen ostamisen KOR1-järjestelmää kehitetään edelleen. Toimintojen keskittäminen samoihin tiloihin on parantanut yhteistyötä ja logistiikkaa. Varastoautomaattien ja varastohallintaohjelman käyttöönotto on tehostanut toimintaa ja nostanut tuotavuutta. Toimitusvarmuus on säilynyt hyvällä tasolla volyymimuutoksista huolimatta. Muutoksia seurataan ja toimintaa sopeutetaan koronapandemian tilannetta vastaavaksi.

Tullinkulman Työterveys Oy

Alkuvuoden toteutunut talouskehitys on ollut heikkoa, johtuen koronatilanteesta. Tulos huhtikuun loppuun mennessä on tappiollinen ja heikko verrattuna viime vuoteen. Negatiivinen tulos johtuu siitä, että koronapandemian vuoksi lääkäreiden, työterveyshoitajien, psykologien ja fysioterapeuttien vastaanotoilla on ollut hiljaista. Monet yritykset ovat lomautaneet henkilökuntaansa, eikä monella ole lomautuksen aikana oikeutta käyttää työterveyshuoltoa. Koronatestien tekemisellä olemme paikanneet laskenutta liikevaihtoa, mutta testien hinnat ovat vastaavasti nostaneet muita kuluja. Tullinkulman omat lomautukset eivät ole vielä ehtineet vaikuttaa tulokseen huhtikuun loppuun mennessä, mutta niiden vaikutukset näkyvät tulevana kuukausina henkilöstökuluissa. Tilikauden ennusteen suhteen olemme kuitenkin vielä optimistisia, koska henkilöstökulut tulevat pienenemään kesällä ja syksyllä, ja vaikuttavat näin tulokseen. Myös eläkevaikutusmaksut alenevat kesäkuun alusta 2,6 prosenttia.

Investoinneissa keskitytään digitaalisten hankkeiden ylläpitoon ja uuden Oriveden toimipisteen avaamiseen. Uusia kehityshankkeita ja investointeja ei tässä taloudellisessa tilanteessa ole.

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	7,2	6,9	20,7	21,0	0,3
Liikevoitto (-tappio)	0,2	-0,5	-0,4	0,1	0,5
Nettotulos	0,2	-0,6	-0,4	0,0	0,4
Tilikauden yli-/alijäämä	0,2	-0,6	-0,4	0,0	0,4
Investoinnit	0,1	0,0	0,2	0,1	-0,1
Korollinen vieras pääoma	1,1	0,9	1,2	0,8	-0,4
Taseen loppusumma	4,8	3,7	4,2	4,6	0,4
Sijoitetun pääoman tuotto-%	33,6	-120,9	-27,0	4,5	31,5
Liikevoitto-%	2,9	-8,0	-1,8	0,3	2,1
Nettotulos-%	2,6	-8,1	-2,0	0,1	2,1
Omavaraisuusaste-%	13,2	-13,9	0,9	1,5	0,6
Henkilöstömäärä	216	230	226	226	0,0

Tampereen Tilapalvelut Oy

Liikevaihto 04/2020 on n. 9,1 milj. euroa suurempi kuin edellisvuonna vastaavana ajankohtana. Rakennushankkeita on toteutettu Tampereen kaupungin talonrakennusohjelman budjetin mukaisesti, joka on viime vuotta suurempi. Yhtiön vuoden lopun liikevaihdon ennustetaan toteutuvan lähes budjetoidusti, ylläpitopalveluiden osalta liikevaihdon ennustetaan on laskettu n. 1 milj. euroa johtuen alkuvuoden poikkeuksellisen lämpimästä säästä ja kiinteistöjen käytön vähentymisestä koronatilanteesta johtuen.

Tilikauden tulos 04/2020 on n. 0,3 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa ajankohdtaa suurempi. Liikevaihdosta puuttuu Tampereen kaupungille osoitettu hyviyslasku, jota ei ehditty kirjaamaan oikealle kirjauskaudelle kaudenvaihteen aikataulun puitteissa. Lisäksi henkilöstökulujen osalta tehdään selvitystä tuntipalkka- ja lomapalkkakajaksotuksista, jotka ovat olleet liian suuria. Näiden oikaisujen jälkeen tilikauden tuloksen 04/2020 ar-

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	27,2	36,3	97,8	127,7	29,9
Liikevoitto (-tappio)	0,2	0,6	1,9	1,2	-0,7
Nettotulos	0,2	0,5	1,5	0,9	-0,6
Tilikauden yli-/alijäämä	0,2	0,5	1,5	0,9	-0,6
Investoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korollinen vieras pääoma	1,2	0,9	0,9	0,6	-0,3
Taseen loppusumma	12,2	14,5	18,6	18,6	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	20,2	36,0	45,3	25,6	-19,7
Liikevoitto-%	0,9	1,6	1,9	1,0	-1,0
Nettotulos-%	0,6	1,4	1,5	0,7	-0,8
Omavaraisuusaste-%	20,7	30,0	20,7	22,5	1,8
Henkilöstömäärä	232	231	228	231	3

vioidaan olevan 0,1 milj. euroa edellistä vuotta jäljessä.

Vuoden 2020 tilikauden ylijäämän ennuste on 0,6 milj. euroa vuoden 2019 tilinpäätöstä pienempi. Vuoden 2020 hinnoittelua pienennettiin palvelusopimusneuvottelussa sovitun miljoonan

euron tehostumisen mukaiseksi. Lisäksi ennusteessa on huomioitu liikevaihdon laskeminen ylläpitopalveluiden pienentyneestä laskutuksesta, jonka vaikutus yhtiön tulokseen arvioidaan olevan n. 0,2 milj. euroa.

Pirkanmaan Voimia Oy

Pirkanmaan Voimia Oy:n vuoden 2020 ensimmäisen vuosikolmanneksen liikevaihto toteutui koronaepidemiasta johtuen -1,6 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompana: valmiuslakien käyttöönotto ja yhtiön pääasiakkaan lakien nojalla tekemät päätökset sulki valtaosan peruskoulun lähiopetuksesta, toisen asteen koulutuksen sekä vanhusten ja muiden erityisryhmien avopalvelut. Valtioneuvoston suosituksista johtuen valtaosa päiväkotikäisistä lapsista jäi kotikotihoitoon ja koronaepidemiaan varautuminen johti normaalien sairaalapaalveluiden alasajoon ja sen myötä sairaalaruokailun vähenemiseen. Toisaalta koronaepidemia synnytti tarpeen kouluruokajakelulle sekä tehostetulle siivoukselle, mikä paikkasi pieniltä osin koronan vuoksi laskenutta myyntiä. Tällä hetkellä, kun koulut avautuvat 14.5.2020 alkaen, koronan välittömän nettovaikutuksen yhtiön liikevaihtoon arvioidaan olevan noin -4,0 miljoonaa euroa olettaen, että asiakkaiden toiminta palautuu kesän jälkeen kaikilta osin normaaliksi.

Yhtiössä käytiin yhteistoimintaneuvottelut ajalla 25.3.-1.4. Neuvotteluiden perusteella yhtiön henkilökuntaa päätettiin lomauttaa määräajaisesti sekä palvelutuotannosta että hallinnosta, minkä lisäksi vuokratyövoiman käyttö lopetettiin. Koulujen avaamisesta johtuen lomautuksia ei ole kuitenkaan mahdollista toteuttaa suunnitellussa laajuudessa. Yhtiössä käynnistettiin lisäksi merkittävät muut säästötoimenpiteet. Kaupungin myöntämät suljettuja toimipisteitä koskevat vuokrahuojennukset helpottivat

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	21,3	19,7	61,8	57,6	-4,2
Liikevoitto (-tappio)	0,7	-0,2	0,7	-0,5	-1,2
Nettotulos	0,7	-0,3	0,6	-0,5	-1,1
Tilikauden yli-/alijäämä	0,7	-0,3	0,6	-0,5	-1,1
Investoinnit	0,4	0,2	1,1	0,8	-0,3
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	16,2	12,5	14,3	13,8	-0,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	42,9	-16,7	12,9	-11,7	-24,6
Liikevoitto-%	3,3	-1,2	1,1	-0,9	-2,0
Nettotulos-%	3,1	-1,4	0,9	-0,9	-1,8
Omavaraisuusaste-%	31,0	34,1	31,9	29,1	-2,8
Henkilöstömäärä	695	732	699	732	33

hieman yhtiön taloudellista tilannetta.

Yhtiön liiketappio ensimmäiseltä vuosikolmannekselta oli -0,25 miljoonaa euroa, mikä on 1,0 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Yhtiö tavoittelee tilikaudelta 1.1.-31.12.2020 noin -0,5 miljoonan euron liiketappiota olettaen, että yhtiön säästötoimenpiteet onnistuvat ja asiakkaiden toiminta palautuu kesän jälkeen kaikilta osin normaaliksi kasvatus- ja opetuspalveluissa sekä muiden asiakkuuksien kuten sairaaloiden ja muiden hoitoalan kohteiden osalta. Ennusteen muutosherkkyys tuloksessa on kuitenkin erittäin suuri: koronaepidemian pitkittyessä ja minkä tahansa osatekijän muutoksen myötä yhtiön tilikauden tappio tulee olemaan merkittävästi suurempi, jopa -1,0 milj. euroa.

Koronasta huolimatta yhtiön kassatilanne on säilynyt vakaana ja yhtiön maksuvalmius hyvänä. Mikäli tulos toteutuu ennustetusti, ei tarvetta Tampereen kaupungin myöntämän 3,0 miljoonan euron luottolimiitin korotukselle liene.

Alkuvuonna toteutuneet investoinnit 0,4 miljoonaa euroa ovat kohdistuneet tuotantokeittiö Voimian Padan toteutus- suunnitteluun sekä toiminnanohjausjärjestelmä Aromi14:n kehitystyöhön. Yhtiö toteuttaa lisäksi keittiökone- ja laiteinvestointeja leasingrahoituksella. Padan toteutussuunnittelu etenee aikataulussa ja urakkakilpailutukset on määrä toteuttaa kesän aikana. Yhtiön hallitus käsittelee tuotantokeittiötä koskevan lopullisen investointipäätöksen syksyllä 2020.

Tampereen Infra Oy

Huhtikuun liike-tulos oli -0,3 milj. euroa ja toteutui 1,2 milj. euroa budjetoitua parempana. Tilinpäätösennusteen mukaan liikevoitto on 0,6 milj. euroa ja toteutuu 0,2 milj. euroa budjetoitua suurempana. Tampereen Infra Oy:n toiminta käynnistyi 1.1.2020, mistä johtuen edellisen vuoden vertailutietoja ei ole käytettävissä.

Liikevaihdon toteuma oli 13,0 milj. euroa ollen 0,3 milj. euroa budjetoitua suurempi. Liikevaihdon ennustetaan olevan 50,3 milj. euroa eli toteutuvan 1,1 milj. euroa budjetoitua alhaisempana, koska helppo talvi vähensi talvikunnossapidon tarvetta, henkilöstöä siirtyi Tampereen Veden palvelukseen ja ulkoista myyntiä rajoitetaan sidosyksikköaseman säilyttämiseksi. Rakentamispalveluissa liikevaihdon ennustetaan toteutuvan budjetoitua suurempana, koska kaupunkiympäristön palvelualueen tilaus on toteutumassa budjetoitua suurempana. Lisäkohteina rakentamispalveluille on tullut Rissonkadun jatke, Santalahden aallonmurtaja, Lääkärinkatu ja Santalahden työmaaliittymä. Liiketoiminnan muut tuotot ovat toteutuneet 0,2 milj. euroa budjetoitua suurempina ja niiden ennustetaan toteutuvan 0,3 milj. euroa suurempana pääosin, koska kalustoa on myyty Tampereen Veran käyttöön ulkoisen myynnin rajoituksesta johtuen.

Materiaalien ja palvelujen ostoja on toteutunut 0,3 milj. euroa budjetoitua

TUNNUSLUVUT

Milj. euroa	Tot 1-4 / 2019	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19
Liikevaihto yhteensä	0,0	13,0	0,0	50,3	50,3
Liikevoitto (-tappio)	0,0	-0,3	0,0	0,6	0,6
Nettotulos	0,0	-0,3	0,0	0,5	0,5
Tilikauden yli-/alijäämä	0,0	-0,3	0,0	0,5	0,5
Investoinnit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Korollinen vieras pääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Taseen loppusumma	0,0	6,7	0,0	6,9	6,9
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,0	-153,1	0,0	71,3	71,3
Liikevoitto-%	0,0	-2,5	0,0	1,1	1,1
Nettotulos-%	0,0	-2,6	0,0	0,9	0,9
Omavaraisuusaste-%	0,0	9,8	0,0	21,4	21,4
Henkilöstömäärä	0	374	0	360	360

vähemmän pääosin kunnossapitopalveluissa vaikeusasteeltaan helpon talven vuoksi. Materiaalien ja palvelujen ostojen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa budjetoitua suurempina. Materiaalien ja palvelujen ostojen ennustetaan laskevan talvikunnossapidon vähentyneiden ostojen vuoksi, mutta niiden ennustetaan ylittyvän rakennusurakoiden toteutues-sa suunniteltua suuremmalla volyymillä. Helposta talvesta aiheutuneita säästöjä tullaan osin kohdentamaan kunnossapitosopimuksen hengen mukaisesti kesäkaudella mm. asfalttipäällysteisiin ja

viheralueiden kunnossapitoon.

Henkilöstömenot ovat toteutuneet 0,7 milj. euroa budjetoitua alhaisempina kalustopalveluissa, koska henkilöstöä on siirtynyt Tampereen Vedelle, sekä kunnossapidossa helpon talven vuoksi. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan 1,5 milj. euroa budjetoitua alhaisempana.

Liiketoiminnan muut kulut ovat toteutuneet 0,1 milj. euroa budjetoitua suurempina ja niiden ennustetaan toteutuvan 0,4 milj. euroa budjetoitua suurempina. Suunniteltuja investointeja ei ole vuodelle 2020.

TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU

OLENNAISET POIKKEAMAT TALOUSARVIOON

Talousarvion toteutuminen - tilinpäätösennuste

Talousarvion toteumavertailu sisältää koonnin sitovien erien poikkeamista talousarvioon nähden sekä kaupungin eri yksiköiden talouden toteuma- ja tilinpäätösennustetiedot. Talousarvion toteumavertailuosion luvut sisältävät myös sisäiset erät pl. korkotuotot ja -kulut ja pitkäaikaisten lainojen lisäys.

Tilikauden tulos on ennusteen mukaan 45,3 milj. euroa alijäämäinen, mikä alittaa vuosisuunnitelman 45,3 milj. eurolla. Ilman koronaepidemian vaikutusta, tulostavoitteen olisi arvioitu toteutuvan. Yksiköiden koronaepidemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen.

Sivistyspalvelujen palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 3,5 milj. euroa budjetoitua heikompi. Taustalla on koronaepidemian aiheuttamat tulonmenetykset sivistys- ja kulttuurilautakunnan alaiselle toiminnalle.

Sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Koronaepidemia on vaikuttanut merkittävästi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ostoennusteeseen, joka on pienentynyt 23,0 milj. euroa. Kustannukset tulevat siirtymään seuraaville vuosille. Vastaavasti ikäihmisten palvelujen, lasten, nuorten ja perheiden palvelujen sekä vastaanottopalvelujen ennusteet ovat heikentyneet.

Elinvoiman ja kilpailukyyn palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste on 2,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate-ennuste on 1,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Keskeisin ylityshaka kohdistuu avustuksiin, jossa ylitysenennuste on 5,6 milj. euroa. Henkilöstömenojen ennustetaan sen sijaan alittavan vuosisuunnitelmaa 2,2 milj. eurolla poikkeustilanteen vuoksi. Asunto- ja kiinteistölautekunnan toimintakatteen ennustetaan alittavan vuosisuunnitelman 0,6 milj. eurolla pääasiassa palvelujen ostojen ylitysenennusteen vuoksi.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakatteen tilinpäätösennuste ylittää vuosisuunnitelman 9,1 milj. eurolla. Yhdyskuntalautakunnan 2,0 milj. euron ylityksen taustalla on tulojen vähentyminen koronaepidemian vuoksi. Joukkoliikennelautakunnan ennustettu ylitys on 7,1 milj. euroa, mikä aiheutuu koronaepidemian arvioituista vaikutuksista joukkoliikenteen lippu- tuloihin.

Liikelaistosten yhteenlaskettu 26,0 milj. euron liikelijäämäennuste on 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Tampereen Vesi Liikelaistoksen liikelijäämän ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaistoksen liikelijäämäennuste alittaa vuosisuunnitelman 0,5 milj. eurolla. Ylityksen taustalla on koronaepidemian aiheuttama liikennetilauksen supistuminen.

Tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2020 nettoinvestoinnit tulevat olemaan

TILIKAUDEN TULOS

-45,3 milj. €

(TP Enn 2020)

INVESTOINTIEN TULORAHOTUSPROSENTTI

29,6 %

(TP Enn 2020)

226,6 milj. euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 26,5 milj. eurolla. Merkittävimmät poikkeamat ovat talonrakennushankkeilla (alitus 13,0 milj. euroa), Asunto- ja kiinteistölautekunnassa (pl. erikseen sitovat erät) (alitus 8,6 milj. euroa), Tampereen kaupunkiliikenteellä (alitus 2,5 milj. euroa) ja Hiedanranta-kehitysohjelmalla (alitus 2,4 milj. euroa).

Korkotuottojen ja -kulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Uutta pitkäaikaista lainaa ennustetaan nostettavan vuosisuunnitelman mukaisesti 123,4 milj. euroa.

Tarkemmat tiedot poikkeamien syistä löytyvät Kaupungin toiminta ja talous -osan luvusta Investoinnit sekä Talousarvion toteumavertailu -osasta ao. yksiköiden kohdalta.

PALVELUALUEIDEN YHTEENLASKETTU TOIMINTAKATE

-14,8 milj. €

(TP Enn 20/VS 20)

LIIKELAITOSTEN YHTEENLASKETTU LIIKEYLIJÄÄMÄ

-0,5 milj. €

(TP Enn 20/VS 20)

NETTOINVESTOINNIT

+ 26,5 milj. €

(TP Enn 20/VS 20)

Yhteenvedo poikkeamista talousarvioon sitovuustasoin

KÄYTTÖTALOUS

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Palvelualueet (toimintakate)					
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-130 341	-376 826	-389 629	-393 108	-3 479
Hiedanranta	-15	-	-75	-75	0
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue					
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-259 196	-765 082	-791 336	-791 235	101
Smart Tampere	-23	-81	-80	-80	0
Tampere Junior	-116	-	-525	-525	0
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-19 481	-60 405	-58 382	-64 537	-6 155
Ammatillinen koulutus (tilikauden tulos)	0	-1 742	0	0	0
Hiedanranta	-1 238	-1 647	-4 004	-3 684	320
Viiden tähden keskusta	-902	-2 890	-1 841	-2 097	-256
Smart Tampere	-214	-981	-994	-994	0
Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi	-5 910	-18 307	-19 317	-14 517	4 801
Vetovoimainen elämyskaupunki	-83	-489	-542	-992	-450
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Asunto- ja kiinteistölautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	55 450	145 562	136 836	136 193	-643
Hiedanranta	-272	-976	-1 000	-1 000	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-9 799	-24 499	-25 441	-27 421	-1 980
Viiden tähden keskusta	-12	-93	-500	-500	0
Hiedanranta	-8	-216	-50	-50	0
Raitiotie	-307	-1 456	-1 500	-1 500	0
Smart Tampere	-242	-581	-773	-773	0
Joukkoliikennelautakunta	-7 605	-13 839	-16 165	-23 265	-7 100
Konsernihallinto (toimintakate)					
Konsernihallinto					
ICT-kehittäminen (toimintakate+bruttoinvestoinnit)	-1 949	-6 481	-11 800	-11 730	70
Smart Tampere	-40	-134	-141	-141	0
Konsernihallinto, muut	-7 079	-22 566	-25 172	-24 502	670
Yhteiset erät	-40 080	-106 765	-117 623	-120 061	-2 438
Taseyksiköt (liikeylijäämä)					
Pirkanmaan pelastuslaitos	-181	-3	-1	-1	0
Liikelaitokset					
Tampereen Vesi Liikelaitos (liikeylijäämä)	8 747	25 154	26 372	26 372	0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos (liikeylijäämä)	636	767	100	-350	-450
Tampereen Vesi Liikelaitos (korvaus peruspääomasta)	-3 500	-10 500	-10 500	-10 500	0

INVESTOINNIT

Nettoinvestoinnit sitovuustasoin, 1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Sivistyspalvelujen palvelualue					
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-1 392	-5 724	-10 200	-10 100	100
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue					
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-274	-865	-1 990	-1 990	0
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue					
Elinvoima- ja osaamislautakunta					
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Ammatillinen koulutus	-83	-366	-896	-896	0
Asunto- ja kiinteistölautekunta					
Asunto- ja kiinteistölautekunta (pl. erikseen sitovat erät)	-2 046	-11 255	-21 489	-12 907	8 582
Talorakennushankkeet (pl. Hiedanranta)	-15 692	-34 229	-86 236	-73 276	12 960
Hiedanranta	-592	-4 766	-10 610	-8 210	2 400
Viiden tähden keskusta	-309	-3 400	-4 370	-4 370	0
Kaupunkiympäristön palvelualue					
Yhdyskuntalautakunta					
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-9 122	-50 032	-46 081	-46 081	0
Hiedanranta	-36	-781	-600	-600	
Viiden tähden keskusta	-1 182	-10 288	-11 475	-11 475	0
Joukkoliikennelautakunta	-190	-818	-1 000	-1 000	0
Konsernihallinto					
Konsernihallinto, muut	0	0	-150	-150	0
Yhteiset erät	-750	-2 201	-20 531	-20 531	0
Taseyksiköt					
Pirkanmaan pelastuslaitos (investointien rahavirta)	-90	-1 750	-2 208	-2 208	0
Liikelaitokset					
Tampereen Vesi Liikelaitos	-9 331	-25 778	-26 303	-26 303	0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	0	-1 917	-3 000	-500	2 500

LASKELMAOSA

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Korkotuotot ja -kulut	-3 038	-6 901	-8 492	-8 492	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	133 000	123 447	123 447	0

TALOUSHJELMA

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.4.2018 vuoteen 2020 ulottuvan talousohjelman. Ohjelmalla tavoitellaan kolmen vuoden aikana yhteensä noin 43 milj. euron taloudellisia vaikutuksia, jotka jakautuvat suunnilleen puoliksi menojen vähentämisiin ja puoliksi tulojen lisäyksiin. Tehostamistoimenpiteitä kohdistetaan kaikkiin palvelualueisiin, liikelaitoksiin, yhtiöihin, hallintoon, henkilöstöetuuksiin sekä myös poliittisiin päätöksente-

kijöihin. Periaatteena toimenpiteiden valinnassa on ollut turvata lakisääteiset palvelut.

Vuonna 2018 talousohjelmalla saavutettiin 9,1 milj. euron myönteiset taloudelliset vaikutukset. Vuonna talousohjelman toimenpiteillä saavutettiin noin 29,2 milj. euron vaikutukset.

Alun perin vuodelle 2020 talousohjelmassa asetettiin 17,2 milj. euron taloudelliset vaikutukset ja vuoden 2020

talousarviovalmistelun yhteydessä tavoitetta tarkistettiin 14,1 milj. euroksi. Huhtikuun toteuman perusteella arvioidaan talousohjelmalla saavutettavan vuonna 2020 noin 14,4 milj. euron taloudelliset vaikutukset.

Talousohjelmalla arvioidaan saavutettavan ohjelmalle asetetut tavoitteet. Talousohjelman tulosten kokonaismäärä saadaan selville vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

TALOUSHJELMA

1 000 euroa	Kv 23.4.2018 tavoite vuodelle 2020	Muutettu tavoite TA 2020	TP Enn 2020	Ero
Sivistys- ja kulttuurilautakunta / Kasvatus- ja opetuspalvelut	1 350	1 350	1 350	0
Sivistys- ja kulttuurilautakunta / Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	454	454	384	-70
Yhdyskuntalautakunta	1 500	250	250	0
Joukkoliikennelautakunta	500	200	0	-200
Elinvoima ja osaamislautakunta	725	940	222	-718
Asunto- ja kiinteistölautekunta	3 900	3 900	3 900	0
Liikelaitokset	2 400	600	600	0
Konserniyhtiöt ja rahoitus	3 800	4 800	6 300	1 500
Hallinto ja henkilöstöetuudet	1 075	1 125	942	-183
Hallinto henkilöstön vähentäminen (-5 %)	1 500	500	500	0
Yhteensä	17 204	14 119	14 448	329

TALOUSARVION TOIMINNAN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan sekä pormestariohjelmiaan. Talousarviossa

tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille.

Alla olevassa taulukossa esitetään kokonaisnäkömä vuoden 2020 talousarvion toiminnan tavoitteiden (pois lukien liikelaitokset ja Pirkanmaan pelastuslaitos) etenemisestä tammi-huhtikuun aikana ja arvio niiden toteutumisesta vuoden loppuun mennessä.

Seuraavassa luvussa arvioidaan tarkemmin kaupunkitasoisten toiminnan tavoitteiden toteutumista. Lautakunnille, kehitysohjelmille, liikelaitoksille ja Pirkanmaan pelastuslaitokselle asetetuista tavoitteista raportoidaan tarkemmin niiden omissa osioissa. Tytär yhteisöille asetetuista tavoitteista raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksessä.

TALOUSARVION SITOVA TOIMINNAN TAVOITTEET 2020

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Toteuma	Lisätietoa toteumasta
1	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointierojen kaventamiseen liittyvät toimenpiteet on määritelty ja pilotit on nimetty	+	Kehitysohjelmat
2	Tampereen kaupungin turvallisuussuunnitelma on laadittu	+	Konsernihallinto
3	Osallistuvan budjetoinnin pilotointi on käynnissä	+	Konsernihallinto
4	Koululaisten fyysinen toimintakyky on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
5	Maahanmuuttajien työllisyys on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kehitysohjelmat
6	Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumissa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa	-/+	Sosiaali- ja terveyslautakunta
7	Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	+	Sosiaali- ja terveyslautakunta
8	Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0-17-vuotiaat) on enintään 5,7 %	-	Sosiaali- ja terveyslautakunta
9	Pitkäaikaisasunnottomien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	?	Sosiaali- ja terveyslautakunta
10	Tyytyväisyys palveluihin on parantunut valituissa kohteissa (Tredu, lukiokoulu, joukkoliikenne, perusopetus, nuorisopalvelut, terveysasemat, suun terveydenhuolto, katujen ja yleisten alueiden kunnossapito, rakennusvalvonta)	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta, Sosiaali- ja terveyslautakunta, Yhdyskuntalautakunta
11	90 % rakennusluvista on käsitelty 2 kuukaudessa	-	Yhdyskuntalautakunta
12	Palveluiden digitalisointiasteen mittausmalli on määritelty ja kokeiltu	+	Konsernihallinto, Kehitysohjelmat
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	+	Kaikki lautakunnat, kehitysohjelmat
14	Ammatillisen koulutuksen negatiiviset eroamiset ovat alle 7,5 % (alle 25-vuotiaat)	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta
15	Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden arvio omasta sijoittumisestaan työelämään tai jatko-opintoihin valmistumisvaiheessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
16	Työmarkkinatuen kuntaosuus on pienentynyt 10 % edellisen vuoden toteumaan verrattuna	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, kehitysohjelmat
17	Tampere on vuonna 2020 Suomen suosituin opiskelukaupunki	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta
18	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakoulu-yhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, kehitysohjelmat
19	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
20	Tampereen sijoittuminen Suomen yrittäjien elinkeinopoliittisessa mittaristossa on noussut valtakunnallisen keskiarvon tasolle (v. 2018: Suomi 6,7 Tampere 6,1.)	?	Elinvoima- ja osaamislautakunta
21	Yritystontteja on luovutettu vähintään 50 000 k-m ²	?	Asunto- ja kiinteistölautakunta
22	Smart Tampere ekosysteemitöiminnassa olevat yritykset ovat tuottaneet vähintään 25 käyttöön otettavaa tuote- tai palveluratkaisua	+	Kehitysohjelmat
23	Tampereella yöpyneiden matkailijoiden määrä on kasvanut 2 % edelliseen vuoteen verrattuna	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta
24	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta

25	Tampereella järjestettyjen kansallisen ja kansainvälisen tason tapahtumien määrä on säilynyt edellisen vuoden tasolla	-	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta
26	Tampereen hakemus vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi on edennyt hakuprosessin toiseen vaiheeseen	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta, kehitysohjelmat
27	80 % asemakaavoitetusta asuinkeuhkosalasta sijoittuu joukkoliikenneväyhykkeille ja aluekeskuksiin	+	Yhdyskuntalautakunta
28	Hiilineutraaliuden saavuttamisen toteutusohjelman toteutus on käynnistynyt yhteistyössä asukkaiden, yritysten ja yliopistoyhteisön kanssa	+	Kehitysohjelmat
29	Energiankulutus on vähentynyt energiatehokkuussopimuksen mukaisesti 1 %:n	+	Yhdyskuntalautakunta
30	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna	-	Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
31	Pyöräilymäärät ovat kasvaneet 2 % edelliseen vuoteen verrattuna	?	Yhdyskuntalautakunta
32	Kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen on käynnistynyt MAL 4 -sopimuksen mukaisesti	?	Asunto- ja kiinteistölahtakunta
33	Asuinrakentamisen rakennusoikeutta on asetettu haettavaksi 100 000 ke-m2	-	Asunto- ja kiinteistölahtakunta
34	Raitiotien osan 1 rakentaminen ja käyttöönotto ovat edenneet niin, että testiliikenne on käynnistynyt	+	Yhdyskuntalautakunta Kehitysohjelmat
35	Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman mukaiset tulevaisuuden ratalinjojen maankäyttövaraukset on valmisteltu osallistuneiden kuntien valtuustojen päätöksentekoon	+	Yhdyskuntalautakunta Kehitysohjelmat
36	Raitiotien osan 2 kehitysvaihe on valmistunut niin, että valtuustolla on edellytykset päättää osan 2 rakentamisesta	+	Yhdyskuntalautakunta Kehitysohjelmat
37	Hiedanrannan kehitysohjelman tehtävät on siirretty Hiedanrannan kehitys Oy:lle ja Hiedanranta Ky:lle	?	Kehitysohjelmat
38	Esimiesarviointien tulokset ovat vähintään edellisen vuoden tasolla	?	Konsernihallinto
39	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	?	Konsernihallinto
40	Sairauspoissaolojen määrä on laskenut vähintään 3 %	?	Konsernihallinto
41	Tilikauden tulos on vähintään 0	-	Konsernihallinto
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	+	Asunto- ja kiinteistölahtakunta, Elinvoima- ja osaamislautakunta, Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta, Yhdyskuntalautakunta, Konsernihallinto
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	-	Kaikki lahtakunnat, Konsernihallinto
44	Investointien tulorahoitus-% on 56	-	Konsernihallinto
45	Nettomenojen kasvu on 4,1 %	-	Konsernihallinto
46	Hallintotehtävien kustannukset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna (valtuustokauden aikana yhteensä 5 %)	?	Konsernihallinto
47	Hankintojen tehokkuusindeksi on parantunut edellisvuoden tasoon verrattuna	?	Konsernihallinto
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	+	Elinvoima- ja osaamislautakunta, Sivistys- ja kulttuurilautakunta, Sosiaali- ja terveystalautakunta, Yhdyskuntalautakunta, Konsernihallinto

Kaupunkitasoiset toiminnan tavoitteet

Vuoden 2020 talousarviossa on asetettu 13 kaupunkitasoista toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoit-

teista neljän arvioidaan toteutuvan ja neljän jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Viiden tavoitteen toteu-

tumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
2	Tampereen kaupungin turvallisuussuunnitelma on laadittu	Turvallisuussuunnitelma on valmis. Suunnitelmaa on käsitelty laajasti kaupungin eri johtoryhmissä. Koronapandemiasta johtuen suunnitelman vieminen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi viivästyy. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Osallistuvan budjetoinnin pilotointi on käynnissä	Osallistuva budjetointi on käynnistynyt ja etenee suunnittelussa aikataulussa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
38	Esimiesarviointien tulokset ovat vähintään edellisen vuoden tasolla	Esimiesarviointien tulokset saadaan loppuvuodesta 2020. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
39	Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Tavoitteen arviointi perustuu työhyvinvointimatriisiin, jonka tulokset raportoidaan koko vuoden osalta tilinpäätöksessä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
40	Sairauspoissaolojen määrä on laskenut vähintään 3 %	Tammi-huhtikuussa sairauspoissaoloja oli 19,2 päivää henkilötyövuotta kohden. Sairauspoissaolot vähenivät -2,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Alkuvuonna sairauspoissaolot ovat vähentyneet tavoitteen mukaisesti Sivistyspalvelujen, Elinvoiman ja kilpailukyyn sekä Kaupunkiympäristön palvelualueilla sekä liikelaitoksissa ja Pirkanmaan pelastuslaitoksella. Tavoitteen toteutumista koko vuoden osalta on kuitenkin liian aikaista arvioida. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
41	Tilikauden tulos on vähintään 0	Tilikauden tulosenuste on -45,3 milj. euroa. Koronapandemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisimpiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen. Ilman koronavaikutusta tilikauden tulostavoitteen olisi arvioitu toteutuvan. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Alun perin vuodelle 2020 talousohjelmassa asetettiin 17,2 milj. euron taloudelliset vaikutukset, jota talousarviovalmistelun yhteydessä tavoitetta tarkistettiin 14,1 milj. euroksi. Huhtikuun toteuman perusteella arvioidaan talousohjelmalla saavutettavan 14,4 milj. euron taloudelliset vaikutukset. Talousohjelman tulosten kokonaismäärä saadaan selville vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset (koko kaupungin tasolla)	Työvoimakustannusten ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelman noin 1,1 milj. eurolla. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
44	Investointien tulorahoitus-% on 56	Investointien tulorahoitus-% ennustetaan olevan noin 30 %. Koronapandemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisimpiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
45	Nettomenojen kasvu on 4,1 %	Nettomenojen kasvuennuste on 7,0 %. Koronapandemian ennustevaikutukset on arvioitu koko vuoden osalta viimeisimpiin käytettävissä oleviin tietoihin perustuen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
46	Hallintotehtävien kustannukset ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna (valtuustokauden aikana yhteensä 5 %)	Hallintotehtävien kustannuksia raportoidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
47	Hankintojen tehokkuusindeksi on parantunut edellisen vuoden tasoon verrattuna	Hankinnan tehokkuusmittariston tulos lasketaan kerran vuodessa, kun edellisen vuoden tiedot on saatu. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	Tuottavuuden parantamiseksi palvelualueilla toteutetaan v. 2019-2021 yhteensä 13 tuottavuus-/tuloksellisuuspilottia. Näistä 8 on käynnissä ja 5 on käynnistymässä vuoden 2020 aikana. Käynnissä olevissa piloteissa on luotu mittarit tuottavuuden seurantaan ja ne on raportoitu TuottavuusPulssissa. Konsernihallinto tukee ja ohjaa pilotteja. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	12 026	42 444	39 498	33 973	-5 525
Toimintamenot	-142 367	-419 270	-429 202	-427 156	2 046
Toimintakate	-130 341	-376 826	-389 704	-393 183	-3 479
Varhaiskasvatus ja esiopetus					
Toimintatulot	4 586	13 772	14 327	12 477	-1 850
Toimintamenot	-46 293	-134 421	-138 941	-137 957	984
Toimintakate	-41 707	-120 649	-124 614	-125 480	-866
Perusopetus					
Toimintatulot	2 745	11 406	9 593	9 318	-275
Toimintamenot	-61 652	-177 724	-184 061	-183 749	312
Toimintakate	-58 907	-166 318	-174 468	-174 431	37
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut					
Toimintatulot	4 696	17 266	15 578	12 178	-3 400
Toimintamenot	-34 422	-107 126	-106 200	-105 450	750
Toimintakate	-29 726	-89 860	-90 622	-93 272	-2 650

Suurimmat ylitykset:

- Maksu- ja myyntituottojen aleneminen Koronapandemian vuoksi
- Toimintakulujen säästöt poikkeustilanteen supistaessa toimintaa

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan tammi-huhtikuun toimintakate on 2,0 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi, mikä johtuu menojen painottumisesta loppuvuoteen. Lautakunnan tilinpäätösennuste on 3,5 milj. euroa budjetoitua heikompi, mikä johtuu Korona-tilanteen aiheuttamista tulomenetyksistä. Ennuste on heikentynyt 0,5 milj. euroa maaliskuun talouskatsauksen arviosta, koska perusopetuksen oppilaat palasivat lähiopetukseen 14.5 alkaen ja lasten määrät varhaiskasvatuksessa ovat myös nousseet. Talousohjelman toimenpiteiden vaikutukset on otettu huomioon ennusteessa. Tilinpäätösennusteen nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 16,4 milj. euroa eli +4,3 %. Koronan aiheuttamien tulomenetysten

vuoksi kasvu on edellisvuoden toteutunutta kasvua suurempi.

Kasvatus- ja opetuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut toteuttavat kaupunginvaltuustossa päätettyjä talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joita oli vuoden 2020 vuosisuunnitelmassa yhteensä 1,8 milj. euroa. Toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan lähes suunnitellun mukaisesti (toteuma-aste 96 %).

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-huhtikuussa 0,9 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana. Palvelukokonaisuuden tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,9 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennuste on 1,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi Koronan aiheuttamista asiakasmaksutulojen menetyksistä johtuen. Toimintakulujen ennuste on 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi, koska poikkeustilanne on vähentänyt ateriapalvelujen ostoja, sijaiskustannuksia ja

päiväkotien tarvikkehankintoja. Vastavasti avustusmenot ylittivät, mikä johtuu palvelusetelipäiväkotien ja yksityisten päiväkotien ylläpitäjille maksettavista kompensaatioista.

Perusopetuksen toimintakate on toteutunut tammi-huhtikuussa 0,5 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana. Tilinpäätösennusteen toimintakate on suunnilleen budjetoidun mukainen. Toimintatuottojen ennuste on 0,3 milj. euroa budjetoitua pienempi, koska koronapandemia on vähentänyt aamu- ja iltapäivätoiminnasta saatavia asiakasmaksuja. Toimintakulujen ennuste alittaa budjetin 0,3 milj. eurolla koronapandemian vähentäessä mm. koulujen tarvikkehankintoja, ateriakustannuksia ja oppilaskuljetuskustannuksia. Henkilöstökuluissa ennustetaan ylitystä, mikä johtuu perusopetuksen resurssivajeesta ja oppilashuollon ja tuen lisätarpeesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen toimintakate tammi-huhtikuussa on 0,6 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi. Toimintatuottojen kertymä oli ennen Koronan aiheuttamaa poikkeustilannetta hyvä ja toimintakuluissa on säästöä toiminnan supistumisesta ja menojen jaksottumisesta johtuen. Toimipisteiden ja laitosten sulkeminen asiakkailta korona-epidemian aikana

tarkoittaa maksutuottojen menetystä lähes kokonaan ja myynti- ja vuokratuottojen menetystä valtaosin. Poikkeustilan aiheuttamia vaikutuksia kävijämääriin ja tapahtumien järjestämiseen kesän ja syksyn aikana on vaikea arvioida. Tilinpäätösennusteen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 2,7 milj. euroa budjetoitua huonompana. Tämän hetkisen tilanteen valossa tulojen arvioidaan

alittuvan yhteensä 3,6 milj. euroa. Suurimmat tulojen menetykset ovat liikuntapalveluissa, museopalveluissa ja Tampere Filharmoniaassa. Toimintakuluista arvioidaan kertyvän säästöjä 0,8 milj. euroa. Palvelujen ostoissa ennustetaan säästöjä näyttelyjen ja tapahtumien rakentamisessa, koska toiminta on ollut pysähdyksissä.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Bruttoinvestoinnit	-1 392	-5 724	-10 200	-10 100	100

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan investointiennuste on 10,1 milj. euroa, mikä on 0,1 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Kasvatus- ja opetuspalvelujen ensikertaisen kalustamisen menot painottuvat kesäkauteen ja loppuvuoteen. Perusopetuksen ensikertaisen kalustamisen menojen ennakoidaan alittuvan 0,1 milj. euroa, koska Tammerkosken koulutalon remontti valmistuu vasta vuonna 2021.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen investointien toteutuma on käynnistynyt hitaasti, mutta investointien ennustetaan toteutuvan budjetoidusti. Härmälän kirjaston ensikertainen kalustaminen ja kirjastoauton investointimenot ylittyvät hieman, mutta vastaavan säästön ennustetaan löytyvän kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen muista kohteista.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Sivistys- ja kulttuurilautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa yhdeksän sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista

kahden arvioidaan toteutuvan ja neljän tavoitteen jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Kolmen tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.

Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
4	Koululaisten fyysinen toimintakyky on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Mittarina käytettävä valtakunnallinen Move-mittaus tehdään kouluilla syyslukukauden aikana. Tulokset saadaan tilinpäätökseen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
10	Tyytyväisyys palveluihin on parantunut valituissa kohteissa (perusopetus, nuorisopalvelut)	Perusopetuksen tyytyväisyyskysely toteutetaan touko-kesäkuussa. Nuorisopalvelujen kaupunkitasoinen tyytyväisyyskysely toteutetaan toukokuussa. Monitoimitalo 13:sta asiakastyytyväisyys (NPS) on kasvanut vuoden 2019 lopusta lähtien. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	18.3.2020 perusopetus siirtyi etäopetukseen koronaepidemian johtosta. Noin 95 % esi- ja perusopetuksen oppilaita ovat uusien digitaalisten opetus- ja palvelukanavien piirissä. Oppilaat palaavat lähiopetukseen 14.5.2020. Uuden toiminnanohjausjärjestelmän (Wilma) käyttöönotto on käynnistetty 1.1.2020 perusopetuksessa. Sivistyspalvelut on tuottanut poikkeusolojen aikana runsaasti interaktiivista kulttuuri- ja vapaa-aikasisältöä kaikille kuntalaisille sekä kohdennetusti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen oppilaille kahdella verkko tv-kanavalla. Varaamo-tilavarauksjärjestelmä on käyttöönottoavaiheessa pilottikohteissa. Kaupunkitasoinen tapahtuma- ja harrastushakuratkaisu avautuu syksyllä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
24	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa (ks. mittarit) ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Vuosi alkoi vilkkaana lukuisissa kohteissa. Vuodelle 2020 ennustettiin ennätyskävijämääriä mm. museoissa ja kirjastoissa. Koronapandemia sulki kaikki kohteet. Kävijämäärien ennustetaan pysyvän matalina pitkään rajoitusten ja asiakkaiden käyttäytymisen muutoksen vuoksi. Särkänniemen huvipuisto on toistaiseksi suljettu ja henkilöstö lomautettu koronapandemia vuoksi. Huvipuiston avaamispäivä ei ole tiedossa ja se riippuu hallituksen linjauksista. Korjaustoimenpiteenä lippujen voimassaoloaikaa on pidennetty. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
25	Tampereella järjestettyjen kansallisen ja kansainvälisen tason tapahtumien määrä on säilynyt edellisen vuoden tasolla	Vallitsevan koronatilanteen johdosta Tampereella vuonna 2020 järjestettäväksi suunnitelluista kansainvälisistä kongresseista yli 40 % on peruttu, siirretty myöhemmän ajankohtaan tai ne toteutetaan virtuaalisena. Koronatilanteen vuoksi myös suurin osa kansainvälisten tapahtumien hakuprosesseista on keskeytetty tai siirretty tulevaisuuteen. Tapahtumayksikkö koordinoi siirtoja ja yrittää löytää kansainvälisten- ja kansallisten toimijoiden kanssa parhaat mahdolliset ratkaisut. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
26	Tampereen hakemus vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi on edennyt hakuprosessin toiseen vaiheeseen	Kulttuuripääkaupunkihakemuksen ensimmäisen vaiheen hakemus on valmistunut ja se on kaupunginhallituksen hyväksymisen jälkeen toimitettu Opetus- ja kulttuuriministeriöön määräajassa. Euroopan unionin kansainvälinen asiantuntijajärjestö kuulee hakijoita ja tekee päätökseen jatkoon pääsevistä suomalaiskaupungeista 24.6.2020. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Sivistys- ja kulttuurilautakunnan vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmaan sisältyi talousohjelmassa päätettyjä talouden tasa-painottamistoimenpiteitä yhteensä 1,8 milj. euroa. Toimenpiteiden arvioidaan toteutuvan lähes suunnitellun mukaisesti (to-teuma-aste 96 %). Koronapandemia vaikuttaa kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen tulo-tavoitteiden saavuttamiseen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.	-
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Sivistys- ja kulttuurilautakunnan työvoima-kustannusten ennuste on 0,4 milj. euroa (0,2 %) vuosisuunnitelmaa suurempi. Henkilöstökulujen ylitys johtuu perusopetuksen resurssivajeesta sekä oppilashuollon ja tuen lisätarpeesta. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.	-
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	Sivistyspalveluiden tuottavuuspilotit alkavat vuoden 2020 aikana. Pilotteja on neljä, kolme kasvun ja opin poluilla ja yksi kirjastopalveluissa. Tavoitteena on lähijohtamisen kehittäminen ja erilaisten työkalujen hyödyntäminen. Lähijohtamisen tueksi otetaan käyttöön seurantavälineet ja laaditaan tuottavuusseuranta- mittaristo. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	36 002	108 672	104 063	109 341	5 278
Toimintamenot	-295 336	-873 835	-896 004	-901 181	-5 176
Toimintakate	-259 335	-765 162	-791 941	-791 840	101
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut					
Toimintatulot	3 037	9 058	9 207	9 635	428
Toimintamenot	-36 714	-101 795	-100 897	-111 625	-10 728
Toimintakate	-33 677	-92 738	-91 690	-101 989	-10 300
Vastaanottopalvelut					
Toimintatulot	6 011	20 214	17 285	17 735	449
Toimintamenot	-31 408	-90 534	-92 323	-94 471	-2 149
Toimintakate	-25 396	-70 320	-75 037	-76 737	-1 699
Psykososiaalisen tuen palvelut					
Toimintatulot	7 676	26 721	24 524	24 325	-200
Toimintamenot	-50 532	-153 078	-153 958	-156 558	-2 600
Toimintakate	-42 856	-126 357	-129 434	-132 233	-2 800
Ikäihmisten palvelut					
Toimintatulot	18 965	51 604	51 911	56 511	4 600
Toimintamenot	-73 903	-209 360	-221 724	-229 824	-8 100
Toimintakate	-54 938	-157 756	-169 812	-173 312	-3 500
Erikoissairaanhoidon palvelut					
Toimintatulot	312	1 076	1 135	1 135	0
Toimintamenot	-102 779	-319 067	-327 103	-308 703	18 400
Toimintakate	-102 467	-317 991	-325 968	-307 568	18 400

Suurimmat ylitykset:

- Lastensuojelun sijaishuollon ostot
- Ikäihmisten palvelujen ostot
- Vammaispalvelujen ostot ja avustukset

Sosiaali- ja terveyslautakunnan tammi-huhtikuun toimintakate on 2,8 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi. Korona-epidemia on vaikuttanut

merkittävästi Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) toimintaan ja laskutukseen, sillä osa kiireettömistä toimenpiteistä on siirretty toteutettavaksi epidemian päättymisen jälkeen ja myös asiakkaiden hakeutuminen palvelujen piiriin on vähentynyt. Vastaavasti erityisesti lastensuojelun sijaishuollon ostot ovat toteutuneet selvästi ajankohdan vuosisuunnitel-

maa suurempina.

Tilinpäätösennusteen toimintakate on 0,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Ennuste on parantunut yhteensä 0,9 milj. euroa maaliskuun talouskatsauksesta PSHP:n palvelutilauksen ennusteen muutoksen vuoksi. Koronaepidemian keston mahdollinen pitkittyminen ja hoitojonojen purun siirtyminen myöhem-

mäksi kasvattavat ennustettua PSHP:n palvelutilauksen alitusta. Vastaavasti ikäihmisten palvelujen, lasten, nuorten ja perheiden palvelujen sekä vastaanotto- palvelujen ennusteet ovat heikentyneet edellisestä kuukaudesta.

Tilinpäätösennusteen nettomenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 26,7 milj. euroa eli +3,5 %. Nettomenojen muutosta tarkasteltaessa on huomioitava PSHP:n palvelutilauksen merkittävä alitus. Ennusteessa erikoissairaanhoidon palvelujen nettomenot pienenevät edellisvuodesta 10,4 milj. euroa (-3,3 %) ja muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen nettomenot kasvavat 37,1 milj. euroa (+8,3 %).

Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 5,3 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtuu myynti- maksutuottojen kertymästä. Myyntituottojen ylitys johtuu mm. veteraanien kotona asumista tukevien palvelujen valtionkorvauksista, kotikuntalain mukaisten palvelujen laskutuksesta muilta kunnilta, ulkokuntamyynneistä sekä aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta. Maksutuottojen kertymä ylittää budjetoidun ikäihmisten palveluissa, joissa palvelutarve on kasvanut vuosisuunnitelmassa arvioitua enemmän.

Toimintakulujen ennuste on 5,2 milj. vuosisuunnitelmaa suurempi. Suurimmat ylitykset ovat palvelujen ostoissa sekä vastaanottopalvelujen lääke- ja hoitotarvikekustannuksissa. Palvelujen ostoissa on merkittäviä ylityksiä etenkin lastensuojelun sijaishuollossa, ikäihmisten palveluissa ja vammaispalveluissa. Vastaavasti erikoissairaanhoidon palvelutilaus PSHP:ltä alittuu merkittävästi. Henkilöstökulujen ennustetaan toteutuvan hieman vuosisuunnitelmaa pienempänä. Avustusten ylitysennuste johtuu vammaisten avustuksista ja alle 18 vuotiaiden omaishoidon tuen kustannuksista.

Palveluryhmissä on ryhdytty toimenpiteisiin ennustettujen ylitysten pien-

tämiseksi, mutta käytettävissä olevilla toimenpiteillä ei pystytä merkittävästi pienentämään ennustettuja ylityksiä.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimintakate on toteutunut 3,2 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana, mikä johtuu pääosin lastensuojelun sijaishuollon ostopalvelujen palvelutarpeen kasvusta. Hoitovuorokaudet ovat lisääntyneet erityisesti lyhyt- ja pitkäaikaisessa osastohoidossa. Vuorokausien kasvua selittää asiakkaiden määrän ja jaksojen pituuden kasvut. Palvelutarpeen kasvun lisäksi ylitykseen vaikuttaa osaltaan vuoden 2019 alussa voimaan tulleen maakunnallisen sijaishuollon palvelujen kilpailutuksen hinnannousut. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 10,3 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan yhteensä 0,4 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtuu sosiaalipalvelujen perhehoidon tuen ja Kissanmaan lyhytaikaisen osastohoidon ulkokuntamyynnistä. Toimintakulujen ylitysennuste on 10,7 milj. euroa, mikä johtuu pääosin lastensuojelun sijaishuollon ostopalvelujen kasvusta. Lastensuojelun kuluvan vuoden budjetti on selvästi pienempi kuin edellisvuoden toteuma. Lisäksi alle 18-vuotiaiden omaishoidontuki ylittää budjetin asiakasmäärän kasvusta johtuen ja Korona-tilanteen aiheuttama sijais- tarpeen kasvu näkyy henkilöstökulujen ylityksenä eri palveluissa.

Vastaanottopalvelujen toimintakate on toteutunut 0,4 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana, mikä johtuu lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden ylityksestä. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 1,7 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennuste 0,4 milj. euroa budjetoitua suurempi, mikä johtuu Oriveden aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta yhteistoimintaosuustulosta ja vastaanotto toiminnan ulkokuntatuloista. Toimin-

takulujen ennuste on 2,1 milj. euroa budjetoitua suurempi. Hoitotarvikepalvelun kuluvan vuoden budjetti on pienempi kuin edellisvuoden toteuma ja lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden kustannusten ennustetaan kasvavan noin 20 % edellisvuodesta. Ylitykseen vaikuttaa osaltaan C-hepatiitti potilaiden hoidon aloitus terveysasemilla. Henkilöstökuluissa ennustetaan säästöä erityisesti suun terveydenhuollossa täyttämättöminä olleiden vakanssien vuoksi. Vastaavasti oman toiminnan lääkärin ja hoitajien työvoimavajetta on korvattu työvoiman vuokrauksella, joka puolestaan tulee ylittymään. Palvelujen ostojen ennuste on vuosisuunnitelmaa pienempi, koska Tesoman hyvinvointiallianssin palvelujen ostojen budjetti on selvästi hyvinvointikeskuksen tämänhetkistä toimintaa suuremmalla tasolla.

Psykososiaalisen tuen palvelujen toimintakate on toteutunut tammi- huhtikuussa 0,5 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana. Palveluryhmän tilinpäätösennusteen toimintakate on 2,8 milj. euroa budjetoitua heikompi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa budjetoitua pienempänä, mikä johtuu pakolaisten laskennallisten korvausten alenemisesta. Toimintakulujen ylitysennuste on 2,6 milj. euroa, mikä johtuu pääosin vammaispalveluiden ostoista ja avustuksista. Henkilöstökulujen ennustetaan alittuvan lääkäreikrytointihaasteista johtuen erityisesti psykiatrian yksiköissä ja psykogeriatrian palveluissa. Vastaavasti mielenterveyspalvelujen vuokratyövoiman ostojen ennustetaan ylittävän. Palvelujen ostojen suurimmat ylitysennusteet ovat kehitysvammaisten laitoshoidossa ja asumispalveluissa, työ- ja päivätoiminnan kuljetuksissa sekä vammaisten henkilökohtaisen avun ostopalveluissa. Ylityksiin vaikuttaa osaltaan hintojen nousu. Lääke- ja hoitotarvikemenot ylittivät huumekuntoutuksen

lisääntymisestä sekä vammaispalvelujen materiaalitilauksen kasvusta johtuen. Avustusten ylitys johtuu vammaisten henkilökohtaisten avustajien työehtosopimuksen kustannuksista ja vammaisten palvelusetelikustannuksista. Vastaavasti vammaispalvelulain mukaisten kuljetusten ennustetaan toteutuvan budjetoitua pienempinä koronan takia vähentyneistä matkamääristä johtuen.

Ikäihmisten palvelujen toimintakate on toteutunut 0,3 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa heikompana. Tilinpäätösennusteen toimintakate on 3,5 milj. euroa budjetoitua huonompi. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 4,6 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtuu kotikuntakorvausten ja maksutuottojen kasvusta sekä veteraanien kotona asumista tukevien palvelujen valtionkorvauksesta. Veteraanien kotona asumista tukevien palvelujen 1.11.2019 alkaen voimaantullut lakimuutos näkyy tuottojen ja kulujen ylityksennusteissa, koska vuosisuunnitelman laadintavaiheessa muutoksen vaikutusarviot olivat vielä epävarmat. Toimintakulujen ylityksen enuste on 8,1 milj. euroa, mikä johtuu palvelujen ostoista ja henkilöstökuluista. Palvelujen ostojen suurimmat ylitykset ovat veteraanien kotona asumista tukevista palveluista, resurssipoolin ostoista ja asumispalveluista. Asumispalvelujen ylitykset johtuvat puitekilpailutusten myötä tulleista hinnankorotuksista, siirtoviivemaksujen purkuun liittyen käytönotetuista kahdesta uudesta te-

hostetun palveluasumisen yksiköstä ja kotikuntakorvauksista. Kotihoidon ylityksennuste johtuu palvelutalon kotihoito tuotteen lopettamisesta ja tässä palvelussa olevien asukkaiden siirtymisestä kalliimman kotihoidon palvelun piiriin. Henkilöstökulujen ylityksennuste johtuu koronatilanteen vuoksi sivistyspalveluista siirtyneestä henkilöstöstä sekä muun sijaistarpeen kasvusta.

Erikoissairaanhoidon tammi-huhtikuun toimintakate on toteutunut 6,4 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana, mikä johtuu Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) erikoissairaanhoidon palvelutilauksen alituksesta. PSHP:n palvelutilauksen laskutuksen muutos vuoteen 2019 verrattuna on - 7,1 % (- 7,4 milj. euroa). Avohoitokäyntien määrä on laskenut 3,3 % (- 4 634 käyntiä) ja vuodeosastohoitovuoro-kausien määrä vähentynyt 11,7 % (- 9 326 hoitovuorok.). Maaliskuun loppupuolelta alkaen korona -epidemia on vaikuttanut merkittävästi PSHP:n toimintaan ja laskutukseen, sillä osa kiireettömistä toimenpiteistä on siirretty toteutettavaksi epidemian päättymisen jälkeen ja myös asiakkaiden hakeutuminen palvelujen piiriin on vähentynyt. Palvelutoiminnan vähentymisen pienentää PSHP:n palvelulaskutusta merkittävästi epidemiakuukausien aikana ja vastaavasti kasvattaa laskutusta, kun hoitojonojen purkaminen epidemian päättymisen jälkeen aloitetaan. Tampereen ennusteessa tilanteen normalisoidumisen arvioitua ajankohtaa on siirret-

ty kesäkuun lopusta syyskuun loppuun. Mikäli epidemia on ohi syyskuun lopussa ja kiireettömän hoitojonojen purkamisen päästään aloittamaan lokakuussa 2020, ennustetaan epidemian vähentävän Tampereen erikoissairaanhoidon laskutusta 23 milj. eurolla vuonna 2020 verrattuna siihen, että PSHP:n toiminta olisi ollut normaalilla tasolla koko vuoden 2020. PSHP:n omassa ennusteessa hoitojonojen purkamista ei päästä aloittamaan vielä vuonna 2020.

Tilinpäätösennusteen toimintakate on 18,4 milj. euroa budjetoitua parempi PSHP:n palvelutilauksen alituksesta johtuen. Epidemian vaikutus huomioiden PSHP:n erikoissairaanhoidon palvelutilauksen toteuman ennustetaan olevan noin 289 milj. euroa, mikä tarkoittaisi 18 milj. euron alitusta vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Epidemian keston mahdollinen pitkittyminen ja hoitojonojen purun siirtymisen myöhemmäksi kasvattavat ennustettua alitusta vuonna 2020. Palvelukäytön vähentymisestä aiheutuva tulojen menetys ja epidemiaan valmistautumiseen liittyvät budjetoimat tomat menot kasvattavat merkittävästi PSHP:lle jo ennen epidemiaa ennustettua alijäämää vuonna 2020. Alijäämä tulee kuntien katettavaksi vuodesta 2021 eteenpäin. Lisäksi erikoissairaanhoidon kustannuksia tulevat vuonna 2021 lisäämään epidemian aikana syntyneiden hoitojonojen purkamisen aiheuttama palvelukäytön kasvu ja tulevat palkkaratkaisut.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Sosiaali- ja terveyslautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa kahdeksan toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa kolmen tavoitteen ar-

vioidaan toteutuvan, yhden tavoitteen toteutuvan osittain ja kahden tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen

toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
6	Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumisessa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa	Ikäihmisistä 90,9 % asuu kotona, 7,5 % tehostetussa palveluasumisessa ja 1,6 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Kotona asuvien määrä jää alle 92 %:n tavoitteen, koska tehostetun palveluasumisen tarve on edelleen kasvanut ja sairaalasta tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä on saatu nopeutettua. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
7	Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Kotihoidon asiakkaiden kaikki sairaalavuorokaudet ovat vähentyneet 12,5 % (-3 570 vrk.) vuoden 2019 tammi-huhtikuun tilanteeseen verrattuna. Kotihoidon asiakkaiden suunnittelemttomat sairaalavuorokaudet ovat vähentyneet yhteensä 1,6 % (-275 vrk.). Erityisesti ovat vähentyneet kotihoidon asiakkaiden erikoissairaanhoidon suunnittelemttomat sairaalavuorokaudet, missä vähennystä on tapahtunut 22,6 % (- 2 525 vrk.) vuoteen 2019 verrattuna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
8	Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0-17-vuotiaat) on enintään 5,7 %	Lastensuojelun asiakasmäärä on alkuvuoden aikana kasvanut vuoden 2019 viimeiseen kolmannekseen verrattuna kaksi prosenttia. Asiakasmäärät ovat kasvaneet sekä lastensuojelun avohuollon että sijaishuollon palvelussa. Avohuollon palvelun asiakasmäärää kasvattaa osin parantunut resurssitilanne, joka mahdollistaa tarkoituksenmukaisemman työnjaon lapsiperheiden sosiaalityön palvelun kanssa. Myös sijaishuollon ostopalvelujen käyttö on edelleen lisääntynyt ja niiden käytöstä on tekeillä selvitystyö. Lisäksi palvelujen vaikuttavuudesta ja kohdentuvuudesta on valmistelussa data-analyysi osana tuloksellisuuspilottia. Syksyllä ennakoidaan pandemiatilanteesta johtuvaa asiakasmäärän kasvua. Asiakasmäärän kasvua ei vielä tässä vaiheessa voida suhteuttaa väestömäärän kehitykseen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
9	Pitkäaikaisasunnottomien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Asunnottomien määrästä saadaan tieto marraskuussa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen johdolla toteutettavasta selvityksestä. Tampere on mukana valtakunnallisessa asunnottomuuden yhteistyöohjelmassa ja Asunnottomuuden puolittamisen toimenpideohjelmia valmistellaan parhaillaan. Tavoitteen toteutumisesta ei voida vielä arvioida.	?
10	Tyytyväisyys palveluihin ja on parantunut valituissa kohteissa (terveysasemat, suun terveydenhuolto)	Asiakastytyväisyyden mittaamisessa käytetyt painalluslaitteet poistettiin terveysasemien ja suun terveydenhuollon käytöstä maaliskuun puolivälissä koronapandemian vuoksi. Asiakaspalaute muista kuin painalluslaitteista on ollut erittäin vähäistä, jolloin vertailu edeltävän vuoden vastaavaan ajanjaksoon ei ole mahdollista. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	Sosiaali- ja terveyspalveluissa on toteutettu digiloikkaa. Sähköisen ajanvarauksen, chat-palvelun, web-viestien, etävastaanottojen sekä sähköisten yhteydenottolomakkeiden käyttö on laajentunut eri sotepalveluissa. Kuvapuhelinyhteyksiä on otettu käyttöön yhä useammassa palvelussa ja olemassa olevien kuvapuhelinpalveluiden käyttö on lisääntynyt. Erityisesti kotihoidon kuvapuhelinasiakkaiden määrät, käynnit ja palvelutunnit ovat lähteneet voimakkaaseen nousuun alkuvuonna. Ikäihmisten palveluiden virtuaalihoivaratkaisujen ja Evondoksen lääkeautomaattipalvelun käyttö on lisääntynyt. Tampere-apu puhelinpalvelu käynnistyi. Useissa palveluissa, kuten mielenterveys- ja päihdepalveluissa, terapiapalveluissa ja kehitysvammahuollon avupalveluissa tarjotaan myös etätukea ja -vastaanottoja. Kaupungin terveysasemien asiakkaille avattiin sähköinen yhteydenottolomakemahdollisuus. Terveyspalvelujen neuvonnassa aloitettiin mobiiliasiakastytyväisyyskokeilu. Tulkikeskuksessa on otettu käyttöön viranomaisten sähköinen ajanvaraus ja aikuis-sosiaalityön soittoaajanvarauksien varaaminen verkossa -kokeilu alkoi. Omaoloon on tullut uusi korona-oirearvio ja tamperelaisten Omaolon oirearvioiden käyttö on kuusinkertaistunut aiemmista kuukausista. Useat sosiaali- ja terveyspalvelut ovat ottaneet nopeutetusti käyttöön Teams-sovelluksen työskentelyyn, koulutuksiin ja asiakkaiden kohtaamisiin. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Sosiaali- ja terveyspalvelujen työvoima-kustannusten ennuste on 0,9 milj. euroa (0,4 %) vuosisuunnitelmaa suurempi. Henkilöstökulut ovat toteutuneet hie-man budje-toitua pienempinä vastaanottopalvelujen ja psykososiaalisen tuen palvelujen rek-rytointihaasteista johtuen. Työvoimavajetta on korvattu työvoiman vuokrauksella. Suurimmat ylitykset ovat ikäihmisten palveluissa sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Ylitykset johtuvat pääosin koronatilanteen aiheuttamasta sijaistarpeen kasvusta. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.	-
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden paranta-miseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottavuus- ja tuloksellisuuspiloteissa on määritelty tuottavuutta kuvaavia mittareita ja seurantatietoja lähi- ja strategisen johtamisen seurannan tueksi. Kaikkien kuuden sosiaali- ja terveyspalveluiden pilotin tuottavuus-seurannan mittaritiedot julkaistaan sähköisessä lähijohtamisen julkaisutyökalussa vuoden 2020 aikana. Piloteissa on myös kehitetty prosesseja ja toteutettu data-ana-lyysejä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Bruttoinvestoinnit	-274	-865	-1 990	-1 990	0

Sosiaali- ja terveyslautakunnan inves-tointien toteutuminen painottuu loppu-vuoteen. Alkuvuonna investointeja on

toteutunut 0,3 milj. euroa. Investointien-nuste on 2,0 milj. euroa, mikä on budje-toidun mukainen.

ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN PALVELUALUE

Palvelualueen talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2019	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	116 421	350 251	328 249	331 849	3 600
Toimintamenot	-88 458	-290 562	-275 387	-281 370	-5 983
Toimintakate	27 963	59 689	52 862	50 479	-2 383

Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen tammi-huhtikuun toimintakate on 28,0 milj. euroa, joka on 10,4 milj. euroa kauden tasaista vuosisuunnitelmaa parempi. Ero selittyy pääasiassa alkuvuodesta toteutuneilla maa-alueiden myynneillä, jotka siirtyivät viime vuodelta. Asunto- ja kiinteistölautakunnan toteutunut toimintakate on 55,2 milj. euroa ja elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate on -27,2 milj. euroa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen tilinpäätösennuste 136,2 milj. euroa on 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa huonompi. Toimintatuottojen ennuste on 3,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi vuokratuottojen muu-

toksista johtuen. Ennusteessa on huomioitu Pirkanmaan pelastuslaitokselta vuokrattavat kohteet, joiden vaikutus (3,2 milj. euroa) toimintatuloihin ja -kuluihin on yhtä suuri. Koronapandemian vaikutuksesta vuokratulot ovat jäämässä 0,3 milj. euroa suunniteltua pienemmäksi. Toimintakulujen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 4,0 milj. eurolla. Ylitys kohdistuu vuokratuluihin ja palvelujen ostoihin.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan tilinpäätösennusteessa toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 1,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana ollen -85,7 milj. euroa. Ennuste on heikentynyt maaliskuun tilanteesta 2,0 milj.

euroa. Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän budjetoidun 0,3 milj. eurolla. Ennusteessa on huomioitu tuloja lisäävänä Ammatillisen koulutuksen valtionosuustulon muutos vastaamaan OKM:n suosittelemasta, mutta tuloennustetta heikentää Työllisyys- ja kasvupalveluiden tulojen pieneneminen koronakriisin seurauksena. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 2,0 milj. euroa budjetoitua suurempina. Ylitys aiheutuu työmarkkinatuen kuntaosuudesta, jonka ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelmaa 6,2 milj. eurolla. Henkilöstömenojen ennuste on 2,2 milj. euroa ja palvelujen ostojen ennuste 1,6 milj. euroa budjetoitua pienempi.

ELINVOIMA- JA OSAAMISLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätössennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	32 194	96 730	96 221	96 505	284
Toimintamenot	-59 409	-181 628	-180 194	-182 218	-2 024
Toimintakate	-27 215	-84 898	-83 973	-85 713	-1 740
Ammatillinen koulutus					
Toimintatulot	29 474	86 767	88 230	90 169	1 939
Toimintamenot	-28 861	-86 934	-87 123	-89 061	-1 938
Toimintakate	613	-167	1 107	1 108	1
Lukiokoulutus					
Toimintatulot	560	1 686	1 777	1 737	-40
Toimintamenot	-9 436	-28 593	-29 138	-29 100	38
Toimintakate	-8 876	-26 906	-27 361	-27 362	-1
Työllisyyspalvelut					
Toimintatulot	1 854	7 433	5 732	3 733	-2 000
Toimintamenot	-16 444	-52 076	-48 709	-48 109	600
Toimintakate	-14 590	-44 643	-42 977	-44 377	-1 400
Yrityspalvelut ja edunvalvonta					
Toimintatulot	10	142	132	139	7
Toimintamenot	-1 268	-8 100	-5 319	-5 320	-1
Toimintakate	-1 257	-7 958	-5 187	-5 181	6
Vetovoima ja edunvalvonta					
Toimintatulot	221	368	350	363	13
Toimintamenot	-1 185	-1 055	-4 060	-4 483	-423
Toimintakate	-964	-687	-3 710	-4 120	-410
Kehitysohjelmat (Keskusta ja Hiedanranta)					
Toimintatulot	75	334	0	364	364
Toimintamenot	-2 216	-4 871	-5 845	-6 145	-300
Toimintakate	-2 141	-4 537	-5 845	-5 781	64

Suurimmat ylitykset:

- Koronakriisin vaikutukset näkyvät elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta eniten Työllisyys- ja kasvupalveluissa. Toimintatuloihin sisältyvien palkkatukien ja hankeavustusten toteutuvan 2,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempina.
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste ylittää vuosisuunnitelman 6,2 milj. eurolla. Edelliseen vuoteen verrattuna työmarkkinatukimienot ovat toteutumassa 3,4 milj. euroa suurempina.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa

0,9 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempina. Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa suunniteltua suurempina ja toimintakulut alittivat budjetin yhteensä 0,8 milj. eurolla. Toimintatuotot ylittyivät pääasiassa johtuen ammatillisen koulutuksen valtionosuustulojen kasvusta. Merkittävien toimintakulujen poikkeama kohdistui palvelujen ostoihin, jotka toteutuivat tammi-huhtikuussa 1,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Poikkeama johtuu pääasiassa poikkeustilanteen aiheutta-

masta palveluostojen pienenemisestä Työllisyys- ja kasvupalveluissa. Henkilöstömenot sen sijaan ylittivät vuosisuunnitelman 0,3 milj. eurolla. Ylitys kohdistui pääosin Työllisyys- ja kasvupalveluiden palveluryhmään.

Tilinpäätössennusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 1,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän kokonaisuutena budjetoidun 0,3 milj. eurolla. Ammatillisen koulutuksen valtionosuustulo on huomioitu ennusteessa päätöksen mukaisesti ja se ylittää vuosisuunnitelman 2,6 milj. eurolla. Sen sijaan Työllisyys- ja kasvupalveluiden tuet ja avustukset jäävät ennusteen mukaan 2,0 milj. euroa budjetoitua pienemmiksi. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 2,0 milj. euroa budjetoitua suurempina. Keskeisin ylitysuha kohdistuu avustuksiin, joissa ennuste ylittää vuosisuunnitelman 5,6 milj. eurolla. Työmarkkinatukimienojen osalta ennuste 28,5 milj. euroa ylittää vuosisuunnitelman 6,2 milj. eurolla. Henkilöstömenojen ennustetaan sen sijaan alittavan vuosisuunnitelmaa 2,2 milj. eurolla, mikä johtuu etenkin poikkeustilanteesta johtuvasta palkkatukityöllistämisen keskeytymisestä sekä osan rekrytoinneista siirtymisestä.

Ammatillisen koulutuksen tammi-huhtikuun tulos toteutui 0,3 milj. euroa suunniteltua nollatulosta parempina. Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempina suunniteltua suuremmista valtionosuustuloista johtuen. Palvelujen ostot toteutuivat 0,2 milj. euroa kauden suunnitelmaa pienempinä.

Tampereen kaupungille myönnetty vuoden 2020 ammatillisen koulutuksen valtionosuustulo on 2,7 milj. euroa vuosisuunnitelmassa arvioitua korkeampi ja 5,4 milj. euroa korkeampi kuin vuoden

2019 ammatillisen koulutuksen valtionosuus. Lisäksi vuonna 2019 myönnettiin ammatillisen koulutuksen lisärahoitusta 0,9 milj. euroa, jota käytettiin 0,5 milj. euroa vuonna 2019 ja 0,4 milj. euroa siirrettiin käytettäväksi vuonna 2020.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjille Opetus- ja kulttuuriministeriön suoritepäätöksellä myönnetty rahoitus kasvoi valtakunnallisesti yli 70 miljoonalla eurola edellisen vuoden vastaavasta päätöksestä. Lisäksi Tampereen kaupungin saamiin valtionosuuksiin vaikuttaa kuluvana vuonna Tredun profiilikertoimen nousu, joka kasvatti perusrahoitusta. Sijoittuminen valtakunnan kärkeen osaamispisteissä kasvatti suoritusrahoitusta. Vuoden 2020 valtionosuuden perusrahoitus ja suoritusrahoitus perustuvat vuonna 2018 toteutuneisiin suoritteisiin.

Ammatillisen koulutuksen tilinpäätösennusteessa on huomioitu OKM:n suoritepäätöksen mukainen valtionosuustulo. Toimintatuottojen ja toimintakulujen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 2,0 milj. eurolla ja tuloksen ennustetaan toteutuvan budjetin mukaisesti 0,0 milj. eurolla. Henkilöstömenojen ennustetaan ylittävän vuosisuunnitelmaa 1,6 milj. eurolla. Kasvaneella valtionosuustulolla resursoidaan erityisesti opetusta, ohjausta ja tukitoimintoja. Henkilötyövuosien arvioidaan tämän johdosta toteutuvan 30 htv suunniteltua korkeampina. Poikkeustilanteen vuoksi on kuitenkin vaikea ennustaa kaikkien rekrytointien toteutumista ja ajankohtaa.

Lukiokoulutuksen toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa 0,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Keskeimpänä syynä ovat palvelujen ostot, jotka ovat toteutuneet 0,2 milj. euroa suunniteltua pienempinä. Kaupungin sisäisessä laskutuksessa on ollut teknisiä ongelmia alkuvuodesta ja asia on selvityksessä. Poikkeustilanteen myötä puhdistuspalvelujen sekä majoitus- ja ravitsemispalveluiden toteumat ovat myös

hieman suunniteltua pienemmät. Lukio-koulutuksen tilinpäätöksen toimintakateen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena -27,4 milj. eurolla.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden tammi-huhtikuun toimintakate toteutui 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toiminnan tuotot jäivät 0,1 milj. euroa suunnitellusta johtuen velvoitetyöllistettyjen määrän vähenemisestä. Tammi-huhtikuun toteutuneet toimintamenot ylittivät vuosisuunnitelman yhteensä 0,2 milj. eurolla. Henkilöstökulut ylittivät 0,2 milj. eurolla johtuen palkkatukityöllistettyjen palkkauskustannuksista. Merkittävien poikkeama oli työttömyysaikaisen työmarkkinatuen kuntaosuuden ylitys 1,0 milj. euroa. Palvelujen ostot alittivat budjetoidun 0,7 milj. eurolla. Tämä johtui kuntouttavan työtoiminnan suunniteltua alhaisemmasta volyymista, johon viime kädessä vaikutti työtoiminnan tauko 18.3. alkaen koronaepidemiasta johtuen.

Työllisyys- ja kasvupalveluiden toimintakateen ennustetaan toteutuvan 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuotot ovat toteutumassa 2,0 milj. euroa suunniteltua pienempinä johtuen valtion palkkatukien ja kuntouttavan työtoiminnan tukien pienemisestä poikkeustilanteen johdosta. Palkkatukityöllistäminen on tauolla ja uusia työsuhteita ei laadita. Tämä pienentää palkkauskustannuksia ja pääosin tästä syystä henkilöstökulujen ennuste on 3,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi. Uusien työsuhteiden alkamista on siirretty myöhempään ajankohtaan ja tästä aiheutuva säästö on 0,3 milj. euroa. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen etäpalveluiksi aiheuttaa palvelujen ostoissa kokonaissäästöt 2,4 milj. euroa. Tämän lisäksi syntyy säästöä 0,6 milj. euroa kuntoutettavien matkakorvauksista. Avustusten osalta ennuste ylittää budjetoidun 5,6 milj. eurolla. Aktivointiasteen pienemisestä johtuen työmarkkinatukimaksujen ennuste on 28,5 milj. euroa

ylittäen budjetoidun 6,2 milj. eurolla. Edellisen vuoden toteumaan verrattuna työmarkkinatuen kuntaosuuden ennuste on 3,4 milj. euroa suurempi.

Työllisyys- ja kasvupalvelut on valmistellut kaupungin vastuulle tulevan yksinyrittäjien korona-tuen myöntämistä sekä eri toimijoiden yhteistyönä toteuttavaa yrittäjien korona-aikaista neuvontaa. Rahoitusta palveluun on saatu 10,2 milj. euroa. On arvioitu, että myöntöpäätöksiä pystytään tekemään n. 5000 yrittäjälle. Huhtikuun loppuun mennessä kaupungille on tullut yli 1000 hakemusta. Käsittelyaika on ollut 1-4 päivää. Avustusta maksettiin huhtikuun loppuun mennessä n. 1,5 milj. euroa.

Työllisyyden kuntakokeilujen alkamisajankohta on siirtynyt koronakriisin synnyttämän poikkeustilanteen vuoksi. Työllisyyden edistämisen ministeriöryhmä on 27.3.2020 linjannut, että kokeilut käynnistyvät 1.1.2021. Samalla kokeiluajaa pidennetään loppupäästä puolella vuodella niin, että kokeilut jatkuvat 30.6.2023 asti. Kokeiluja koskeva hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle kesäkuussa

Elinkeinonpalvelujen tammi-huhtikuun toteutunut toimintakate on 0,5 milj. euroa suunniteltua parempi. Ero vuosisuunnitelmaan nähden johtuu pääosin palvelujen ostojen toteutumisesta alkuvuonna ennakoitua pienempinä.

Palvelujen ostot painottuvat elinkeinopalveluissa startup-kehityksen ympärille. Vuoden alussa alkaneiden toimenpiteiden kustannukset liittyen startup-talon kilpailutukseen ja käynnistämiseen toteutuvat toisen ja kolmannen vuosineljänneksen aikana. Korona-epidemia on myös jonkin verran estänyt joidenkin suunniteltujen toimintojen käynnistämistä. Myös Smart Tampere ekosysteemiohjelman palvelujen ostot ovat toteutuneet alkuvuonna suunniteltua pienempinä mm. Korona-epidemian vaikutuksien ja tapahtumien siirtymisen vuoksi.

Elinkeinopalvelut -palveluryhmän toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti 5,2 milj. euronä.

Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän tammi-huhtikuun toimintakate toteutui 0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmasta parempana. Ero vuosisuunnitelmaan selittyy pääosin palvelujen ostojen ja avustuksien pienemmästä toteumasta. Palveluiden ostot ovat toteutuneet 0,1 milj. euroa suunniteltua pienempinä pääasiassa poikkeustilanteen vaikutusten vuoksi. Myös avustukset ovat toteutuneet alkuvuonna 0,1 milj. euroa ennakoitua pienempinä.

Toimintatuottoja on toteutunut 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa enemmän. Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelman maksutuotot ovat ylittyneet alkuvuonna johtuen kulttuuri-

pääkaupunkahaun hankekumppanien maksuosuuksista. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 0,1 milj. euroa suunniteltua suurempana johtuen muun muassa kulttuuripääkaupunkahaun erilaisista asiantuntijatoimeksiannoista. Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän henkilöstövuositoteuma on hieman jäljessä suunnitellusta. Tämä johtuu henkilöstösuunnitelmaan kirjattujen rekrytointien viivästyneisyydestä ja toteuttamatta jättämisestä.

Tilinpäätösennusteessa Vetovoima ja edunvalvonta -palveluryhmän toimintakatteen arvioidaan ylittyvän 0,4 milj. euroa. Tilinpäätösennusteessa on ennakoitu, että Tampereen kaupungin hakemus vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi etenee toiseen vaiheeseen. Jos

haun toinen vaihe toteutuu, Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelman toimintakatteen ennustetaan ylittyvän 450 000 euroa. Euroopan unionin kansainvälinen asiantuntijajärjestö tekee päätöksen jatkoon pääsevistä suomalaiskaupungeista 24.6.2020.

Kehitysohjelmat -palveluryhmän kokonaisuus muodostuu Viiden tähden keskustan ja Hiedanrannan kehitysohjelmien elinvoima- ja osaamislautakunnan alaisesta toiminnasta. Palveluryhmän toimintakatteen ennustetaan toteutuvan lähes vuosisuunnitelman mukaisesti. Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien taloudesta on raportoitu kokonaisuutena Kehitysohjelmat -osiossa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4/ 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Elinvoima- ja osaamislautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-83	-369	-896	-896	0
Ammatillinen koulutus					
Bruttoinvestoinnit	-83	-369	-896	-896	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	40	0	0	0

Elinvoima- ja osaamislautakunnan investoinnit koostuvat erikseen sitovista ammatillisen koulutuksen investoinneista.

Ammatillisen koulutuksen investointisuunnitelma sisältää 0,9 milj. euron hankinnat. Investointeja on tammi-

huhtikuussa toteutunut 0,1 milj. euroa. Oppimisympäristö-investoinneista on toteutettu Santalahdentien toimipisteen kauneudenhoitoalan oppimisympäristön rakentaminen ja työkoninvestoinneista harvesterin hankinta. Investoin-

tisuunnitelman hankintoihin tehdään poikkeustilanteen johdosta muutoksia etäopetuksen edellytysten parantamiseksi.

Investointien tilinpäätösennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja osaamislautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa 17 sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista viiden ar-

vioidaan toteutuvan ja kahdeksan tavoitteen jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Neljän tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Ta-

voitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
5	Maahanmuuttajien työllisyys on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Ulkomaisten työttömien määrä ja työttömyysaste ovat nousseet. Huhtikuussa 2020 ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita oli 1551, kun luku vuotta aiemmin oli 1120. Ulkomaalaisten työttömyysaste oli huhtikuussa 31 %, kun se vuotta aiemmin oli 22,1 %. Työttömyys kääntyi lievään nousuun jo syksyllä 2019, mutta koronatilanne huonontanut tilannetta selvästi. Korjaavat toimenpiteet: Vieraskielisille yrittäjille ja työnhakijoille tarjotaan neuvontaa ja tukea koronatilanteessa. Valmistaudutaan uuden työllisyyden kuntakokeilun käynnistymiseen 1.1.2021. Pirkanmaan kokeiluun valmistellaan keskitettyjä maahanmuuttajien työllisyyspalveluja. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.	-
10	Tyytyväisyys palveluihin on parantunut valituissa kohteissa (Tredu, lukiokoulutus)	Tredussa valmistuvien opiskelijoiden tyytyväisyys saamaansa koulutukseen oli viime vuonna 4,2 ja 1-4/2020 tyytyväisyys on 4,1. Lukiokoulutuksen osalta on 1-4/2020 toteutettu abikysely, jossa opiskelijatyytyväisyys 4,0 mikä on sama kuin 2019. Koska suuri osa Tredun valmistuvista ei ole vielä vastannut kyselyyn ja lukiokoulutuksen osalta odotetaan vielä syksyllä aloittavien vastauksia, tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	Työllisyys- ja kasvupalveluiden käsitetason tietomalli on kuvattu. Asiakkaille suunnattu sähköinen oppimisympäristö (Moodle) on perustettu ja verkkokurssien sisällöntuotanto aloitettu. Lisäksi on hankittu yksinyrittäjien tukihakemusten käsittelyjärjestelmä. On myös otettu käyttöön uusia palvelukanavia asiakaskohderyhmien ohjaamiseksi (Discord, Zoom). Koronavirustilanne on osaltaan nopeuttanut digitaalisten asiointipalvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa. Työllisyys- ja kasvupalvelujen asiakaspalvelu on siirretty poikkeusoloissa lähes kokonaan etäpalveluksi. Tapahtumapalveluissa on otettu käyttöön digitaalisia avauksia toteuttamalla alueen tapahtumajärjestäjille useita sidosryhmäkokouksia verkossa. Myös kulttuuripääkaupunkihankkeen valmistelussa on käytetty laaja-alaisesti hyväksi digitaalisia alustoja. Elinkeinopalveluissa asiakastapaamiset sekä yritysvierailut ovat siirtyneet verkkoon. Yritysneuvontaa pidetään webinaareissa. Startup Worldcup-tapahtuman toteutus hankittiin streamauksena ja Youtube jakeluna. Ammatillisen koulutuksen koulutus-sopimusten ja oppisopimusten sähköisen allekirjoituksen käyttöä on lisätty. Etäopetuksessa ja -ohjauksessa sekä henkilöstön etätyöskentelyssä on lisätty ja otettu käyttöön erilaisia digitaalisia välineitä, mm. verkkopalaveritoimintoja, mobiilisovelluksia ja chat-palveluita. Lukiokoulutuksessa on aiemmin pienimuotoisesti käytössä olleiden digitaalisten kanavien käyttöä laajennettu ja tehostettu kaikissa oppiaineissa. Koronavirustilanteen johdosta on siirrytty lähes kokonaan digitaaliseen toimintakulttuuriin. Ylioppilastutkintoon ilmoittautuminen ja ilmoitus opiskelupaikan vastaanottamisesta tehdään lähes joka lukiossa sähköisesti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
14	Ammatillisen koulutuksen negatiiviset eroamiset ovat alle 7,5 % (alle 25-vuotiaat)	Alle 25 -vuotiaiden negatiivisten eroamisten määrä oli 1-4/2019 noin 3 % (n=156) ja 1-4/2020 noin 2,4 % (n=138). Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
15	Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden arvio omasta sijoittumisestaan työelämään tai jatko-opintoihin valmistumisvaiheessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	2019 valmistuneista noin 86 % ja 1-4/2020 valmistuneista noin 82 % arvioi jatkavansa työelämässä tai jatko-opinnoissa. Koska suuri osa valmistuvista ei ole vielä vastannut kyselyyn, tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

16	Työmarkkinatuen kuntaosuus on pienentynyt 10 % edellisen vuoden toteumaan verrattuna	Ajanjaksolla 1-4/2020 kuntaosuus toteutui saman suuruisena kuin vastaavana ajanjaksona 2019 (8,4 milj. euroa). Alustava ennuste koko vuoden osalta on, että kuntaosuus kasvaa noin 28,5 miljoonaan euroon, + 14 % verrattuna vuoteen 2019. Ennuste sisältää paljon epävarmuustekijöitä. Kustannuksia lisää vuoteen 2019 verrattuna aktiivimalliin sisältyneen aktivointiehdon leikkurin poistuminen 0,7 milj. euroa sekä työmarkkinatuen tasokorotus 1,0 milj. euroa. Lisäksi koronatilanne lisää työttömäksi ja lomautetuksi joutuvien määrää sekä vaikeuttaa työttömien työllistymistä ja mahdollisuutta päästä tiettyjen palvelujen piiriin. Korjaavat toimenpiteet: TE-toimiston kanssa on neuvoteltu koronatilanteesta asiakaspalvelun vastuunjakoja uusiksi. Kuntouttavan työtoiminnan etäpalvelut käynnistettiin nopeasti yhteistyössä palveluntuottajien kanssa koronatilanteen suljettua perinteisen kuntouttavan työtoiminnan. Neuvontaa ja tukea yrittäjille ja työnhakijoille tarjotaan koronavaikutusten lieventämiseksi. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
17	Tampere on vuonna 2020 Suomen suosituin opiskelukaupunki	Opiskelukaupunkien suosittelemuus 2020 tutkimusraportin (Taloustutkimus Oy, 11.5.2020) mukaan Tampere on vuonna 2020 Suomen toiseksi suosituin opiskelukaupunki. Arvioinnissa tulee kuitenkin huomioida, että nettosuositelussa (suositellijoista vähennetään suosittelemattomat) Tampere on selkeästi kaupunkien ykkönen ja sitä arvioidaan opiskelukaupunkina lähes yksinomaan myönteisesti. Tavoite ei toteutunut.	-
18	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakouluyhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärissä 2020 on tapahtunut hienoista muutosta (TAMK 1628: +1,8%) ja (TAU 1588: -8,2%). Hakijamäärät ovat laskeneet erityisesti niiden lähtömaiden osalta, joiden kansalaisten on ollut haastavaa saada oleskelulupaa Suomesta. Koronan vaikutukset: osan sisään hyväksytyistä kv. opiskelijoista ennakoita jättävän opiskelijapaikkansa vastaanottamatta tai lykkäävän sen vastaanottamista vuodelle. Myös opiskelijalupaprosesseihin ennakoitaan tuleva viivästyksiä Migrin taholta, kun koronarajoitukset helpottuvat ja lupien käsittely ruuhkaantuu. Tällä arvioidaan olevan negatiivisia vaikutuksia myös 2021 vuoden hakijamääriin. Korjaavat toimenpiteet: korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään tiedottamisessa ja tulevan vuoden kv. opiskelijarekrytointisuunnitelussa. Kehitetään valmiuksia järjestää digitaalisesti toteutettavia tilaisuuksia kv. opiskelijoille asettautumiseen ja muihin palveluihin liittyen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
19	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Kesän aikana 2020 toteutetaan startup-selvitys, jonka jälkeen on mahdollista arvioida alueen startup-yritysten määrää. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
20	Tampereen sijoittuminen Suomen yrittäjien elinkeinopoliittisessa mittaristossa on noussut valtakunnallisen keskiarvon tasolle (v. 2018: Suomi 6,7 Tampere 6,1.)	Elinkeinopoliittisen mittariston julkaisu tapahtuu vasta toisen vuosikvartaalin aikana, ellei koronapandemian vuoksi kysely ole viivästynyt. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
23	Tampereella yöpyneiden matkailijoiden määrä on kasvanut 2 % edelliseen vuoteen verrattuna	Tampereella yöpyneiden matkailijoiden määrä on vähentynyt tammi-maaliskuussa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 6 %. Maaliskuussa rekisteröityjen yöpymisten määrä väheni 52 %. Huhtikuun tiedot tarkentuvat toukokuun aikana. Koronatilanteesta johtuen erityisesti kansainvälinen matkailu tulee olemaan lähes pysähtynyt. Kotimaan matkailun elpyminen on riippuvainen kansallisesta epidemiatilanteesta. Korjaavana toimenpiteenä matkailumarkkinoinnin resursointia kohdennetaan vuonna 2020 kotimaan matkailuun. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
24	Kävijämäärät keskeisissä kohteissa (ks. mittarit) ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna	Vuosi alkoi vilkkaana lukuisissa kohteissa. Vuodelle 2020 ennustettiin ennätyskävijämääriä mm. museoissa ja kirjastoissa. Koronaepidemia sulki kaikki kohteet. Kävijämäärien ennustetaan pysyvän matalina pitkään rajoitusten ja asiakkaiden käyttäytymisen muutoksen vuoksi. Särkänniemen huvipuisto on toistaiseksi suljettu ja henkilöstö lomautettu koronatilanteen vuoksi. Huvipuiston avaamispäivä ei ole tiedossa ja se riippuu hallituksen linjauksista. Korjaustoimenpiteenä lippujen voimassaoloaikaa on pidennetty. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
25	Tampereella järjestettyjen kansallisen ja kansainvälisen tason tapahtumien määrä on säilynyt edellisen vuoden tasolla	Vallitsevan koronapandemian johdosta Tampereella vuonna 2020 järjestettäväksi suunnitelluista kansainvälisistä kongresseista yli 40 % on peruttu, siirretty myöhemmän ajankohtaan tai ne toteutetaan virtuaalisena. Koronatilanteen vuoksi myös suurin osa kansainvälisten tapahtumien hakuprosesseista on keskeytetty tai siirretty tulevaisuuteen. Tapahtumayksikkö koordinoi siirtoja ja yrittää löytää kansainvälisten ja kansallisten toimijoiden kanssa parhaat mahdolliset ratkaisut. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-

25	Tampereen hakemus vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi on edennyt hakuprosessin toiseen vaiheeseen	Kulttuuripääkaupunkihakemuksen ensimmäisen vaiheen hakemus on valmistunut ja se on kaupunginhallituksen hyväksymisen jälkeen toimitettu Opetus- ja kulttuuriministeriöön määräajassa. Euroopan unionin kansainvälinen asiantuntijajärjestö kuulee hakijoita ja tekee päätöksen jatkoon pääsevistä suomalaiskaupungeista 24.6.2020. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Elinvoima- ja osaamislautakunnan vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmaan sisältyi talousohjelmassa päätettyjä talouden tasapainottamistoimenpiteitä yhteensä 0,9 milj. euroa. Toteuma-arvio alittaa suunnitellun 0,7 milj. eurolla. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Työvoimakustannusten tammi-huhtikuun toteuma ylittää vuosisuunnitelman 0,3 milj. eurolla (0,9 %). Tilinpäätösennusteessa työvoimakustannusten arvioidaan toteutuvan 2,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	Elinvoima- ja osaamislautakunnalla on käynnissä kaksi tuottavuuspilottia ammatillisen koulutuksen palveluryhmässä. Toinen piloteista kohdistuu Tredun metsäkonekoulutukseen ja toinen Tredun kokonaisuuden tuottavuuden kehittämiseen. Molempien tuottavuuspilottien mittarit on määritelty ja tavoitearvot asetettu vuodelle 2021. Tredun toiminnan mittareita seurataan ja mahdollisiin poikkeamiin pystytään puuttumaan nopeasti. Tuottavuustyötä on esitelty ja jalkautettu Tredun henkilöstölle. Tuottavuusmittareiden seuranta kehitetään ja seuranta tullaan toteuttamaan Tredun PowerBI-palvelussa, jota on myös mahdollista käyttää mobiililaitteilla. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

ASUNTO- JA KIINTEISTÖLAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka					
Toimintatulot	84 227	253 521	232 028	235 344	3 316
Toimintamenot	-29 049	-108 934	-95 193	-99 151	-3 958
Toimintakate	55 178	144 586	136 835	136 192	-643

Suurimmat poikkeamat:

- Tammi-huhtikuun toteutuneet muut toimintatuotot ylittävät kauden suunnitelman 6,9 milj. eurolla. Poikkeamaa selittää vuodelta 2019 siirtyneiden tonttien myyntien toteutuminen.
- Ennusteen toimintatuotoissa ja toimintakuluissa on huomioitu palveluryhmän toimiminen välivuokraajana kaikissa Pirkanmaan pelastuslaitoksen kohteissa. Muutos ei vaikuta toimintakatteen ennusteeseen.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen toteuma tammi-huhtikuussa oli 55,2 milj. euroa, mikä on 9,6 milj. euroa kauden vuosisuunnitelmaa parempi. Toimintatuotot ovat toteutuneet 6,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Merkittävin syy tähän ovat muihin toimintatuottoihin kohdistuvat maa- ja vesialueiden sekä rakennettujen kiinteistöjen myyntivoitot, jotka ylittävät kauden vuosisuunnitelman 6,4 milj. eurolla. Tulosten toteutumisesta sekä vuosisuunnitelmaan että edellisen vuoden vastaavaa ajankohtaan nähden selvästi parempana selittää mm. vuodelta 2019 siirtyneiden tontinmyyntitulojen (mm. Ranta-Tampella) toteutuminen heti vuoden 2020 alussa. Maa-alueiden myyntivoitoja on toteutunut tammi-huhtikuussa yhteensä 13,4 milj. euroa. Tammi-huhtikuun toteutuneet toimintakulut alittavat kauden vuosisuunnitelman 2,7 milj. eurolla. Keskeisimpänä tekijänä ovat palvelujen

ostot, jotka alittavat vuosisuunnitelman 2,3 milj. eurolla.

Tilinpäätösennusteen toimintakate, 136,2 milj. euroa, on 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Vuokratuottojen ennustetaan toteutuvan 3,3 milj. euroa budjetoitua suurempina. Keskeinen syy poikkeamalle on pelastuslaitoksen Pirkanmaan toimipisteiden vuokrauksesta aiheutuvat vuokratulot ja -kulut, joita ei ole huomioitu vuosisuunnitelmassa. Palveluryhmä toimii vuoden 2020 alusta välivuokraajana kaikissa Pirkanmaan pelastuslaitoksen kohteissa. Välivuokraustoiminnalla ei ole tulosvaikutusta. Maanvuokratulojen ennusteessa on alkuvuoden muutoksena huomioitu 0,7 milj. euron lisäys tilaomaisuuden hallinnan tulosityksikön osalta koskien mm. leasing-kohteiden maanvuokria. Vuokratulojen ennusteessa on huomioitu korona-pandemian vuoksi jo myönnetty vapautukset tilavuokriin, joiden vuoksi tilavuokratulojen ennustetta on pienennetty 0,3 milj. euroa. Määräaikaisia vuokratapauksia tarkastellaan uudelleen tulevien hakemusten myötä, jolloin ennuste koronan aiheuttamista vaikutuksista tarkentuu. On huomioitava että, jos maanvuokriin tullaan huomioimaan koronan johdosta kaupungin taholta joitain helpotuksia, niin se vaikuttaa to-

teumiin ja huomioidaan vasta tulevissa ennusteissa. Maksutuottoihin sisältyvien maankäyttösopimuskorvausten sekä muihin toimintatuottoihin sisältyvien pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Toimintakulujen ennuste ylittää vuosisuunnitelman 4,0 milj. eurolla. Poikkeama kohdistuu palvelujen ostoihin ja vuokratuloihin. Suurimpana tekijänä on Pirkanmaan Pelastuslaitoksen vuokratuotteet, joiden vuoksi vuokratulojen ennuste on 2,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Välivuokraustoiminnalla ei ole tulosvaikutusta. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin liittyvien kulujen arvioidaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Palvelujen ostojen ennuste on 54,5 milj. euroa on 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Palvelujen ostojen ennusteessa on huomioitu Hiedanrannan käyttötalouden ennuste, jonka arvioidaan olevan vuosisuunnitelman mukainen 1,0 milj. euroa. Koronan vaikutukset saattavat tulevina kuukausina näkyä palvelujen ostoissa kohdistuen Tilapalvelut Oy:lta ostettaviin kiinteistöhoitoon liittyviin palveluihin. Henkilöstökulujen ja avustusten arvioidaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Asunto- ja kiinteistölautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa kuusi sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteista kolmen arvioidaan toteutuvan ja yhden

tavoitteen jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä. Kahden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	ARA-rahoitushakemukset on käsitelty vuoden alusta sähköisesti. Asumisoikeusasiat käsitellään valtaosin sähköisesti. Uusien pientalotonttien maanvuokrasopimusten sähköinen allekirjoitus on tuotantokäytössä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
21	Yritystontteja on luovutettu vähintään 50 000 k-m2	2020 saadaan luovutettua vähintään noin 40.000 k-m2 yritystontteja. Koronan aiheuttama poikkeustilanne on tuonut tavanomaista enemmän epävarmuutta hankkeiden aikatauluihin, eikä varausten muuttuminen tontin luovutussopimuksiksi ole varmaa. Jos olemassa olevat yritystonttien varaukset toteutuvat luovutuksiksi, päästään yritystonttien luovutustavoitteeseen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
32	Kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen on käynnistynyt MAL 4 -sopimuksen mukaisesti	63 kohtuuhintaisten vuokra-asunnon rakentaminen on käynnistynyt tammi-huhtikuussa 2020 (ARA:n pitkä korkotuki). Lisäksi on käynnistynyt 53 asumisoikeusasunnon rakentaminen ja 103 muun kuin ARA-rahoitteisen opiskelija-asunnon rakentaminen. MAL 4 -sopimusneuvottelut kaupunkiseudun ja valtion välillä ovat edelleen kesken. MAL 4 -sopimuksen määritelmä ja tavoite kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle tarkentuvat sopimuksen tullessa voimaan. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
33	Asuinrakentamisen rakennusoi-keutta on asetettu haettavaksi 100 000 ke-m2	Yhtiömuotoisten tonttihakujen ohjelmoinin mukaan 2020 jäädytään hieman alle tavoitteen ja hakuun saadaan 97 338 k-m2. 2020 hakuun laitettavilla tonteilla täytyy olla valmis kunnallistekniikka 6 kuukauden kuluttua tonttihausta. Tontteja ei voi laittaa hakuun, jos kunnallistekniikka ei valmistu varausaikana. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmaan sisältyi talousohjelmassa päätettyjä talouden tasapainottamistoimenpiteitä yhteensä 3,9 milj. euroa. Toteuma-arvio on suunnitellun mukainen. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Työvoimakustannukset ovat toteutuneet tammi-huhtikuussa 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Tilinpäätösennusteessa työvoimakustannusten arvioidaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Investointien toteuma ja tilinpäätöksen nuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Asunto- ja kiinteistölahtakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-2 046	-11 255	-21 489	-12 907	8 582
Pysyvien vastaavien luovutus- tulot	14 007	25 551	21 161	21 161	-0
Talonrakennushankkeet (pl. Hiedanranta)					
Bruttoinvestoinnit	-16 108	-34 584	-89 036	-76 076	12 960
Rahoitusosuudet	0	355	2 800	2 800	0
Nettoinvestoinnit	-15 692	-34 229	-86 236	-73 276	12 960
Pysyvien vastaavien luovutus- tulot	271	2 742	14 050	14 050	0
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	-592	-4 766	-10 610	-8 210	2 400
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-309	-3 400	-4 370	-4 370	0

Asunto- ja kiinteistölahtakunnan investoinnit muodostuvat talonrakennushankkeista, maanhankinnasta, vahvistuneiden asemakaavojen ja kaupungin sitoumusten mukaisista johtosiirroista sekä pilaantuneiden maiden puhdistuksista. Erikseen valtuustoon nähden sitovien kehitysohjelmien Viiden tähden keskusta ja Hiedanranta investointimenoja sisältyy lahtakunnan vuosisuunnitelmaan yhteensä 15,0 milj. euroa.

Tammi-huhtikuussa investointeja on toteutettu yhteensä 18,6 milj. eurolla. Nettoinvestointien tilinpäätöksen nuste, 98,8 milj. euroa, on noin 23,9 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi.

Tampereen kaupunki hankkii tiloihin ja rakennuksiin liittyvät hanke- ja rakennuttamispalvelut Tampereen Tilapalvelut Oy:ltä Tällä hetkellä on yhteensä 16 isoa yli 4 milj. euron investointihanketta toteutussuunnittelu- ja rakentamiskäytössä sekä lukuisa määrä pieniä investointihankkeita käynnissä. Pääosin edetään suunnitellun mukaan.

Talonrakennusinvestointien (pl. Hiedanranta) ennustetaan toteutuvan 13,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempi-

nä. Merkittävimmät kohteet, joihin alitus kohdistuu, ovat Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus, Mustametsän päiväkotito ja neuvola sekä Hervannan uimahallin allasosaston perusparannus sekä ilmastoinnin uusiminen. Pääosin alitukset johtuvat muutoksista hankkeiden aikatauluissa.

Olkahisen koulun uudisrakennuksen ja päiväkodin perusparannuksen toteutussuunnitelma hyväksyttiin maaliskuussa 2020 ja hankkeen kustannusarvio on 12,39 milj. euroa. Rakennustyöt on aloitettu huhtikuussa 2020 ja ne valmistuvat syyskuussa 2021. Vuoden 2020 ennuste alittaa vuosisuunnitelman 2,7 milj. eurola.

Mustametsän päiväkodin ja neuvolan toteutussuunnitelma hyväksyttiin helmikuussa 2019 ja hankkeen kustannusarvio on 9,03 milj. euroa. Hankkeen toteutusta viivästytti se, että alueen asemakaava vahvistettiin vasta 12.3.2018. Rakennustyöt aloitettiin maaliskuussa 2019 ja ne valmistuvat toukokuussa 2020. Ennusteen mukaan määrärahaa jää kustannusarvion tarkentumisesta johtuen käyttämättä 1,5 milj. euroa vuoden 2020

vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Hervannan uimahallin perusparannuksen toteutussuunnitelma hyväksyttiin syyskuussa 2019 ja hankkeen kustannusarvio on 5,7 milj. euroa. Hankkeella varattu määräraha oli 4,2 milj. euroa, joten hankkeen käynnistyminen edellytti 1,5 milj. euron lisämäärärahan hyväksymisen lahtakunnissa ja kaupungin talousarviokäsittelyssä vuodelle 2020. Rakennustyöt aloitettiin tammikuussa 2020 ja ne valmistuvat maaliskuussa 2021. Vuoden 2020 ennusteen mukaan hanke on alittamassa vuosisuunnitelman 2,4 milj. euroa.

Maaomaisuuden (pl. Kehitysohjelmat) investointien ennuste on 12,6 milj. euroa ja se alittaa vuosisuunnitelman 8,6 milj. eurolla. Investointimenoja on kirjattu 2,0 milj. euroa huhtikuun loppuun mennessä. Ennusteen ja vuosisuunnitelman välinen ero johtuu pääosin hankkeiden aikataulujen muutoksista. Kalevanharjun kaatopaikan (=Takojankatu) pilaantuneen maan investointi alittaa talousarvion ennusteen mukaan noin 5,0 milj. eurolla. Kaava ei ole saanut vielä lainvoimaa. Urakkakilpailutus ja aloittelevia töitä tehdään mahdollisesti syksyllä. Töiden aloituksen siirtyessä, hanke siirtyy pääosin toteutettavaksi vuoden 2021 aikana. Myös Lakalaivan pilaantuneen maan investointiin liittyvä lupaprosessi on aluehallintoviranomaisella kesken. Tämä vaikuttaa tämän vuoden toteumaan ja ennusteen mukaan hankkeen 2,0 milj. euron budjetti alittuu 1,9 milj. eurolla. Töiden aloituksen siirtyessä hanke siirtynee suurelta osin toteutettavaksi vuodesta 2021 alkaen.

Hiedanrannan ja Viiden tähden keskustan kehitysohjelmien investoinneista kerrotaan Kehitysohjelmat-osiossa.

Pysyvien vastaavien luovutustuloja on kirjattu tammi-huhtikuussa 14,0 milj. euroa. Alkuvuoden suunniteltua suurempi toteuma selittyy suurelta osin tonttien myynneillä, jotka siirtyivät vuodelta 2019.

Talonrakennushankkeet (1 000 euroa)	Kustannus- arvio	Tot. 2020	VS 2020	Ennuste 2020	Ero VS/ENN
VARHAISKASVATUS JA PERUSOPETUS					
Atalan terveysaseman muutos päiväkodiksi	1 800	9	225	54	171
Etelä-Hervannan koulu ja päiväkotit uudisrakennus	34 012	110	500	500	0
Haukiluoman päiväkotit	6 500	21	0	21	-21
Hippoksen uusi päiväkotit	5 001	788	2 590	2 201	389
Hyhkyn koulun (rak 1) ja Huovarin päiväkodin (rak 2) perusparannus	4 040	23	837	100	737
Ikurin päiväkotit ja koulu	8 300	10	0	50	-50
Ikurin pk perusparannus	2 350	-21	0	0	0
Isokuusen päiväkotit ja koulu	9 992	159	2 064	1 800	264
Lea Kalevanpuiston koulun väistötilat	0	25	0	25	-25
Kissanmaan koulun perusparannus	11 250	0	82	0	82
Lamminpään koulu rakennus 2	4 000	17	0	50	-50
Lentävänniemen koulu A-osan sisäilmakorjaukset	2 000	492	3 500	2 900	600
Lielahden koulun muutostyöt ja nuorisotilat	10 000	2	0	2	-2
Lielahden koulun vanhan osan perusparannus	4 400	0	0	0	0
Lielahden uusi päiväkotit	7 080	800	3 430	3 430	0
Messukylän koulu pp	7 035	38	300	300	0
Messukylän päiväkotit uudisrakennus	6 000	0	100	50	50
Multisillan päiväkotit ja koulu	7 300	42	2 163	1 600	563
Mustametsän päiväkotit ja neuvola	10 370	1 921	5 603	4 100	1 503
Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus	11 400	93	9 233	6 500	2 733
Pellervon päiväkotit ja koulu	8 515	1 586	5 815	5 825	-10
Pispalan koulun perusparannus	9 673	6	2 000	2 000	0
Pohjois-Hervannan koulu perusparannus ja laajennus	18 500	23	0	50	-50
Pyynikintie 2 koulurakennus	25 000	52	500	350	150
Sammon koulun laajennus ja päiväkotit (ent. Liisanpuiston koulu ja päiväkotit)	30 300	160	529	500	29
Tammelan koulun, rakennus 2 uuden osan sisäilmaperusparannus	16 160	12	359	50	309
Tesoman yhtenäiskoulu ja päiväkotit, uudisrakennus ja perusparannus	28 750	0	0	0	0
Päiväkotien ja koulurakennusten pienet hankkeet 2020	15 000	675	4 150	4 500	-350
Päiväkotien perusparannus 2020	14 000	734	4 970	4 970	0
LUKIOKOULUTUS					
Lukioiden pienet hankkeet 2020	1 400	28	690	850	-160
KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT					
Kulttuuripalvelut					
Kirjastot ja kansalaisopistoyksikkö pienet hankkeet 2020	1 600	176	408	375	33
Kokoelmakeskus, perusparannus	6 000	0	100	100	0
Kulttuuri ja taide pienet hankkeet 2020	5 000	483	1 537	1 440	97
Sara Hildénin taidemuseon perusparannus	6 000	0	0	0	0
Tampere-talon tilamuutokset ja laajennus	20 680	165	152	180	-28
Tampere-talon korjaustyöt	2 700	10	300	300	0
Tullikamari	3 700	1	100	100	0
Vapaa-aikapalvelut					
Hervannan uimahallin allasosaston perusparannus sekä ilmastoinnin uusiminen	5 700	916	5 416	3 000	2 416
Kaupin urheilupuisto	10 499	71	2 699	1 500	1 199
Liikunta ja nuoristo pienet hankkeet 2020	3 200	142	840	750	90
Liikuntapaikkojen perusparannus 2020	5 400	338	2 340	2 200	140
Tammelan stadion uudisrakennus	22 220	11	1 000	300	700

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Koukkuniemi kehittäminen

Koukkuniemi:Männistö,Rausan laajennus	11 331	3 473	8 678	8 300	378
---------------------------------------	--------	-------	-------	-------	-----

Koukkuniemi:Toukola (huoltorak.päälle)	17 000	3	0	3	-3
--	--------	---	---	---	----

Sosiaali- ja terveystalokorjausten pienet hankkeet 2020	6 000	545	2 900	2 800	100
---	-------	-----	-------	-------	-----

KONSERNIHALLINTO

Virastotalon laajennus ja perusparannus	0	1	1 000	1 000	0
---	---	---	-------	-------	---

MUUT KIIINTEISTÖT

Hiedanrannan rakennusten perusparannus 2020	3 100	416	3 570	800	2 770
---	-------	-----	-------	-----	-------

Hiedanranta kuivaamo	0	-2	0	0	0
----------------------	---	----	---	---	---

Ensikertainen kalustaminen välivuokrauksessa 2020	1 200	0	300	300	0
---	-------	---	-----	-----	---

Muiden rakennusten kiinteistö- ja laiteinvestoinnit sekä kaupunkikuvallisten kohteiden investoinnit 2020	14 400	1 085	4 876	4 920	-44
--	--------	-------	-------	-------	-----

Purkukustannukset	2 000	0	2 000	1 400	600
-------------------	-------	---	-------	-------	-----

Sisäilmaolosuhdeinvestoinnit 2020	13 000	453	4 050	4 000	50
-----------------------------------	--------	-----	-------	-------	----

Suunnittelukustannukset 2020	1 500	0	350	350	0
------------------------------	-------	---	-----	-----	---

Valmistuneiden kohteiden jälkityöt 2020	1 550	16	350	350	0
---	-------	----	-----	-----	---

TALONRAKENNUKSET YHT.

	16 108	92 606	77 246	15 360
--	--------	--------	--------	--------

Rahoitusosuudet	0	-2 800	-3 170	370
-----------------	---	--------	--------	-----

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN NETTOINVESTOINNIT

	16 108	89 806	74 076	15 730
--	--------	--------	--------	--------

TALONRAKENNUSHANKKEIDEN NETTOINVESTOINNIT, PL. HIEDANRANTA (sitova erä)

	15 692	86 236	73 276	12 960
--	--------	--------	--------	--------

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-207	-14 050	-14 050	0
--	------	---------	---------	---

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ

	15 901	75 756	60 026	15 730
--	--------	--------	--------	--------

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Palvelualueen talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	21 984	82 335	84 460	71 730	-12 730
Toimintamenot	-39 957	-123 019	-128 888	-125 238	3 650
Toimintakate	-17 973	-40 684	-44 429	-53 509	-9 080

Kaupunkiympäristön palvelualueen toteutuneet toimintatuotot alittavat 7,8 milj. eurolla vuosisuunnitelman ja toimintakulut alittavat 3,8 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Toimintakate on toteutunut 4,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen alitus johtuu pääosin siitä, että korona-epidemia on merkittävästi vähentänyt kaupungin joukkoliikennepalvelujen käyttöä. Epidemia on vähentänyt myös muun muassa pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutuloja liikkumisen vähennettyä. Toimintatuottoja alentaa osaltaan myös kuluvan vuoden hulevesimaksujen laskutuksen ajoittuminen vuosisuunnitelmasta poiketen ja toisaalta vähälumisen talven myötä alentuneet lumenkaatomaksut. Toimintakulujen alitus johtuu

osittain siitä, että korona-epidemian vuoksi on joukkoliikennettä pyritty osittain sopeuttamaan alentuneeseen palvelun kysyntään. Toisaalta kuluja on alentanut myös katujen talvikunnossapitoa helpottanut vähäluminen talvi. Lisäksi yhdyskuntapalvelujen osalta jotakin hankkeet ja työt ajoittuvat vuosisuunnitelmaan suunnitellusta poiketen.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 9,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 12,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Pääasiassa tuottojen alitus johtuu korona-epidemian arvioituista talousvaikutuksista, jotka vähentävät erityisen merkittävästi joukkoliikenteen kuluvan vuoden lipputuloja. Epidemia

vähentää myös muun muassa pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutuloja sekä rakentamisen lupamaksutuloja. Toisaalta tuottoja alentaa osittain myös rakennustoiminnan aktiivisuuden alentumisen sekä vähälumisen talven myötä vähentyneet maan- ja lumenvastaanottomaksut. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 3,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Korona-epidemia vaikuttaa myös toimintakulujen ennusteeseen, sillä joukkoliikenteen sopeutuminen alentuneeseen palvelujen kysyntään pienentää joukkoliikenteen kuluja. Toisaalta vähäluminen talvi oli helppohoitoinen ja kustannuksiltaan suunniteltua edullisempi.

YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	6 182	28 280	28 232	26 002	-2 230
Toimintamenot	-16 550	-55 125	-56 495	-56 245	250
Toimintakate	-10 368	-26 845	-28 264	-30 244	-1 980
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatieto / Joukkoliikenteeseen kohdistuva osuus)	92	278	280	280	0
Toimintakate vyörytyksin	-10 275	-26 567	-27 984	-29 964	-1 980
Kaupunkiympäristön suunnittelu					
Toimintatulot	1 392	11 519	11 759	11 260	-500
Toimintamenot	-4 008	-13 278	-13 156	-13 156	0
Toimintakate	-2 616	-1 759	-1 396	-1 896	-500
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-540	-1 482	-1 748	-1 748	0
Toimintakate vyörytyksin	-3 156	-3 241	-3 144	-3 644	-500
Kaupunkiympäristön rakentaminen ja ylläpito					
Toimintatulot	3 494	13 177	12 441	10 841	-1 600
Toimintamenot	-8 370	-29 271	-30 096	-29 896	200
Toimintakate	-4 876	-16 094	-17 654	-19 054	-1 400
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-254	-742	-758	-758	0
Toimintakate vyörytyksin	-5 131	-16 836	-18 413	-19 813	-1 400
Kestävä kaupunki					
Toimintatulot	1 084	3 037	3 565	3 435	-130
Toimintamenot	-2 406	-7 072	-7 500	-7 450	50
Toimintakate	-1 322	-4 035	-3 934	-4 014	-80
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-332	-925	-928	-928	0
Toimintakate vyörytyksin	-1 654	-4 959	-4 862	-4 942	-80
Raitiotie-kehitysohjelma					
Toimintatulot	50	2	0	0	0
Toimintamenot	-357	-1 470	-1 500	-1 500	0
Toimintakate	-307	-1 468	-1 500	-1 500	0
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-24	-63	-64	-64	0
Toimintakate vyörytyksin	-331	-1 531	-1 564	-1 564	0

- Korona -epidemia vähentää pysäköintimaksu- ja pysäköintivirhemaksutuloja
- Helppohoitoinen talvi

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan kaupunkiympäristön palvelu-

alueen toteutuneet toimintatuotot alittavat 3,2 milj. eurolla vuosisuunnitelman ja toimintakulut alittavat 2,5 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Toimintatuottojen alitus johtuu osaltaan siitä, että korona-epidemia on vähentänyt muun muassa

pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutuloja liikkumisen vähennettyä. Toimintatuottoja alentaa osaltaan myös kuluvan vuoden hulevesimaksujen laskutuksen ajoittuminen vuosisuunnitelmasta poiketen ja toisaalta vähälumisen talven myötä alentuneet lumenkaatomaksutulot. Toimintakulujen alitus johtuu pääosin toiminnan kausivaihteluista vuosisuunnitelmaan verrattuna, mutta osittain myös lauhasta talvesta.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakateennustetaan toteutuvan 2,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 2,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Tuottojen alitus johtuu osittain siitä, että korona-epidemia vähentää asiointiin perustuvaa liikkumista ja yleistä toimeliaisuutta ja pienentää sen vuoksi pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutuloja sekä rakentamisen lupamaksutuloja. Epidemia alentaa osittain myös ympäristöterveydenhuollon tuottoja. Toisaalta tuottoja alentaa myös rakennustoiminnan yleisen aktiivisuuden alentumisen sekä vähälumisen talven myötä vähentyneet maan- ja lumenvastaanottomaksut. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä vähälumisen talvi oli kustannuksiltaan edullinen.

Talousarvio sisältää 0,25 milj. euroa kaupungin talousohjelmasta tulevia säästötoimenpiteitä kohdistuen asemakaavoituksen tuottojen lisäykseen. Talousohjelman toimenpiteiden ennustetaan toteutuvan.

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 2,5 milj. eurolla vuosisuunnitelman johtuen pääosin hulevesimaksujen

tuottojen alituksesta, sillä hulevesimaksujen laskutuksen ajoittuminen poikkeaa vuosisuunnitelmasta. Asemakaavoituksessa hankelaskutus on toteutunut 0,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Korona-epidemian ennustetaan vähentävän rakentamisen lupamaksutuottoja 0,3 milj. euroa. Toisaalta tuottoja ennustetaan pienentävän myös rakennustoiminnan yleisen aktiivisuuden alentuminen. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Alitus johtuu osittain osavuotisesti täyttämättä olevista vakansseista sekä osa-aikaisuuksista, jotka alentavat henkilöstökuluja. Toisaalta jotkin hankkeet ajoittuvat vuosisuunnitelmasta poikkeavasti minkä vuoksi palveluostot ovat alittuneet etenkin hulevesisuunnittelussa. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 0,6 milj. eurolla vuosisuunnitelman johtuen korona-epidemian vuoksi vähentyneistä pysäköinti- ja pysäköin-

tivirhemaksutuotoista sekä toisaalta vähälumisen talven myötä alentuneista lumenvastaanoton maksuista. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 1,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Korona-epidemian ennustetaan vähentävän pysäköinti- ja pysäköintivirhemaksutuottoja 1,0 milj. euroa. Lisäksi infra-alan rakennusvolyymin pienentyminen sekä vähälumisen talvi arvioidaan pienentävän maan- ja lumenvastaanoton maksutuottoja 0,5 milj. euroa. Toimintakulut (sisältäen vok) ovat toteutuneet noin 1,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä mikä johtuu osittain muun muassa helppohoitaisesta talvesta ja osittain toiminnan kausivaihteluista vuosisuunnitelmaan verrattuna, sillä töiden ajoittuminen poikkeaa vuosisuunnitelmasta. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä helppohoitoinen talvi oli kustannuksiltaan edullinen. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 1,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana.

Kestävä kaupunki -palveluryhmän toteutuneet toimintatuotot alittavat 0,1 milj. eurolla vuosisuunnitelman. Toimintakulut ovat toteutuneet 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä johtuen

pääosin toiminnan kausivaihteluista vuosisuunnitelmaan verrattuna. Palveluryhmän alkuvuosi on toiminnan ja talouden näkökulmista sujunut lähes normaalisti lukuun ottamatta tarkastustoimintojen vähentymistä. Korona -epidemian sekä taloudelliset että toiminnalliset vaikutukset ovat olleet hyvin pienet. Tämä antaa olettaa, että koronan aiheuttamasta digiloikasta syntyy myös merkittävää oppimista toimintojen ja prosessien kehittämiseen. Korona-epidemian ennustetaan vähentävän ympäristöterveydenhuollon toimintakatetta noin 0,1 milj. euroa. Alkuvuoden aikana yksikön toiminta on ollut täysipainoista tarkastuksien vähenemisestä huolimatta. Elintarvikevalvonnessa ja terveydensuojelussa on syntynyt ja syntyy tarkastusmaksujen vähennystä. Säästöjä syntyy puolestaan viransijaisuuksien, vuorotteluvapaan ja kesätyöntekijöiden palkkakustannuksista, matkakuista, koulutuksista.

Raitiotie kehitysohjelma -palveluryhmän toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Yhdyskuntalautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa 12 sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhtikuun lopun

tilanteessa tavoitteista yhdeksän arvioidaan toteutuvan ja yhden tavoitteen jäävän toteutumatta vuoden loppuun men-

nessä. Kahden tavoitteen toteumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden etenemisen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
10	Tyytyväisyys palveluihin on parantunut valituissa kohteissa (katujen ja yleisten alueiden kunnossapito, rakennusvalvonta)	Vuoden 2020 asiakaskysely toteutetaan reaaliaikaisesti kesällä 2020. Vuoden 2019 osalta asiakastytyväisyyskyselyä ei ole resurssipulan takia tehty, jolloin vertailua edellisen vuoden tuloksiin ei voida tänä vuonna toteuttaa. Talvikunnossapidon osalta talvikaudella 2019-2020 asiakastytyväisyys oli 2,88, kun se edellistalvena (2018-2019) oli 1,76 as-teikolla 0...5 (0=erittäin huono...5=erittäin hyvä). Kriteerien mukaan arvo 3,0 kuvaa tavoiteltavaa tyytyväisyysastetta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan	+
11	90 % rakennusluvista on käsitelty 2 kuukaudessa	Rakennuslupien käsittelyaikaa voidaan tarkastella vuositasolla ja kuukausitasolla. Vuositasolla (29.4.20 tilanne) tavoitteen mukaisessa 2 kuukaudessa luvista on käsitelty 44 %. Kuukausitasolla (04/2020) 2 kuukaudessa on käsitelty 56 % luvista. Rakentamisen ja talouden yleisen kehityksen, koronatilanne huomioiden, arvioidaan vähentävän loppuvuodesta hakemusten määrää. Tämän arvioidaan muuttavan arviota käsittelyajoissa tavoitteen toteutumisen suuntaan. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	Venepaikkojen sähköinen varausjärjestelmä otettiin talvisäilytyspaikkojen osalta käyttöön talvikaudella 2019-2020 ja kesäpaikkojen osalta keväällä 2020. Sähköinen asiointi on otettu asiakkaiden puolesta hyvin vastaan ja käyttöönotto on edennyt suunnitellusti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
27	80 % asemakaavoitetusta asuin-kerrosalasta sijoittuu joukkoliikenneväyöhykkeille ja aluekeskuksiin	Hyväksytyn kaavoitusohjelman mukaisesti vuoden 2020 kohteista 87 % sijoittuu joukkoliikenneväyöhykkeille ja aluekeskuksiin. Asemakaavoitettavat kohteet on ohjelmoitu valmistuvaksi kaavoitusohjelman mukaisesti priorisoiden. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
29	Energiankulutus on vähentynyt energiatehokkuussopimuksen mukaisesti 1 %:n	Energiankulutus on ollut poikkeuksellisen alhaista lauhan talven ja koronapandemian aiheuttamien tilojen sulkemisen vuoksi. Lämmönkulutus oli 1.1.2020 - 31.3.2020 välisenä aikana noin 16,5 % pienempi verrattuna vastaavaan ajanjaksoon v. 2019. Vastaavasti sähkönkulutus on ollut n. 6,5 % pienempi. Koska koko vuoden lämpöenergiasta kuluu noin 35-40 % 1.1-31.3 välisenä aikana, voidaan todeta, että tavoitteeseen tullaan pääsemään lähinnä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
31	Pyöräilymäärät ovat kasvaneet 2 % edelliseen vuoteen verrattuna	Tammi-huhtikuun aikana pyöräilymäärät ovat kasvaneet 7,1 % vuoteen 2019 verrattuna. Talven 2020 suotuisat olosuhteet aikaansaivat talvipyöräilyn (tammi-helmikuu) osalta vuoteen 2019 verrattuna 78 % kasvun, mikä on vertailuhistorian suurin. Koska suurimmat pyöräilysuoritteet mitataan kesäkaudella ja koronarajoituksilla tulee olemaan vaikutuksia liikennemääriin, ei tässä vaiheessa pystytty ennustamaan koko vuoden tavoitteen toteutumista. Koronapandemian vaikutus pyöräilymääriin on havaittavissa varsinkin huhtikuun osalta, jolloin pyöräilymäärät pienenevät 29 % edellisen vuoden huhtikuuhun verrattuna. Havaittavissa on vapaa-ajan pyöräilyn kasvua, mutta seurantapisteissä keskeisessä roolissa oleva työmatkapyöräily on vähentynyt voimakkaasti. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
34	Raitiotien osan 1 rakentaminen ja käyttöönotto ovat edenneet niin, että testiliikenne on käynnistynyt	Testiliikenne käynnistyi testivaunulla Hervannassa onnistuneesti. Testit aloitettiin varikolla 16.3.2020 ja testivaunu siirtyi Hervannan katuverkolle 18.3.2020. Raitiotien koeajot päättyivät nopeustesteihin. Testaukset onnistuivat odotetusti. Huhtikuussa ratainfra koeajot ja testaukset jatkuivat myös yöaikaan. Tampereen ensimmäisen oman raitiovaunun on tavoitteena tulla Tampereelle toukokuun aikana. Rakentaminen etenee kohti 9.8.2021 alkavaa kaupallista liikennettä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
35	Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman mukaiset tulevaisuuden ratalinjojen maankäyttövaraukset on valmisteltu osallistuneiden kuntien valtuustojen päätöksentekoon	Seuturatikan tarkentuneista luonnosvaiheen suunnitelmista on avattu 27.4.2020 kuntalaisille karttakysely, jossa voi antaa paikannettua palautetta kustakin ratasuunnasta. Kyselyssä on vastausaikaa 10.5.2020 saakka. Yleissuunnitelman luonnosaineisto on lausuntokierroksella 27.4. - 17.5.2020 välisen ajan. Suunnitelmista ja vaikutustenarvioinneista kerättyjen palautteiden sekä lausuntojen pohjalta suunnitelmia kehitetään eteenpäin. Seuturatikan tilaajakuntien, Tampereen, Pirkkalan, Kangasalan ja Ylöjärven on määrä päättää loka-marraskuussa yhdestä raitiotielinjauksen varauksesta kullekin ratahaaralle. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

36	Raitiotien osan 2 kehitysvaihe on valmistunut niin, että valtuustolla on edellytykset päättää osan 2 rakentamisesta	Osan 2 kehitysvaiheen suunnittelu on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Viimeiset osan 2 katusuunnitelmaehdotukset ovat olleet nähtävillä 31.3.-17.4.2020 välisen ajan. Kaupunginhallitus päätti osan 2 toteutuksen jakamisen periaatteesta 20.4.2020. Tavoitteena on, että osan 2 kehitysvaiheen aineisto on valmis asetettavaksi lausuntokierrokselle kesäkuun puolivälissä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
42	Talouden tasapainottamishojelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Talousarvio sisältää 0,25 milj. euroa kaupungin talousohjelmasta tulevia säästötoimenpiteitä kohdistuen asemakaavoituksen tuottojen lisäykseen. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Työvoimakustannukset ovat toteutuneet vuosisuunnitelmaa alemmina. Vuosisuunnitelman alitus johtuu osittain osavuotisesti täyttämättä olevista vakansseista sekä osa-aikaisuuksista, jotka alentavat henkilöstökuluja. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
48	Tuottavuuspiloteissa on kehitetty prosesseja tuottavuuden parantamiseksi sekä luotu tuottavuuden mittarit johtamisen ja seurannan tueksi	Katujen ja alueiden kunnossapidossa siirryttiin 1.1.2020 monituottajahankintaan perustuvasta tilaaja-tuottajamallista kokonaispalvelumalliin, jossa Tampereen Infra Oy tuottaa ja johtaa alueiden kunnossapidon palvelutuotantoa omana työnä ja alihankintana. Tässä tavoitellaan sitä, että parhaat resurssit ovat aina oikeassa paikassa. Mittareina talvihoitossa ovat Kuntaliiton tuottavuusmittaus, kuve kunnossapidon vertailu ja www-pohjainen asiakastytyväisyyysmittaus. Tulokset selviävät myöhemmin. Kustannustiedot vasta vuoden 2021 alussa. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste, euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TPEnn 20 / VS 20
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)					
Bruttoinvestoinnit	-9 122	-50 591	-46 081	-46 081	0
Rahoitusosuudet	0	559	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-9 122	-50 032	-46 081	-46 081	0
Viiden tähden keskusta					
Bruttoinvestoinnit	-1 182	-10 288	-11 475	-11 475	0
Hiedanranta					
Bruttoinvestoinnit	-36	-781	-600	-600	0

Yhdyskuntalautakunnan alaisuuteen kuuluvan Kaupunkiympäristön palvelualueen bruttoinvestointien ennuste on 59,2 milj. euroa mikä on vuosisuunnitelman mukainen. Nettoinvestointien ennuste on 59,2 milj. euroa. Investointien ennuste ei ole muuttunut maaliskuun ennusteesta.

Valtuusto hyväksyi helmikuussa (KV 17.2.2020 § 22) Kaupunkiympäristön palvelualueen 3,6 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2019 siirtyneistä kehitysohjelmien hankkeiden rahoista. Tästä 3,0 milj. euroa kohdistuu Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmaan ja 0,6 milj. euroa Hiedanranta kehitysohjelmaan.

Kaupunkiympäristön suunniteltu -palveluryhmässä investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunni-

telman mukaisesti.

Rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmässä investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Tavara-aseman siirtotyömaa on käynnistynyt, kun Morkun talon hallinto-oikeuden suojelupäätöksestä ei valitettu. Tavara-aseman siirtotyömaan yhteydessä on tarkoituksenmukaista, että käynnistetään Rongankadun alikulkukäytävän jatkoon ja siihen liittyvien tukimuurien rakentaminen. Tämän jälkeen on mahdollistaa rakentaa Ratapihankatu katusuunnitelmien mukaiseen paikkaan ja päästä kyseisen kohdan kiertotiejärjestelyistä mahdollisimman nopeasti eroon. Hallinto-oikeudessa olevan käsittelyn takia edellä mainittujen kohteiden toteuttamiseen ei varattu rahaa vuosisuunni-

telmassa. Toteutus vaati lisärahaa 0,8 milj. euroa. Hämeensillan lopullinen valmistuminen venyi vuodelle 2020, ja samalla Mokkapuistoon johtavat massiiviset kiviportaat toteutetaan Hämeensillan urakassa. Vuosisuunnitelmassa ei varauduttu näihin ja kohteen lisärahaatarve tältä osin 0,4 milj. euroa. Ojala-Lamminrahka-alueella käynnistyi Mossin puistokadun rakentaminen. Urakkakilpailutuksessa saatiin merkittävästi edullisimpia tarjouksia, mitä ennakkoon oli arvioitu. Tältä osin vuoden 2020 osuudesta olisi säästymässä 0,5 milj. euroa.

Muilta osin rakennuskohteet ovat alkutekijöissä ja kokonaisuuden ennustettavuudessa on epävarmuutta, mutta kokonaisuus on vielä vuosisuunnitelman mukainen.

JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TPEnn 20 / VS 20
Joukkoliikenne					
Toimintatulot	15 802	54 055	56 228	45 728	-10 500
Toimintamenot	-23 407	-67 894	-72 393	-68 993	3 400
Toimintakate	-7 605	-13 839	-16 165	-23 265	-7 100
Vyörytykset (Tukipalvelut ja Paikkatietoyksikkö)	-92	-278	-280	-280	0
Toimintakate vyörytyksin	-7 698	-14 117	-16 445	-23 545	-7 100

- Korona epidemia vähentänyt merkittävästi Nyssen käyttöä

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikennepalveluryhmän toimintatuotot ovat toteutuneet 4,6 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempänä. Korona-epidemia on vähentänyt merkittävästi joukkoliikennepalvelujen käyttöä kun epidemian vuoksi asetetut rajoitukset ovat vähentäneet ihmisten liikkumista. Toimintakulut ovat toteutuneet 1,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä, sillä epidemian

vuoksi on joukkoliikennettä pyritty osittain sopeuttamaan alentuneeseen palvelun kysyntään.

Tilinpäätösennusteen osalta toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 7,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan 10,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Tuottojen alitus johtuu korona-epidemian arvioituista vaikutuksista joukkoliikenteen lipputuloihin. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 3,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa

pienempinä. Korona-epidemian vuoksi pienentyneeseen joukkoliikennepalvelujen kysyntään vastataan sopeuttamalla toimintaa mikä pienentää joukkoliikenteen kuluja.

Talousarvio sisältää 0,2 milj. euroa kaupungin talousohjelmasta tulevia säästötoimenpiteitä kohdistuen lipun hintojen korotuksiin. Talousohjelman toimenpiteiden ennustetaan jäävän toteutumatta korona-epidemiasta johtuen.

Muilla osin joukkoliikenteen tuotot ja kulut ovat vuosisuunnitelman mukaiset.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa viisi sitovaa toiminnan tavoitetta. Huhti-

kuun lopun tilanteessa tavoitteista kahden arvioidaan toteutuvan ja kahden jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.

Yhden tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
10	Tyytyväisyys palveluihin on parantunut valituissa kohteissa (joukkoliikenne)	Koronapandemian johdosta asiakastyytyväisyyksmittaukset on keskeytetty kevään osalta ja asiakastyytyväisyyttä ei raportoida keväällä. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	Uutena digitaalisena asiointikanavana on osana infojärjestelmää otettu maaliskuussa 2020 käyttöön kuljettajapäätteen viestintäominaisuudet. Kuljettajat voivat viestiä suoraan päätteen avulla Nysselle. Samassa yhteydessä lisättiin toiminto, jolla liikennöitsijät voivat raportoida poikkeamista liikennetuotannossa niin, että tiedot välittyvät Reittioppaaseen suoraan. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
30	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna	Joukkoliikenteessä tehtiin tammi-huhtikuussa 2020 yhteensä 10,9 milj. matkaa. Se on noin 27 % vähemmän kuin vuotta aiemmin, jolloin matkoja oli 14,9 milj. Maaliskuun puolella välissä koronapandemian johdosta voimaantulleet rajoitukset ja suositukset romahduttivat joukkoliikenteen matkustajamäärän muutamassa päivässä tasolle -70 %. Koronan vaikutuksesta matkustajamäärät ovat aikaisempaa alhaisemmalla tasolla koko loppuvuoden. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
42	Talouden tasapainottamisohjelman taloudelliset tavoitteet on saavutettu	Talousarvio sisältää 0,2 milj. euroa kaupungin talousohjelmasta tulevia säästötoimenpiteitä kohdistuen lipun hintojen korotuksiin. Koronapandemia on vähentänyt voimakkaasti joukkoliikennepalvelujen käyttöä ja lipputuloja. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
43	Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset	Työvoimakustannukset ovat toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisena. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020
Joukkoliikenne				
Bruttoinvestoinnit	-190	-818	-1 000	-1 000

Joukkoliikennelautakunnan alaisuuteen kuuluvan Joukkoliikenteen palvelualueen bruttoinvestointien ja nettoinvestointien ennuste on 1,0 milj. euroa, mikä on vuosisuunnitelman mukainen. Inves-

toinnilla rahoitetaan pääosin lippu- ja maksatusjärjestelmähankkeen toteuttamista.

KEHITYSOHJELMAT

Hiedanranta

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Hiedanranta	-1 197	-2 839	-2 966	-3 222	-256
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-902	-1 647	-1 841	-2 097	-256
Asunto- ja kiinteistölautakunta	-272	-976	-1 000	-1 000	0
Yhdyskuntalautakunta	-8	-216	-50	-50	0

Hiedanrannan käyttötalous jakautuu elinvoima- ja osaamislautakunnan, asunto- ja kiinteistölautakunnan, sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmiin.

Hiedanranta -hankkeen yhtiöittäminen on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 15.4.2019. Hiedanrannan Kehitys Oy ja Hiedanranta Ky ovat perustettu, mutta Ky:n toimintaa ei ole vielä käynnistetty. Hiedanranta -kehitysohjelma jatkaa Kehitysohjelmat -palveluryhmässä palvelun tilaajana. Operatiivinen osakeyhtiö Hiedanrannan Kehitys Oy vastaa kehitystoiminnasta ja kestävästä kaupunkirakenteesta, hyväksyttää suunnitelmat kaupunginhallituksessa ja koordinoi yhteistoimintaa maanomistajien kanssa. Hiedanranta Ky on rahoitusyhtiö joka vastaa selvitysten ja investointien toteutamisesta, ottaa lainaa ja rakennuttaa

esim. infran, luovuttaa tontteja, maksaa rahoituksen korot ja lyhennykset ja palauttaa ylijäämän kaupungille. Hiedanranta Ky:n toiminnan arvioitu alkamisajankohta on marras-joulukuussa 2020. Viivästymisen odotetaan vaikuttavan mm. kaavoituksen edistämiseen.

Keväällä 2020 on valmistunut tarkennettu hyväksyttyyn vesilupaun ja sen mukaiseen saariratkaisuun perustuva yleissuunnitelma, joka esitellään kaupungin hallitukselle 8.6.2020. Yleissuunnitelma havainnollistaa kaupungin tavoitteet alueen kehittämiseksi. Nyt valmistuneessa yleissuunnitelmassa Järvi- ja Jämsä-alueen toteutetaan kokonaan saarelle, jolloin täyttö ei kohdistu nykyiseen rantaviivaan. Saariratkaisun seurauksena alueen laskennallinen alustava asukasmäärä on noin 16 prosenttia ja työpaikkamäärä 20 prosenttia matalammat kuin kehitysoh-

jelmassa alueelle asetetut 25 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan tavoitteet.

Kehitysohjelman tammi-huhtikuun toteutunut toimintakate -1,2 milj. euroa, mikä on -0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Ylitys kohdistuu Elinvoima- ja osaamislautakunnan alaiseen toimintaan.

Hiedanrannan käyttötalouden tilinpäätösennusteen toimintakate on yhteensä -3,2 milj. euroa, mikä on -0,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Ylitys kohdistuu Elinvoima- ja osaamislautakunnan alaiseen toimintaan. Ylityksen syynä on Hiedanrannan kehitys Oy:n ja Hiedanranta Ky:n toiminnan käynnistymisen pitkittyminen. Yhdyskuntalautakunnan, sivistys- ja kulttuurilautakunnan sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta tilinpäätösennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Hiedanrannan kehitysohjelmalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa yksi sitova toiminnan tavoite ja neljä toimenpidettä. Huhtikuun lopun tilantees-

sa tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Toimenpiteistä yhden arvioidaan toteutuvan ja kolmen toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.

Tavoitteen ja toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
37	Hiedanrannan kehitysohjelman tehtävät on siirretty Hiedanrannan kehitys Oy:lle ja Hiedanranta Ky:lle	Ohjelman kehitystehtävät on siirretty Hiedanrannan Kehitys Oy:lle palvelusopimuksella. Hiedanranta Ky:n maaomaisuusapportti odottaa toimeenpanoa. Hiedanranta Ky:n toiminta käynnistyy vasta apportin toimeenpanon jälkeen. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Vaitinaron vesistöäytön toteutus. Vaitinaron eritasoliittymän suunnittelu- ja toteutusaikataulu varmistetaan hyötykustannuslaskemien pohjalta (KV).	Vaitinaron vesistöäytön toteutusta edistetään. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myönsi 20.1.2020 tekemällään päätöksellä nro 9/2020 Tampereen kaupungin kiinteistötoimelle luvan Hiedanrannan vesistöäytöshankkeelle. Päätöksestä valittivat Tampereen ympäristönsuojeluyhdistys ry sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry yhteisellä valituksella. Vaasan hallinto-oikeus on pyytänyt valituksen johdosta Tampereen kaupungilta vastinetta. 20.1.2020 lainvoimaiseksi kuulutetussa kantakaupungin yleiskaavassa 2040 Lielahden alue on osoitettu keskustatoimintojen alueeksi ja Hiedanrannan alue on osoitettu keskustatoimintojen ja virkistyssekoittuneeksi alueeksi. Alueen asemakaavoihin on haettu poikkeamislupaa, jonka Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta on päätöksellään 11.6.2019 § 171 hyväksynyt. Lupa koskee poikkeamista täyttökiellosta ja rakennuskiellosta sekä poikkeamista käyttötarkoituksesta poikkeamislupahakemuksen mukaisilla kiinteistöillä. Kyseessä olevasta päätöksestä on valitettu ja sen käsittely jatkuu Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa. Vesistöäytölle sijoitettavan Hiedanrannan Järvikaupungin raitiotieasemakaavan laadinta on kuulutettu vireille 26.9.2019. Entisen teollisuuden satama-alueen täyttökiellon kumoamista koskeva asemakaava on kuulutettu vireille 19.3.2020, asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos ovat olleet nähtävillä 19.3. – 9.4.2020. Kaupunki katsoo, että hankkeesta ei aiheudu valituksessa esitettyjä riskejä pohjaveden laatuun tai määrään eikä Näsijärven pintaveden laatuun. Eritasoliittymän suunnittelu- ja toteutusaikataulu ei ole vielä varmistunut: Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Tampereen kaupunki ovat laatineet hankearvioinnin Valtatien 12 ja kantatien 65 parantaminen välillä Lielähti–Santalahahti, aluevarausuunnitelma (9.3.2020, 36 s.). Aluevarausuunnitelman mukainen tieverkon parannus olisi tässä hankearvioinnissa käytetyillä lähtökohdilla arvioituna yhteiskuntataloudellisesti kannattava hanke (hyöty-kustannuslaskelmat). Hankearvioinnissa kuvataan, miten aluevarausuunnitelman mukaiset kehittämistoimenpiteet toteuttavat Paasikiventien ja sille suunnitellun Vaitinaron eritasoliittymän kehittämiselle asetettuja tavoitteita eri toteutusvaiheissa. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
2	0-kuidun käsittelymenetelmä tai -menetelmät valitaan ja lupaprosessit käynnistetään. Jatketaan koeruoppaus- ja käsittelypilotteja.	Hiedanrannassa on tehty useita selvityksiä nollakuidun käsittelystä. Viimeiset selvitykset ovat raportointivaiheessa. Tutkimustieto kootaan vuoden 2020 aikana yhteen. Nollakuidun hallintaan ja käsittelyyn on tunnistettu tavoiteltavasta lopputilanteesta riippuen kolme yleispiirteistä toimenpidetasoa. Vaihtoehdoilla on erilaisia vaikutuksia taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristövaihtoehtojen näkökulmista. Nollakuitu tuodaan päätöksentekoon, kun päätöksenteon pohjaksi koottu aineisto on valmis. Lupaprosessit käynnistetään valittavan ratkaisun mukaisina. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Ensimmäiset asemakaavat ovat valmistuneet.	Saaritäyttöön perustuvan maankäytön yleissuunnitelman hyväksyminen on tarkoitus toteuttaa 6/2020. Vireillä alueella on kolme raitiotien asemakaavaa (järvikaupunki, keskusta ja Sellupuisto). Sellupuiston osuus viedään yhdyskuntalautakunnan 3/2020 päätöksellä KH ja KV päätöksille hyväksyttäväksi ja järvikaupunki sekä keskusta nähtävillä olon jälkeen KH ja KV päätöksille. Ensimmäiset talonrakentamista koskevat asemakaavat on mahdollista käynnistää vasta loppuvuodesta, koska apporttiomaisuuden siirto on viivästynyt. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
4	Hiedanrannan Kehitys Oy ja Hiedanranta Ky toimivat vuosittaisen palvelutilauksen mukaisesti. Yhtiöiden, kaupungin ja muiden sidosryhmien rajapinnat ovat kaikille selvät ja yhteistyö vakiintumassa.	Hiedanrannan Kehitys Oy toimii palvelutilauksen mukaisesti. Yhtiön toimintamallit ja rajapinnat ovat täsmentyneet Hiedanrannan Kehitys Oy:n ja kehitysohjelman yhteistyönä tehdyn työn pohjalta. Toimintakuvauksia ja menettelyitä kehitetään edelleen mm. sisäisen tarkastuksen työstä saatavien toimenpidesuosituksen perusteella. Hiedanranta Ky:n maaomaisuusapportti odottaa toimeenpanoa. Hiedanranta Ky:n toiminta käynnistyy vasta apportin toimeenpanon jälkeen. Tämän hetken arvio on, että apportti on lainvoimainen vasta vuoden loppupuolella eikä kommandiittiyhtiö pysty toteuttamaan vuoden 2020 tavoitteiden mukaista tehtäväänsä. Arvioitu viive koko hankkeelle on 9-12 kk. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Bruttoinvestoinnit	-628	-5 547	-11 210	-8 810	2 400
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-592	-4 766	-10 610	-8 210	2 400
Yhdyskuntalautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-36	-781	-600	-600	0

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

Hiedanrannan kehitysohjelman investoinnit jakautuvat asunto- ja kiinteistölautakunnan ja yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmiin.

Valtuusto hyväksyi helmikuussa (KV 17.2.2020 § 22) yhdyskuntalautakunnan 0,6 milj. euron sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan 0,5 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2019 siirtyneistä Hiedanranta kehitysohjelmien hankkeiden rahoista.

Yhdyskuntalautakunnan osalta Hiedanrannan tammi-huhtikuun toteutuneet investoinnit ovat 0,04 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan alaisten investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Yhdyskuntalautakunnan alaisena investointimäärärahana on vain uudelleenbudjetoitua vuoden 2019 määrärahaa. Rahalla on tarkoitus toteuttaa välttämättömiä rakennustoimia, jotka on teh-

tävä vuonna 2020 eikä niitä voida siirtää Hiedanranta Ky:n suoritettavaksi. Rahaa käytetään Näsisaaren vesistöäytön valmisteleviin töihin välittömästi, kun täytölle saatava lupa varmistuu. Myös Sellupuiston biosuodatin rakennetaan haittojen poistamiseksi sekä jatketaan vuonna 2019 aloitettua Kartanon puiston kunnostusta sovitun urakan loppuun.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan osalta Hiedanrannan tammi-huhtikuussa investointeja on toteutettu 0,6 milj. eurolla. Asunto- ja kiinteistölautakunnan alaisten investointien ennustetaan toteutuvan 2,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Poikkeaman syynä on pääasiassa Vaitinaron vesistöäytön viivästyminen. Vaitinaron saaritäytön eli Näsisaaren rakentamiseen käytettäväksi suunniteltua keskuspuhdistamotyömaan louhetta on ajettu väliarastoon Hiedanrantaan. Louheen kustannukset näkyvät investointimenoina vasta vesistöäytön toteutuessa. Vaitinaron

vesistöäyttö toteutetaan pääasiassa Tampereen seudun keskuspuhdistamon rakentamisesta saatavalla louheella. Vesistöäytölle on saatu AVIn lupa, luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeudesta saadun käsittelyaikatauluarvion mukaan vesistöäytön aloittamisen arvioidaan olevan mahdollista syksyllä 2020.

Alueen rakennusten ja infran investoinnit jatkuvat. Kuivaamon tapahtumailan selvitys on käynnissä ja Pajarakennukseen suunnitellaan iv-tekniikan lisäystä. Myös Sorvaamohankkeessa tehdään pieniä korjauksia. Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä, Hiedanrannan Kehitys Oy ja Tampereen Tilapalvelut Oy kartoittavat, mitä säilyttäviä toimenpiteitä rakennuksille tarvitaan. Spriitehdas ja turbiinihalli sekä maanalaiset rakenteet puretaan tänä vuonna, urakkakysely on valmisteilla.

Viiden tähden keskusta

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Viiden tähden keskusta	-1 250	-2 983	-4 504	-4 184	320
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-1 238	-2 890	-4 004	-3 684	320
Yhdyskuntalautakunta	-12	-93	-500	-500	0

Viiden tähden keskusta -kehittämisohjelma on pohja keskustan kaupunkiympäristön strategiselle, pitkäjänteiselle ja johdonmukaiselle kehittämiselle. Kehitysohjelman käyttötalous jakautuu yhdyskuntalautakunnan ja elinvoima- ja osaamislautakunnan vuosisuunnitelmiin.

Asemakeskushankkeen yleissuunnitelman toimeenpano ja sen teknisten, taloudellisten sekä vaiheistamiseen liittyvien reunaehtojen selvittäminen ja tiedonhallinta jatkuvat suunnitelman mukaisesti. Ensimmäisen vaiheen asemakaavaa edistetään siten, että se on nähtävillä tämän vuoden lopussa. Tullikamarin aukion asemakaavaa edistetään, mm. Pakkahuoneen huoltoyhteyksiä on tutkittu. Kaava luultavasti saadaan eteenpäin ennen kesää 2020. Noutoparkista ajoyhteys Tullin parkkiin yritetään saada tämän vuoden puolella valmiiksi. Sorin alueen ideointia ja kehittämistä käynnistellään yhdessä asemakaavoituksen kanssa.

Kunkun parkin asemakaavan 8437 luonnos oli nähtävillä 20.2. - 19.3.2020. Kunkun parkin asemakaava (8437) sekä Näsikallion eritasoliittymän ja Amuritunnelin asemakaavan (8676) ehdotukset viedään eteenpäin rinnakkain, tavoitteena kaavojen hyväksyminen vuoden 2020 lopussa.

Viinikanlahden kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun 2019-2020 toisen vaiheen arviointi saatettiin loppuun tuomariston ja työryhmän toimesta. Digitaalisia työmenetelmiä ja julkaisuja digitaalisia kehitettiin edelleen. Asema-

kaavan valmisteluvaiheen MRL:n mukainen nähtävillä olo toteutettiin yleisötilaisuuksineen, viranomaisneuvotteluineen ja palautetta keräämällä. Käynnistettiin kilpailun tuloksen julkistuksen 17.4.2020 valmistelut poikkeusolosuhteisiin sopeutuvasti. 2020 aikana käynnistetään alueen yleissuunnittelu.

Tammelan täydennysrakentamisessa jatkettiin Tammelan virtuaalimallin ja sen verkossa julkaistavan yleisökäyttöliittymän valmistelua. Tammelan energiamallinnuksen konsulttityö käynnistettiin. Smart Park Tammelan valmistelussa painopisteenä olivat velvoitepaikkakysymykset sekä ensimmäisen toteutettavan pilotin valmistelu Pohjolan palvelukeskuksen korttelissa.

Keskustorin visiotyössä viimeisteltiin 3D-malliin ja esittelyvideoon uusimmat osat Hämeensillan uuden alikulun ja MokkaPuiston kohdalta. Toteutettiin Kauppahallin historiaa esittelevä digitaalinen näyttely yhteistyössä maakuntamuseon kanssa, esillä Kauppahallissa oheistapahtumineen sekä Ratikkakahvilan viereisessä näyttelytoteemissa. Käynnistettiin ratikkakahvilan elävöitysyhteistyö Tampere Tunnetuksi ry:n kanssa. Keskustan tapahtumapuisto -konseptia ideoitin eteenpäin yhteistyössä kulttuuritoimen ja ECOC 2026 -hankkeen kanssa. Valmistauduttiin projektiin kytkeemiseen osaksi Läntisen keskustan visiotyötä.

Läntisen keskustan visiotyössä valmisteltiin erillisenä konsulttityönä lähtötietojen aineistopaketti, tiedolla johtamisen periaatteiden mukaisesti tulevan vuoden

visiointia

ja yhteistyötä varten. Ulkomaisen pääkonsultin johdolla järjestettiin ensimmäiset työpajat kiinteistön omistajille ja sidosryhmille. Toteutuneiden rekrytointien jälkeen organisoitiin hankkeen kulkua uudelleen. Tampereen Taidemuseon ja Pyynikin torin asemakaavan luonnosvaihe on käynnissä, kaava valmistuu 2020.

Tampereen Taidemuseon ja Pyynikin torin asemakaavoituksen eteneminen on pysähdyksissä asemakaavoituksen resurssipulan vuoksi. Tavoitteena uuden henkilön rekrytoimisen jälkeen saada kaavaluonnos syksyllä 2020 nähtäville.

Hakametsä Sport Campus -hankkeen konsepti- ja toteutuskilpailua ennakoiva markkinavuoropuhelu on käynnissä 3.3.-24.4.2020. Markkinavuoropuhelun tavoitteena on kerätä eri toimijoiden näkemyksiä kilpailun toteuttamistavasta sekä kartoittaa markkinoiden valmiutta, tahtotilaa ja kyvykkyyttä lähteä kehittämään tavoitteiden mukaista Hakametsä Sport Campusta.

Tammerkosken rantamuurin valaistuksen uudistaminen sekä Valoviikot Hämeenkadun osalta ovat edenneet suunnitelmallisesti alkuvuoden 2020 aikana. Tammerkosken muurivalaistuksen kunnostusurakan neljäs ja viimeinen vaihe saadaan valmiiksi vuoden 2020 aikana. Hämeenkadun valoviikkojen suunnittelun konsepti- ja toteutusvaiheet valmistuvat myös vuoden 2020 aikana.

Santalalahden rantapuistoon rakentuva Särkänniemen tapahtumarantakonsepti on edennyt suunnitellusti. Hanke valmis-

tuu puiston osalta alkuvuodesta 2020 ja tapahtumatoiminnan liikennejärjestelyt mahdollistava katutyö loppuvuodesta 2020.

Kehitysohjelman tilinpäätösennuste on 0,3 milj. euroa budjetoitua parem-

pi. Elinvoima- ja osaamislautakunnan alaiseen ennusteeseen on lisätty SU-RE -hankkeen toimintatuloja EU -tuke- na Elinvoima- ja osaamislautakunnalle 320 000 euroa. Yhdyskuntalautakunnan osalta toiminta on ollut alkuvuodesta

vähäistä. Yhdyskuntalautakunnan tilin- päätösennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Korona -epidemia ei toistaiseksi vai- kuta kehityshankkeiden suunniteltuun toimintaan.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Viiden tähden keskustan kehitysohjel- malle asetettiin vuoden 2020 talousarvi- ossa neljä toimenpidettä. Huhtikuun lo- pun tilanteessa kaikkien toimenpiteiden

arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Asemakeskuksen MAL-hanke etenee ja ensimmäisen vaiheen asemakaavat valmistuvat ja Tam- pereen Kansi ja Kannen areena -hanke etenevät suunnitellusti.	Asemakeskus on tärkein osa koko asemanseudun Kannen aluetta. Asemakeskuksen yleissuunnitelma valmistui 2019 loppuvuonna. Ensimmäisen vaiheen asemakaavat sekä alueen hankekehitys yhteistyössä valtion ja maanomistajien kanssa etenee. Merkittävin tavoite on saada asemakeskuksen matkakeskusterminalin toteutus- päätökset ja valtion rahoitus varmistettua 2020 aikana. Tampereen Kansi ja Uros Live -areena etenevät tavoitteiden mukaisesti ja areena valmistuu 2021 jälkimmäi- sellä vuosipuoliskolla. Areenan pääkumppanisopimus solmittiin 3/2020 ja kumppa- nilla on tavoitteena perustaa toimialansa kehityskeskus ja uusia työpaikkoja Kannen alueelle. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Ranta-Tampellan rakentaminen on kaupungin puolesta viimeistelytöi- tä vaille valmis ja Viinikanlahden alueen kilpailu on pidetty ja yleis- suunnittelu on käynnistynyt.	Ranta-Tampellan alue rakentuu kaupungin toteutuksen osalta suunnitellusti. Viini- kanlahden alueen kilpailu on ratkaistu. Tulokset, yleissuunnittelun käynnistäminen ja jatkolinjaukset tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kesäkuussa. Toimen- piteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Särkänniemen huvipuiston, Santalahden tapahtumapuiston, Onkiniemen kulttuuritehtaan sekä Kortelahden ja Mustalahden satamien alueista muodostetaan kaupunkimarkkinoinnillisena kokonaisuutena yhtenä brändinä kehitettävä Särkänniemen elämys- alue.	Särkänniemen aluekokonaisuuden kehittämistä edistetään tavoitteen mukaan kokonaisuutena. Kokonaisuuden kehittämiseen on saatu lisäresursseja, joka mah- dollistaa tavoitteen edistämistä. Alueen asemakaavaehdotus valmistuu vuoden lop- puun mennessä ja koko alueen kehittämisen ohjelmointi ja projektisuunnitelma on tavoitteena saada valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Koronaviruksen tapahtumia ja kokoontumista koskevat rajoitukset vaikuttavat jonkin verran aluekokonaisuus- den kehittämisen aikatauluun 2020 aikana, koska Särkänniemen johdon resursseja menee tällä hetkellä runsaasti huvipuiston akuutteihin johtamistehtäviin. Toimenpi- teen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
4	Läntisen keskustan vetovoiman vahvistamista koskeva visiotyö on valmistunut.	Läntisen keskustan visiotyö on suunnitellusti käynnissä. Tavoitteena on muodostaa visiotyön pohjalta läntisen keskustan elinvoimaa tukeva toimenpideohjelma, joka tuodaan kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi viimeistään kevään 2021 kehitys- ohjelman tilannekatsauksen yhteydessä. Koronaviruksen rajoitustoimet vaikuttavat visiotyön prosessiin erityisesti työpajojen sekä ulkomaalaisten konsulttien paikan päällä tarvittavaan panokseen. Toistaiseksi tavoitteena on edelleen, että visiotyö saadaan tämän vuoden aikana valmiiksi, mutta rajoitustoimien jatkumisesta ja laajuudesta riippuen valmistuminen saattaa venyä vuoden 2021 puolelle. Toimenpi- teen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Kehitysohjelman investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Bruttoinvestoinnit	-1 491	-13 688	-15 845	-15 845	0
Asunto- ja kiinteistölautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-309	-3 400	-4 370	-4 370	0
Yhdyskuntalautakunta					
Bruttoinvestoinnit	-1 182	-10 288	-11 475	-11 475	0

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investoinnit jakautuvat yhdyskuntalautakunnan ja asunto- ja kiinteistölautakunnan vuosisuunnitelmiin. Vuonna 2020 kehitysohjelmalle on varattu investointeihin yhteensä 15,9 milj. euroa josta 11,5 milj. euroa kohdentuu yhdyskuntalautakunnan talousarvioon ja 4,4 milj. euroa asunto- ja kiinteistölautakunnan talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi helmikuussa (KV 17.2.2020 § 22) yhdyskuntalautakunnan 3,0 milj. euron sekä asunto-

ja kiinteistölautakunnan 1,4 milj. euron uudelleen budjetoinnit vuodelta 2019 siirtyneistä Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmien hankkeiden rahoista.

Ranta-Tampellan kunnallistekniikan ja yleisten alueiden rakentaminen etenee suunnitellusti. Kiiskisaarenpuiston ranta-alueen ja toisen LPA-kannen puistorakennusurakka on käynnistymässä urakkakilpailun ratkettua. Myös eteläisen Näsinsillan korjausurakka sekä Massunlastenpuiston rakentaminen ovat etenevässä urakkakilpailuvaiheeseen. Gustaf

Aspin aukiota rakennetaan parhaillaan kanavan mutkassa. Kanava avataan Näsijärveen tämän vuoden kuluessa.

Tammi-huhtikuun aikana kehitysohjelman investointeja on toteutettu yhteensä 1,5 milj. eurolla. Investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena sekä yhdyskuntalautakunnan alaisten investointien että asunto- ja kiinteistölautakunnan alaisten investointien osalta.

Smart Tampere

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-144	-981	-994	-994	0
Yhdyskuntalautakunta	-242	-581	-773	-773	0
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-23	-81	-80	-80	0
Konsernihallinto	-40	-134	-141	-141	0
Kehitysohjelma yhteensä	-449	-1 777	-1 988	-1 988	0

Smart Tampere -kehitysohjelman käyttötalous jakautuu elinvoima- ja osaamislautakunnan, yhdyskuntalautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä konsernihallinnon vuosisuunnitelmiin.

Smart Tampere -kehitysohjelma ja kaantuu seuraaviin osaohjelmiin: Kestävä Tampere 2030 -ohjelma, Ekosysteemi-ohjelma sekä Digiohjelma. Digiohjelman määrärahat kohdistuvat konsernihallinnon vuosisuunnitelmaan.

Smart Tampereen Kestävä Tampere 2030 -ohjelma edistää Tampereen strategian tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2030. Ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä kaupungin yksiköiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Ohjelmassa edistetään asumisen, liikkumisen, energian tuotannon ja kulutuksen vähäpäästöisiä

ja hiilineutraaleja ratkaisuja sekä hiilinielujen vahvistamista. Ohjelman omistaja on kaupunkiympäristön palvelualue / kestävä kaupunki.

Ekosysteemi-ohjelma edistää alueen yritysten älykästä uudistumista, kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä sekä vahvistaa Tamperetta houkuttelevana osaamiskeskittymänä. Kuluvin vuoden tammikuussa järjestettiin Smart City Week ja sen kolmipäiväinen Smart City Mindtrek conference ja business expo. Tampere Smart City Week onnistui erinomaisesti ja keräsi yli 6000 osallistujaa. Smart City Mindtrek konferenssi keräsi erinomaiset arvosanat sisällöstään ja keräsi kävijöitä 29 eri maasta. Koska tapahtuma oli erittäin onnistunut, se tullaan järjestämään uudelleen vuonna 2021 ja

on nyt nostettu yhdeksi kaupunkimarkkinoinnin kärjistä. Kasvatus- ja opetuspalvelualueen kanssa aloitettiin yritysyhteistyössä tehtävän haasteen suunnittelu; aiheena lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden seuranta ja edistäminen. Näiden lisäksi työstettiin useita kansainvälisiä hankehakuja.

Digiohjelma edistää kaupungin palvelujen digitalisointia ja uusia työskentelytapoja nopeiden kokeilujen, osaamisen kehittämisen ja toiminnan muutosprojektien avulla. Kaupungin tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikki käyttävät ensisijaisesti digitaalisia palveluja.

Kehitysohjelman toimintakatteen enustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Smart Tampere -kehitysohjelmalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa neljä toiminnan tavoitetta ja kymmenen toimenpidettä. Huhtikuun lopun tilan-

teessa kaikkien tavoitteiden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteistä yhdeksän arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä

ja yhden toimenpiteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteiden ja toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
12	Palveluiden digitalisointiasteen mittaussmalli on määritelty ja kokeiltu	Digiasiointiasteen mittaussmallin konsepti on luotu ja tietohallinnon sisällä hyväksytty edistettäväksi. Mittaussmalli sisältää viisi tarkasteltavaa ulottuvuutta: levinneisyys, volyymit, asiakastytyväisyys, asiainnin polut ja vaikutukset tuottavuuteen. Syksyn 2020 aikana toteutetaan malliin liittyvät kokeilut. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
13	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia on otettu käyttöön	Uusia digitaalisia asiointimahdollisuuksia kehitetään palvelualueiden ja konsernin tarpeiden perusteella. Digiohjelman ja tietohallinnon muiden asiantuntijoiden kautta saadaan kokeiltua ja esiselvitettyä tarpeisiin sopivia ratkaisuja. Esimerkkejä alkuvuonna käynnistyneistä uusista digitaalisten asiointimahdollisuuksien käyttöön-otoista ovat mm. esi- ja perusopetuksen toiminnanohjausjärjestelmä ja sähköinen allekirjoitus. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
22	Smart Tampere ekosysteemitoinnassa olevat yritykset ovat tuottaneet vähintään 25 käyttöön otettavaa tuote- tai palveluratkaisua	Smart Tampere ekosysteemitoinnassa on tuotettu yksi tuoteratkaisu: "Tampere AR" -mobiilisovellus, joka on saatavilla Play -sovelluskaupasta. Nyt ekosysteemitoinnassa on kokeilussa yhteensä 33 ratkaisua, joista osa tulee toteutumaan valmiina tuote- tai palveluratkaisuna. Tämän lisäksi Smart Tampere ekosysteemi-ohjelman suoraan itsensä rahoittamia uusia hakuja ja niiden kautta kokeiltavia ratkaisuja arvioidaan aloitettavaksi tämän vuoden aikana 10. Käyttöön otettavaa tuote- tai palveluratkaisua edeltää kokeiluvaihe, jonka avulla arvioidaan kehittäessä olevan ratkaisun jatkumahdollisuudet/toteutuskelpoisuus. Käyttöön otettavan tuote- tai palveluratkaisun määritelmä: ratkaisu, joka testattu toimivaksi (esim. nopea kokeilu), joka 1) otetaan käyttöön joko Tampereella tai muualla (ei vielä kuitenkaan tarvitse olla käytössä vuonna 2020), 2) tai yritys aikoo tuotteistaa sen markkinointia varten. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
28	Hiilineutraaliuden saavuttamisen toteutusohjelman toteutus on käynnistynyt yhteistyössä asukkaiden, yritysten ja yliopistoyhteisön kanssa	Hiilineutraaliuden saavuttamisen toteutusohjelma on käynnistynyt Kestävä Tampere 2030 -ohjelman koordinoimana. Kuntalaisten osallistamisen suunnittelutyö on edennyt. Ohjelma on ollut mukana Tiedonvaloa-tapahtumassa ja Smart City Weekillä. Maaliskuussa lanseerattiin kaikille suunnattu My2050-tulevaisuusmobiilipeli. Ohjelma on osarahoittajana Ympäristöministeriön rahoitusta saavassa 5.- ja 8.-luokkien Ilmastokylä-hankkeessa. Yritysyhteistyö aloitettiin Kauppakamarin koordinoiman selvityshankkeessa "Teollisuus osana alueellisia ilmastotoimia". Ohjelma on mukana myös Tampereen yliopiston koordinoimassa Horizon2020 hankehaussa "Civic Involvement in Territorial Innovation and Zones of Engagement". Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Jatketaan kokeiluiden toteuttamista digitaalisten asiointimahdollisuuksien ja digitaalisten palveluiden kehittämiseksi yhteistyössä palvelualueiden ja konsernihallinnon kanssa [Digiohjelma].	Digiohjelman vuoden 2020 kehittäminen koostuu vuodelta 2019 jatkuvista kokeilukokonaisuuksista, uusista 2020 käynnistyneistä kehittämiskokonaisuuksista ja ICT-projekteista. Esimerkkeinä sivistys- ja kulttuuripalveluiden älykäs tapahtumaviestintä ja harrastamisen sähköiset alustat, työllisyys- ja kasvupalveluiden kansainvälisen osaamisen palvelukokonaisuuden digitaalisten palvelutarpeiden esiselvitys, sekä toiminnanohjauksen prosessien digitalisointi esi- ja perusopetuksessa. Koronapandemian vaikutuksena on kehittämiskokonaisuuksien aikataulujen muutoksia alkuperäisiin suunnitelmiin nähden ja Digiohjelman henkilöstön resurssien kohdistaminen tilanteen vaatimiin kiireellisiin tehtäviin (ohjaus, neuvonta, ohjeistukset). Koronapandemian positiivisena vaikutuksena ovat digiloikat, kun jo olemassa olevien järjestelmien ja palvelujen käyttö on ollut edellytys tilanteessa toimimiseen ja pärjäämiseen (esim. etättyö, etäopetus). Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Kehitetään Digiohjelman parhaita käytäntöjä ja luodaan tapoja tuoda ne osaksi kaupungin kehittämisen mallia [Digiohjelma].	Digiohjelman opit vuosilta 2017 - 2020 huomioidaan suunniteltaessa ja kehitettäessä tietohallinnon vuoden 2021 ja tulevien vuosien toimintaa (kehysneuvottelu & henkilöstösuunnittelu). Koronapandemian vaikutukset tulevien vuosien kehittämistoimintaan eivät ole vielä tiedossa. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Kehitetään ja kokeillaan tapoja osoittaa kaupungin digitaalisten palveluiden laajentuminen ja vaikuttavuus [Digiohjelma].	Palveluiden digitalisointiasteen mittausmallin määrittely on aloitettu ja se kokeillaan vuoden 2020 aikana. Digitalisaatiolla saavutettavien hyötyjen seuranta kytketään osaksi tuot-tavuuden mittaristoa, jolloin organisaation ja asiakkaiden saamien hyötyjen seuranta paranee. Mittareina ovat tuottavuuden ja asiakasvaikutusten mittarit. Digitaalisten palveluiden laajentumiseen ja vaikuttavuuteen kohdistuu useita eri toimenpiteitä osana vuoden 2021 suunnittelua. Esimerkiksi Digiasioinnin kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta myös vastataan valtuustoaloitteeseen digitalisaation johtamisesta Tampereen kaupungissa. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
4	Jatketaan yhdessä eri toimijoiden kanssa keskeisiä teemoja toteuttavia kokeiluja ja muita yhteistyömenetelmiä lisäarvon tuottamiseksi [Ekosysteemiohjelma].	Älykäs liikkuminen teemassa avattu yksi nopeat kokeilut haku ja yksi pilottihaku; näihin saatu molempiin 13 tarjousta. Terveys ja hyvinvointi -teemassa on avattu kasvatus- ja opetuspalvelualueen kanssa yhteistyössä yksi nopeat kokeilut haku, aiheena lasten ja nuorten hyvinvointia tukevat älykkäät ratkaisut. Sure-hankkeessa turvallisuusskenaarioiden virtuaalityöpajassa tuloksena 130 skenaariota, joiden priorisointi ja työstäminen jatkuu. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
5	Luodaan uusia tuote- tai palveluratkaisuja yhteistyöalustojen ja -kehittämisen kautta [Ekosysteemiohjelma].	Nopeat kokeilut metodilla tehty Ratikan ja Hämeenkadun AR -sovellus ("Tampere AR", saatavilla Play sovelluskaupasta) valmistunut. Valmistelussa 12 kansainvälistä hankehakua, jotka tukevat ekosysteemiohjelman yhteistyöalustojen käyttöä ja joiden avulla saadaan kehitettyä tuote- tai palveluratkaisuja yhteistyöalustojen ja -kehittämisen kautta. Osallistuvat yritykset saavat hankkeiden kautta myös lisättyä kansainvälistä tunnettuutta ja liiketoimintamahdollisuuksia. Hankehauista on toistaiseksi hyväksytty kaksi ja hylätty yksi hankehakemus. Hankkeiden aloitettua voidaan raportoida tarkemmin hankkeiden kautta tuotettavien tuote- ja palveluratkaisujen määrääarviot. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
6	Kohti hiilineutraalia kaupunkia -tiekartta valmistuu keväällä 2020 [Kestävä Tampere -ohjelma].	Kohti hiilineutraalia kaupunkia -tiekartta esitellään kaupunginhallitukselle 31.8.2020. Tiekartan ensimmäinen taitettu luonnos esitellään ohjelmajohdolle ja palvelualueiden johtoryhmille kesäkuussa. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
7	Tiekartasta tehdään avoin alusta myös yhteisöjen, oppilaitosten ja yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön [Kestävä Tampere -ohjelma].	Avoimen alustan suunnittelu on käynnissä yhteistyössä Kestävä Tampere 2030 -ohjelman asiantuntijoiden ja tietohallinnon kanssa. Tiekartan taiton yhteydessä suunniteltavaa visuaalista ilmettä hyödynnetään myös avoimessa alustassa. Taitto ja visuaalisen ilmeen suunnittelu ostetaan konsultilta. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

8	Jatketaan hiilineutraalin rakentamisen, asumisen, liikkumisen ja energian tuotannon projekteja ja vakiinnutetaan niiden parhaita käytäntöjä [Kestävä Tampere -ohjelma].	Hiilineutraalin rakentamisen, asumisen, liikkumisen ja energian tuotannon projektit jatkuvat ja niiden parhaita käytäntöjä vakiinnutetaan. Rakentaminen: Uusi parannettu toimintamalli valmistui ESCO-hankkeiden läpivientiin. Rakennusten Smart Readiness Indicator -kehiksen teknologioiden vaikutukset sekä suunnittelun yleispätevät periaatteet uudisrakentamiseen kartoitettiin ja määriteltiin. Puukerrostalarakentamisessa valmistuu lähivuosina 400 asuntoa, epävarmoja kohteita on 850 asunnon verran. Vuoreksen Isokuudessa alkaa 6 puukerrostalon rakentaminen. Kohteessa tutkitaan puurakentamista sijoitustoimintana. Asuminen: Härmälänrannan ja Ilokkaanpuiston hiilineutraalin asumisen kehityshankkeita jatkettiin. Ilokkaanpuiston rakentamisen konseptia muutettiin vähäisten ennakkovarausten vuoksi osittain ARA-asunnoiksi. Älykkään kaukolämmön testauksen painopiste siirtyi asuinrakennuksista julkisiin rakennuksiin. Isännöitsijöille luotiin koulutuspaketti energiatehokkuudesta ja digitaalisista ratkaisuista yhteistyössä TAMKin kanssa. Koulutukset alkavat syksyllä 2020. Tilankäytön tehostamiseen pilotointiin 10 yrityksen ratkaisusta koottua kokonaisuutta, jota voidaan hyödyntää asuinkiinteistöissä. Nopeilla kokeiluilla haettiin pilotoivia yrityksiä energiatehokkuuden, turvallisuuden ja järjestelmäarkkitehtuurien ymmärryksen lisäämiseksi. Liikkuminen: Reittianalyysisovelluksen pilotin toteutus Hackathon-voittaja Attidon kanssa alkoi tammikuussa. GLOSA, sähköbussit ja älykäs kaukolämpö piloteissa kerätty data on koronapandemian vuoksi normaalista poikkeavaa tai vähäistä ihmisten liikkumattomuuden takia, mikä vaikuttaa tuloksiin. Tampere.Finland-applikaation hiilijalanjälkilaskurin toiminnallisuutta kehitettiin. Energian tuotanto: Suuren kokoluokan energiavarastojen kannattavuutta tutkittiin. Vuoreksen Isokuuseen toteutetaan energiayhteisö ja käynnistetään Business Finland -hanke osana Smart Otaniemen toteutusta. Kaupungin 7 palvelukiinteistöpiloteista saatiin ensimmäisiä tuloksia energia- ja olosuhdetiedon hyödyntämisestä ja energiatehokkuuden parantamisesta - pilotteja tullaan jatkamaan. Öljystä uusiutuviin -kampanja aloitti toimintansa Ekokumppaneilla kannustaen öljylämmitteisten talojen omistajia vaihtamaan lämmitystapaansa. Taloyhtiöiden kannustamiseksi energiaremonttien tekoon kehitettiin toimintamalli ja selvittiin asuinrakennusten energiatehokkuuspotentiaalia. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
9	Koko Smart Tampere ohjelman yhteisenä toimenpiteenä vuonna 2020 on laajentaa ohjelman kokeilujen, projektien ja alustojen vaikuttavuutta kaupunkitasolla ja käynnistää parhaiden uusien käytäntöjen ja toimintatapojen vakiinnuttaminen.	Digiohjelman parhaiden uusien käytäntöjen ja toimintatapojen vakiinnuttamista tehdään osana vuoden 2021 ja tulevien vuosien suunnitelmia (henkilöstösuunnitelma ja kehysneuvottelu). Prosessi- ja toimintatapakuvaukset ja tarvittavat lomakepohjat yritysyhteistyömenetelmiin ja haastekilpailuihin luotu. Lisäksi tehty menetelmien arviointi ja mallinnus. Kaupungille hankitaan ja määritellään valaistuksen ohjausjärjestelmä ja IoT-alusta kilpailullisella neuvottelumenettelyllä. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
10	Yhteisenä toimenpiteenä on myös älykkään ja kestävä Tampereen kansainvälisen tunnettuuden lisääminen ja Tampereen vetovoimaisuuden ylläpitäminen haluttuna yhteistyökumppanina.	The Smart City Week 2020 järjestettiin kolmannen kerran tammikuussa 2020. Viikon aikana osallistujia oli yli 6000 ja viikon kansainväliseen tapahtumaan (Smart City Mindtrek) osallistui älykaupunkikehityksen ammattilaisia 29 eri maasta, erityisesti Pohjoismaista ja Euroopasta, mutta myös esimerkiksi Brasiliasta, USA:sta, Israelista ja Thaimaasta. Kansainvälisiä kävijöitä oli 12% kaikista osanottajista. Viestinnän tuloksia: uusia Twitter-seuraajia tammikuussa kaksinkertaisesti normaalikuukauteen verrattuna, viikon aikana lähetetyt twiitit saivat näyttökertoja yhtä paljon viikossa kuin yleensä yhdessä kuukaudessa. Yhteensä viikosta tehtiin 12 suomen ja englannin kielistä julkaisua, 65 tweettiä ja 6 LinkedIn-julkaisua. Tapahtumassa järjestettiin mm. replikointityöpaja Suomen Lighthouse-projekti kaupungeille sekä STARDUST Euroopan partnereille. Kaupunki sitoutui digitaalisen muutoksen edistämiseen allekirjoittamalla Join, boost, sustain -sitoumuksen tammikuussa Portossa, Portugalissa. Kansainvälinen AI Finland 2020 tapahtuma siirrettiin huhtikuulta syyskuulle. Tapahtuma toteutetaan yhteistyössä Työ- ja elinkeinoministeriön ja Business Finlandin kanssa. Poikkeustilanteen vuoksi tapahtuman osallistuminen mahdollistetaan ainakin osittain virtuaalisesti. Hiedanrannan Kehitys on alustavasti sitoutunut toteuttamaan kansainvälisesti kiinnostavan energiaratkaisun Hiedanrannan rakentamisen yhteydessä tulevina vuosina. Kiertotaloudessa haettiin benchmarkkausta Amsterdamin kaupungilta kiertotalouden mukaiselle kaupunkikehittämiselle. OECD:n pyöreän pöydän keskustelu kiertotaloudesta kaupungeissa peruttiin koronapandemian vuoksi. Myös englanninkielisen version sisältäviä Tampere.Finland ja My2050-ilmastopeli-applikaatioita kehitettiin tavoitteina mm. hiilijalanjälkilaskurin toiminnallisuuden parantaminen. Koronapandemian vaikutukset (peruutukset, aikataulujen myöhästymiset, kyytiyhteistyö) eivät ole vielä kokonaisuudessaan tiedossa. Toimenpiteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Raitiotie-kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Yhdyskuntalautakunta	-307	-1 468	-1 500	-1 500	0
Vyörytykset (Asiakas- ja tukipalvelut sekä Paikkatieto)	-24	-63	-64	-64	0
Toimintakate vyörytyksin	-331	-1 531	-1 564	-1 564	0

Yhdyskuntalautakunnan alle kuuluvan Raitiotie-kehitysohjelma -palveluryhmän toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti. Kehitys-

ohjelman toteutuneet toimintakulut ovat 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienemmät. Tarkemmin Raitiotiehankkeesta on raportoitu Toiminnan ja talouden

katsauksen liitteessä 1, Raitiotie-kehitysohjelma ja Tampereen Raitiotie Oy.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Raitiotien kehitysohjelmalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa kolme toiminnan tavoitetta ja neljä toimenpidettä. Huhtikuun lopun tilanteessa kaikkien

tavoitteiden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteistä kahden arvioidaan toteutuvan ja kahden toteutuvan osittain vuoden loppuun

mennessä. Tavoitteiden ja toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
34	Raitiotien osan 1 rakentaminen ja käyttöönotto ovat edenneet niin, että testiliikenne on käynnistynyt	Testiliikenne käynnistyi testivaunulla Hervannassa onnistuneesti. Testit aloitettiin varikolla 16.3.2020 ja testivaunu siirtyi Hervannan katuverkolle 18.3.2020. Raitiotien koeajot päättyivät nopeustesteihin. Testaukset onnistuivat odotetusti. Huhtikuussa ratainfra koeajot ja testaukset jatkuivat myös yöaikaan. Tampereen ensimmäisen oman raitiovaunun on tavoitteena tulla Tampereelle toukokuun aikana. Rakentaminen etenee kohti 9.8.2021 alkavaa kaupallista liikennettä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
35	Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman mukaiset tulevaisuuden ratalinjojen maankäyttövaraukset on valmisteltu osallistuneiden kuntien valtuustojen päätöksentekoon	Seuturatikan tarkentuneista luonnosvaiheen suunnitelmista on avattu 27.4.2020 kuntalaisille karttakysely, jossa voi antaa paikannettua palautetta kustakin ratasuunnasta. Kyselyssä on vastausaikaa 10.5.2020 saakka. Yleissuunnitelman luonnosaineisto on lausuntokierroksella 27.4. - 17.5.2020 välisen ajan. Suunnitelmista ja vaikutustenarvioinneista kerättyjen palautteiden sekä lausuntojen pohjalta suunnitelmia kehitetään eteenpäin. Seuturatikan tilaajakuntien, Tampereen, Pirkkalan, Kangasalan ja Ylöjärven on määrä päättää loka-marraskuussa yhdestä raitiotielinjauksen varauksesta kullekin ratahaaralle. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
36	Raitiotien osan 2 kehitysvaihe on valmistunut niin, että valtuustolla on edellytykset päättää osan 2 rakentamisesta	Osan 2 kehitysvaiheen suunnittelu on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Viimeiset osan 2 katusuunnitelmaehdotukset ovat olleet nähtävillä 31.3.-17.4.2020 välisen ajan. Kaupunginhallitus päätti osan 2 toteutuksen jakamisen periaatteesta 20.4.2020. Tavoitteena on, että osan 2 kehitysvaiheen aineisto on valmis asetettavaksi lausuntokierrokselle kesäkuun puolivälissä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Osan 2 päätöksentekomateriaalin valmistelu ja koordinointi.	Raitiotien toteutusosan 2 päätöksentekomateriaalin, Raitiotieallianssin toteutussuunnitelman sekä vaikutusten arvioinnin materiaalin valmistelu etenevät suunnitelmallisesti. Tavoitteena on, että päätöksentekomateriaali on valmis lausuntokierrokselle kesäkuun puolivälissä. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Seudullisen yleissuunnitelman päätöksentekomateriaalin valmistelu ja koordinointi.	Tampereen raitiotien seudullinen yleissuunnitelma etenee suunnitelman mukaisesti. Tilaajakuntien päätöksenteko on tavoite tapahtua kunnanvaltuustoissa loka-marraskuussa. Yleissuunnitelman luonnosvaiheen materiaali on toimitettu lausunnoille 70 sidosryhmälle 27.4. - 17.5.2020 väliseksi ajaksi. Yleisökyselyt ovat avoinna 27.4 - 10.5.2020 välisen ajan. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Raitiotiehankkeen viestintään ja sidosryhmäyhteistyöhön osallistuminen suunnittelu-, rakennus- ja käyttöönottovaiheissa.	Raitiotien kehitysohjelma on tukenut osan 1 rakentamisen ja käyttöönoton viestintää sekä osan 2 kehitysvaiheen suunnittelun viestintää hankinnoin ja henkilöresurssein. Testiliikenteen alettua liikenneturvallisuusviestinnän merkitys on kasvanut. Yhteistoiminta elinkeinoelämän kanssa on jatkunut johtotason seurantaryhmässä. Koronatilanne on estänyt vierailijoiden tutustumiskäynnit hankkeella. Tämä on antanut lisäaikaa keskittyä muihin tehtäviin. Yritysyhteistyö ei ole ollut mahdollista kasvokkain. Toisaalta koronaviruksen varotoimenpiteet ovat sulkeneet kivijalkayrityksiä väliaikaisesti ja vähentänyt liikennettä työmaa-alueilla. Koronavarotoimenpiteiden pitkittyminen aiheuttaa epävarmuutta viestintä- ja sidosryhmätyöskentelyssä. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
4	Valtionavustuksen hakeminen ja raportointi.	Osan 1 rakentamisesta raportoidaan kehitysohjelman toimesta kuukausittain valtionapuviranomaiselle. Valtionapupäätökset puuttuvat Hatanpään valtatie kehitys- ja toteutusvaiheista sekä raitiotien seudullisesta yleissuunnitelmasta. MAL4-puitesopimuksen neuvottelut ovat valtion kanssa kesken. Raitiotien kehitysohjelma on toimittanut MAL4-sopimusluonnokseen sekä valtion liikenneviranomaisille arviot em. suunnitelmien valtionaputarpeista sekä tulevista vuosille 2020 - 2023 kohdistuvista mahdollisista raitiotiehankkeen valtionavun tarpeista. Koronapandemia on mahdollisesti vaikuttanut valtion resursseihin edistää MAL4-neuvotteluja. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-

Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi -kehitysohjelma

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-5 910	-18 307	-19 317	-14 517	4 801

Elinvoima- ja kasvupalveluallianssin kehitysohjelma vuosille 2019–2020 on jatkoa 1.8.2017–31.12.2018 toteutetulle työvoima- ja yrityspalveluiden alueelliselle kokeilulle (työllisyyskokeilu).

Työllisyys- ja kasvupalvelut toteutetaan vuonna 2019 käyttöön otetulla alustapohjaisella palvelumallilla. Alkuvuoden tavoitteena henkilöasiakaspalvelun osalta on ollut turvata yhteistyössä TE-toimiston kanssa riittävä asiakasohjaus kaupungin palveluihin sekä tarjota asiakkaille aktiivisesti työhön, koulutukseen ja palveluihin johtavia ratkaisuja. Samaan aikaan työllisyys- ja kasvupalvelujen palvelualustoilla on valmistauduttu tulevaan työllisyyden kuntakokeiluun, jonka oli määrä alkaa alkuperäisen suunnitelman mukaa toukokuussa 2020.

Koronakriisi on maalikuusta alkaen vaikuttanut merkittävästi henkilö- ja yritysassiakaspalvelujen toteuttamistapaan. Työnhakijoiden käyntiasioinnista ja työnantajatapaamisista siirryttiin nopeasti puhelimesta ja videoneuvotteluina tapahtuvaan palveluun. Suuri vaikutus on ollut lakisääteisen kuntouttavan työtoiminnan sulkemisella, mikä perustuu valtioneuvoston linjaukseen.

Asiakkaiden osallisuuden turvaamiseksi ja palvelutarpeisiin vastaamiseksi

työllisyys- ja kasvupalvelut ja hyvinvointipalvelut ryhtyivät yhdessä kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajien kanssa nopeasti valmistelevaan etäpalveluna toteuttavan kuntouttavan työtoiminnan käynnistämistä. Työn tuloksena palveluntuottajat voivat tarjota kuntouttavan työtoiminnan etäpalvelua n. 1000:lle työllisyyspalvelujen asiakkaalle. Tämä vastaa noin puolta kuntouttavan työtoiminnan normaalista volyymistä. Kaikille työnhakija-asiakkaille etäpalveluihin osallistuminen ei ole mahdollista, koska heiltä puuttuu tarvittavat digitaaliset välineet. Kokoonumisrajoitusten lieventämisen myötä kuntouttavan työtoiminnan lähipalveluja on avattu tälle kohderyhmälle STM:n ohjeen ja kaupungin tartuntatautiasiantuntijan linjausten mukaan.

Asiakkaiden digitaitojen laajamittainen kartoitus on käynnistetty ja osaamisen vahvistamista digitaalisissa käynnistetään palveluntuottajien toimesta. Työllisyys- ja kasvupalvelujen muihinkin palveluihin ohjaamiseen koronakriisillä on ollut nopea vaikutus. Näitä ovat mm. koulutuksiin ohjaus, työnvälitys ja palkkatukityöllistäminen. Oletettavaa myös on, että lakisääteisten palvelujen osalta asiakasmäärät tulevat kasvamaan v. 2020 aikana.

Työllisyyden kuntakokeilujen alkamisajankohta on siirtynyt koronakriisin synnyttämän poikkeustilanteen vuoksi. Työllisyyden edistämisen ministeriöryhmä on 27.3.2020 linjannut, että kokeilut käynnistyvät 1.1.2021. Samalla kokeiluakaa pidennetään loppupäästä puolella vuodella niin, että kokeilut jatkuvat 30.6.2023 asti. Kokeiluja koskeva hallituksen esitys annettaneen eduskunnalle kesäkuussa.

Poikkeustilanne vaikuttaa merkittävästi kehitysohjelman tilinpäätösennusteeseen, joka on 4,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Kuntouttavan työtoiminnan palvelujen osittainen muuttuminen etäpalveluiksi sekä palkkatukityöllistämisen keskeytyminen aiheuttavat säästöjä kehitysohjelman talouteen kuluvalle vuodelle. Kehitysohjelman ulkopuolella raportoitavalla työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvulla on kuitenkin merkittävä negatiivinen vaikutus Työllisyys- ja kasvupalveluiden talouteen. Kokonaiskuva Työllisyys- ja kasvupalveluiden taloudesta on esitetty osana Elinvoima- ja osaamislautakunnan talouden analyysia.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Elinvoima- ja kasvupalveluallianssi -kehitysohjelmalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa kolme toiminnan tavoitetta ja kaksi toimenpidettä. Huhtikuun

lopun tilanteessa kaikkien tavoitteiden arvioidaan jäävän toteutumatta. Toimenpiteistä kaikkien arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Tavoitteiden

ja toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
5	Maahanmuuttajien työllisyys on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	Ulkomaisten työttömien määrä ja työttömyysaste ovat nousseet. Huhtikuussa 2020 ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita oli 1551, kun luku vuotta aiemmin oli 1120. Ulkomaalaisten työttömyysaste oli huhtikuussa 31 %, kun se vuotta aiemmin oli 22,1 %. Työttömyys kääntyi lievään nousuun jo syksyllä 2019, mutta koronatilanne huonontanut tilannetta selvästi. Korjaavat toimenpiteet: Vieraskielisille yrittäjille ja työnhakijoille tarjotaan neuvontaa ja tukea koronatilanteessa. Valmistaudutaan uuden työllisyyden kuntakoiteilun käynnistymiseen 1.1.2021. Pirkkanmaan kokeiluun valmistellaan keskitettyä maahanmuuttajien työllisyyspalveluja. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta.	-
16	Työmarkkinatuen kuntaosuus on pienentynyt 10 % edellisen vuoden toteumaan verrattuna	Ajanjaksolla 1-4/2020 kuntaosuus toteutui samansuuruisena kuin vastaavana ajanjaksona 2019 (8,4 milj. euroa). Alustava ennuste koko vuoden osalta on, että kuntaosuus kasvaa noin 28,5 milj. euroon, + 14 % verrattuna vuoteen 2019. Ennuste sisältää paljon epävarmuustekijöitä. Kustannuksia lisää vuoteen 2019 verrattuna aktiivimalliin sisältyneen aktivointitiedon leikkurin poistuminen 0,7 milj. euroa sekä työmarkkinatuen tasokorotus 1,0 milj. euroa. Lisäksi koronatilanne lisää työttömäksi ja lomautetuksi joutuvien määrää sekä vaikeuttaa työttömien työllistymistä ja mahdollisuutta päästä tiettyjen palvelujen piiriin. Korjaavat toimenpiteet: TE-toimiston kanssa on neuvoteltu koronatilanteessa asiakaspalvelun vastuunjakoja uusiksi. Kuntouttavan työtoiminnan etäpalvelut käynnistettiin nopeasti yhteistyössä palveluntuottajien kanssa koronatilanteen suljettua perinteisen kuntouttavan työtoiminnan. Neuvontaa ja tukea yrittäjille ja työnhakijoille tarjotaan koronavaikutusten lieventämiseksi. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
18	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakouluyhteisön tutkinto-ohjelmiin on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna	Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärissä 2020 on tapahtunut hienoista muutosta (TAMK 1628: +1,8%) ja (TAU 1588: -8,2%). Hakijamäärät ovat laskeneet erityisesti niiden lähtömaiden osalta, joiden kansalaisten on ollut haastavaa saada oleskelulupaa Suomesta. Koronan vaikutukset: osan sisään hyväksytyistä kv. opiskelijoista ennakoita jättävän opiskelijapaikkansa vastaanottamatta tai lykkäävän sen vastaanottamista vuodelle. Myös opiskelijalupaprosesseihin ennakoita tuleva viivästyksiä Migrin taholta, kun koronarajoitukset helpottuvat ja lupien käsittely ruuhkaantuu. Tällä arvioidaan olevan negatiivisia vaikutuksia myös 2021 vuoden hakijamääriin. Korjaavat toimenpiteet: korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään tiedottamisessa ja tulevan vuoden kv. opiskelijarekrytointisuunnittelussa. Kehitetään valmiuksia järjestää digitaalisesti toteutettavia tilaisuuksia kv. opiskelijoille asettautumiseen ja muihin palveluihin liittyen. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Valmistellaan ja käynnistetään uusi työllisyyskokeilu yhdessä muiden halukkaiden Pirkkanmaan kuntien kanssa.	Kaikki Pirkkanmaan 22 kuntaa ovat mukana yhteisen työllisyyden kuntakoiteilun valmistelussa. Kokeilua koskeva hallituksen esitys, joka sisältää myös kokeilukuntien vahvistamisen, on valmis ja se annettaneen eduskunnalle kesäkuussa. Koronan aiheuttama poikkeustilanne on viivästyttänyt kokeilulain eduskuntakäsittelyn alkua. Viivästyisestä johtuen kokeilun käynnistyminen siirtyy. Kokeilujen on nyt määrä alkaa 1.1.2021 ja kestää 30.6.2023 asti. Pirkkanmaan kunnat valmistelevat parhailaan kokeilun käynnistämistä, mm. toimijoiden välisiä sopimuksia, resurssien jakoa te-hallinnon ja kuntien kesken, kuntien välistä kustannusjakoa vuodelle 2021, henkilöstön perehdytystä, tulevia asiakaspalvelumalleja sekä eri yhdyspinnoille haettavia rahoituksia (OKM, STM). Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Tehdään suunnitelma valmistautumisesta hallitusohjelman mukaiseen kasvu- ja työllisyysohjelmaan ja mahdolliseen erillislainsäädäntöön.	Kasvu- ja työllisyysohjelman kasvupalvelujen osuus on sidoksissa valmisteluvaiheessa kasvupalvelujen strategisen ohjelman kanssa. Kasvupalvelujen strategisen ohjelman valmistelu on käynnistetty yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa. Kasvupalvelujen järjestämisen näkökulmat ja keskeiset ilmiöt, joihin kasvu- ja työllisyysohjelmalla halutaan vaikuttaa, on tunnistettu. Tampereen kaupungin edunvalvonallisten, strategisten ja toiminnallisten näkökulmien valmistelu etenee. Seuraavaksi kasvupalvelujen järjestämisen rakenteen jäsenystä luonnostellaan kommenttikierrokselle. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Vetovoimainen elämyskaupunki

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2020	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-83	-542	-992	-450

Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelmalla vastataan Tampereen strategiseen tavoitteeseen olla Pohjoismaiden vetovoimaisin elämyskaupunki vuoteen 2030 mennessä. Kehitysohjelman tavoitteena on kehittää kaupunkikulttuuria, matkailua ja tapahtumia sekä elämystaloutta ja luovia aloja laajana ja yhtenäisenä kokonaisuutena. Ohjelma jakautuu neljään teemakokonaisuuteen, joilla vahvistetaan Tampereen vetovoimaa ja elinvoimaa laaja-alaisesti. Teema-

kokonaisuudet ovat 1) kaupunkiympäristö ja yhteisöllisyys 2) arjen ykkönen 3) vetovoimaiset elämykset ja 4) älykäs osaamisen kaupunki.

Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelman tammi-huhtikuun toteutunut toimintakate on 0,1 milj. euroa suunniteltua parempi. Tilanne tulee kuitenkin muuttumaan loppuvuonna. Tilinpäätösennusteessa on ennakoitu haun toiseen vaiheeseen siirtyminen, minkä vuoksi ennuste ylittää vuosisuunnitel-

man 0,5 milj. eurolla. Päätös valinnoista toiseen vaiheeseen saadaan kesäkuussa. Haun intensiivinen toinen vaihe tulee vaatimaan toteutuakseen lisäresursseja sellaisiin toimintakuluihin kuin ohjelmatyöhön, kansainväliseen markkinointiin ja yhteistyöhön sekä laajemman hakukirjan kirjoittamiseen.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Vetovoimainen elämyskaupunki -kehitysohjelmalle asetettiin vuoden 2020 talousarviossa yksi toiminnan tavoite ja kaksi toimenpidettä. Huhtikuun lopun

tilanteessa tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Toimenpiteistä yhden arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä ja yhden

toimenpiteen toteutumista ei voida vielä arvioida. Tavoitteen ja toimenpiteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
26	Tampereen hakemus vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi on edennyt hakuprosessin toiseen vaiheeseen.	Kulttuuripääkaupunkihakemuksen ensimmäisen vaiheen hakemus on valmistunut ja se on kaupunginhallituksen hyväksymisen jälkeen toimitettu Opetus- ja kulttuuriministeriöön määräajassa. Euroopan unionin kansainvälinen asiantuntijaraati kuulee hakijoita ja tekee päätökseen jatkoon pääsevästä suomalaiskaupungeista 24.6.2020. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
Nro	Toimenpide vuodelle 2020	Toimenpiteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio toimenpiteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Ensimmäinen hakemus on valmistunut. Hakukirja on luovutettu EU:n asiantuntijaraadin arvioitavaksi 5.5.2020 mennessä ja EU:n asiantuntijaraadille on esitelty hakemus ja vastattu raadin kysymyksiin kesäkuussa 2020.	Ensimmäinen hakemus on valmistunut ja kaupunginhallitus on 20.4. hyväksynyt sen Tampereen hakemukseksi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026. Hakemus on toimitettu EU:n asiantuntijaraadin arvioitavaksi määräajassa OKM:lle. Asiantuntijaraadin kuulemisen on ilmoitettu olevan Helsingissä 23.-24.6., mihin OKM:ltä odotetaan tietoa koronapandemian vaikutuksesta. Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
2	Toisen hakemuksen valmistelu on aloitettu, mikäli Tampere on valittu hakuprosessin toiseen vaiheeseen.	EU:n asiantuntijaraadin päätös toiseen vaiheeseen valittavista kaupungeista saadaan 24.6. Mikäli Tampere on jatkossa, toinen hakemus valmistellaan jätettäväksi 2021. Toisen hakuvaiheen ennakkovalmistelu on jo aloitettu. Toimenpiteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?

Tampere Junior

Toimintakatteen toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-116	-	-585	-585	0

Kaupunkitasoinen Tampere Junior -kehitysohjelma sisältyy sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioon. Kaupunginhallitus hyväksyi tammikuussa kehitysohjelman ohjelmasuunnitelman vuosille 2020-2023. Kehitysohjelma koostuu useasta projektista, perustyna toteutettavista toimenpiteistä ja perustuu yhteisjohtamiseen.

Kehitysohjelma toteuttaa strategiasa asetettua tavoitetta, jonka mukaan Tampereella on vuonna 2030 tasaisesti jakautunut hyvinvointi. Kehitysohjelman tavoitteena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointierojen kaventaminen Tampereen eri asuinalueilla.

Kehitysohjelman tavoitteet saavutetaan hajallaan olevan tiedon yhteen

koostamisella ja data-analytiikkaa uudella tavalla hyödyntämällä, tiedosta johdettujen muutostarpeiden tunnistamisella sekä ilmiölähtöisellä yhteisjohtamisella. Ohjelmakauden aikana tavoitellaan lisäksi UNICEF lapsiystävällinen kunta -tunnustusta.

Tampere Junior on kaupunkitasoinen kehitysohjelma, joka yhdistää yritykset, yhdistykset, kunnan palvelut sekä korkeakoulujen eri tutkijayhteisöt.

Vuoden 2020 talousarviossa Tampere Junior -kehitysohjelman toimintakate on 0,525 milj. euroa. Kehitysohjelman toimintakatteen ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Ohjelman tavoitteissa on edetty suunnitelman mukaisesti. Vuoden en-

simmäisen kolmanneksen aikana on yhdessä Gofore Oyj:n kanssa työstyetty moniulotteista tilannekuvaa tamperelaisista lapsiperheistä rekisteriaineistojen perusteella. Lapset SIB II -hankkeen hankehallinnoijan kilpailutuksessa on edetty neuvottelujen viimeiseen vaiheeseen ja kaupunginhallitus käsittelee tarjouspyynnön kevään 2020 aikana. Pormestarin myöntämän harrastusrahan (0,2 milj. euroa) kohdentamisen suunnitelma on laadittu kaupungin hallituksen päättäväksi. Lisäksi kehitysohjelmassa on aloitettu koronatilanteen vaikutusten arviointi lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen ja hyvinvointierojen ehkäisyn näkökulmasta.

Toiminnan tavoitteiden toteuma

Tampere Junior -kehitysohjelmalle on asetettu vuoden 2020 talousarviossa yksi sitova toiminnan tavoite. Huhtikuun lopun tilanteessa tavoitteen arvioidaan

toteutuvan vuoden loppuun mennessä. Tavoitteen eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Nro	Toiminnan tavoite 2020	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointierojen kaventamiseen liittyvät toimenpiteet on määritelty ja pilotit on nimetty	Tamperelaisien lapsiperheiden tilannekuva-analyysi on aloitettu. Lapset SIB II -hankkeen neuvottelut ovat edenneet suunnitelman mukaisesti. Lapsille ja nuorille suunnatun harrastusrahan suunnitelma on valmis kaupunginhallitukseen hyväksyttäväksi. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

KONSERNIHALLINTO

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Konsernihallinto					
Toimintatulot	7 298	23 408	22 907	22 454	-453
Toimintamenot	-14 377	-45 974	-48 079	-46 956	1 123
Toimintakate	-7 079	-22 566	-25 172	-24 502	670
Nettoinvestoinnit	0	0	-150	-150	0
Smart Tampere					
Toimintatulot	0	140	287	287	0
Toimintamenot	-40	-274	-428	-428	0
Toimintakate	-40	-134	-141	-141	0
ICT-kehittäminen					
Toimintatulot	28	426	55	55	0
Toimintamenot	-1 761	-5 546	-5 855	-5 785	70
Toimintakate	-1 733	-5 120	-5 800	-5 730	70
Bruttoinvestoinnit	-216	-1 361	-6 000	-6 000	0
Toimintakate + bruttoinvestoinnit	-1 949	-6 481	-11 800	-11 730	70
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	67	0	0	0

Konsernihallinto

Konsernihallinnon (pl. tietohallinnon ICT-kehittäminen ja Smart Tampere) toimintakate oli tammi-huhtikuussa -7,1 milj. euroa, mikä oli 1,9 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempi. Merkittävin syy tähän on palvelujen ostojen arvioitua pienempi toteuma (1,3 milj. euroa), koska ostot painottuvat loppuvuoteen. Tietohallinnossa joidenkin palvelujen käyttöönotto on viivästynyt eikä menoja ole kertynyt suunnitellusti ja joidenkin palvelujen osalta laskuja on tulematta. Strategia ja kehittämisyksikön kevään ja kesän tapahtumia on peruttu ja osittain siirretty, jonka vuoksi suunniteltuja kuluja on jäänyt toteutumatta. Koronaepidemia on vaikuttanut menoja pienentävästi maalisi-huhtikuussa. Lisäksi vuosisuunnitelmassa henkilöstömenojen kuukausikohtainen jakauma ei vastaa toteutunutta. Henkilöstömenot toteutuivat 0,8 milj. euroa suunniteltua pienempinä muun muassa siksi, että kaikkia vakansseja ei ole täytetty vuoden alusta.

Tilinpäätösennuste on 0,35 milj. euroa suunniteltua parempi. Koronan vuoksi

Raatihuoneella järjestetään vähemmän tapahtumia. Lisäksi konsernihallinnon koulutus- ja matkakulut tulevat jäämään suunniteltua pienemmiksi. Toisaalta tietohallinnon menot lisääntyvät koronatilanteesta johtuen, kun on jouduttu tekemään ICT-hankintoja ja ennusteessa on myös varauduttu ylityökorvauksiin. Henkilöstömenoja on päivitetty tämän hetkisen htv- ja henkilöstömenoennusteen mukaisesti. Henkilötyövuosia (htv) ennustetaan toteutuvan 15,5 suunniteltua vähemmän.

Konsernihallintoon on budjetoitu vuodelle 2020 investointina varavoimakoneen hankinta 0,15 milj. euroa.

ICT-kehittäminen

Tietohallintoyksikön tehtävä on kehittää kaupungilla ICT-toimintaympäristöä. Vuodelle 2020 kehittämiseen on varattu yhteensä 11,8 milj. euroa, josta investointeihin 6,0 milj. euroa. ICT-investointeihin tehtiin vuosisuunnitelmamuutos valtuuston päätöksellä (kv 17.2.2020 § 22), kun 3 milj. euroa viime vuonna käyttämättä jäänyttä rahaa uudelleen budjetoitiin vuodel-

le 2020.

Tietohallinnon ICT-kehittämisen toimintakate ja bruttoinvestoinnit yhteensä ovat toteutuneet 1,0 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. ICT-projektien ja -kehittämisen käyttötalousmenot toteutuivat 0,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä ja investoinnit 0,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa pienempinä. Osasyynä on se, että projektit eivät ole käynnistyneet heti alkuvuonna kuten on budjetoitu. Alkuvuonna henkilötyövuosia on toteutunut ICT-kehittämisessä/digiohjelmassa suunniteltua vähemmän. Koko vuoden tasolle muutettuna vaikutus on 1,5 henkilötyövuotta. Tästä johtuen tilinpäätösennusteeseen on päivitetty henkilöstömenojen vähennystä 0,1 milj. euroa. Muutoin Digiohjelmaprojektien arvioidaan toteutuvan kokonaisuutena vuosisuunnitelman mukaisesti. Alue-Pegasos-projekti viivästyy koronaepidemian vuoksi. Vaikutus projektin kokonaismenoihin on noin 0,15 milj. euroa, mutta menolisäys kohdistuu vuoteen 2021.

YHTEISET ERÄT

Käyttötalouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatulot	560	4 777	1 239	1 239	0
Toimintamenot	-40 640	-111 542	-118 862	-121 300	-2 438
Toimintakate	-40 080	-106 765	-117 623	-120 061	-2 438

Yhteisten erien toimintakate toteutui tammi-huhtikuussa 1,2 milj. euroa suunniteltua heikompana.

Toimintatuotot toteutuivat 0,1 milj. euroa suunniteltua parempana johtuen vuosisuunnitelmaa suuremmista pysäköintituloista sekä yhteisten erien kautta kiertävistä Kelan perhevapaakorvauksista. Pysäköintituloja tullaan hyvittämään kolmen kuukauden osuus koronaepidemian vuoksi, ja tämä tulee nollaamaan alkuvuonna kertyneen ylijäämän vaikutuksen. Kela-korvaukset tullaan tuloutta-

maan yksiköihin.

Toimintamenot toteutuivat 1,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina. Henkilöstömenot toteutuivat vuosisuunnitelman mukaisina. Avustukset ylittävät vuosisuunnitelman 1,4 milj. euroa. Tämä johtuu osin siitä, että avustuksia Suur- tapahtumille on maksettu budjetoitua aikaisemmin (vaikutus 0,5 milj. euroa). Avustuksissa näkyy myös Tredulle osoitettavan valtionosuuksia vastaavan rahoituksen kasvu, jonka menoja lisäävä vaikutus alkuvuoteen on 0,9 milj. euroa.

Yhteisten erien toimintakatteen tilinpäätösennuste on 2,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Tredulle osoitettavan valtionosuusrahoituksen ennustetaan ylittävän talousarvion 2,7 milj. eurolla. Tätä vastaava muutos on huomioitu valtionosuusennusteessa. Lisäksi ennustetta parantaa verotuskustannusten toteutuminen 0,1 milj. euroa arvioitua pienempinä. Suur- tapahtumien menojen odotetaan pienenevän korona- tilanteen vuoksi 0,2 milj. euroa.

Investointien toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Bruttoinvestoinnit	-750	-2 201	-20 531	-20 531	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	2 173	4 987	500	500	0

Konsernihallinnon Yhteisten erien investoinnit ovat pääasiassa sijoituksia konserniyhtiöihin. Investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti.

Alkuperäiseen talousarvioon sisältyi 2 milj. euron varaus osakkeisiin ja osuuksiin. Varausta on sidottu päätöksin noin 1,3 milj. euroa: Hiedanranta Ky yhtiöpää-

oma 0,75 milj. euroa, Tullinkulman Työ- terveys Oy lainan konvertointi svop-sijoitukseksi 0,376 milj. euroa ja Suomi-Rata Oy osakepääoma 0,158 milj. euroa.

Lisäksi valtuusto päätti 17.2.2020 talousarviomuutoksista: Hiedanranta Ky apporti 12,874 milj. euroa ja Tredu-Kiinteistöt Oy 5,657 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien luovutustulosten vuosisuunnitelma sisältää sijoitetun vapaan oman pääoman palautusta (svop) Finnpark Oy:ltä 0,5 milj. euroa. Vuoden 2020 toteumassa näkyy Tampereen Infra Liikelaikoksen liiketoimintakauppaan liit- tyvä luovutustulo vajaa 2,2 milj. euroa.

TASEYKSIKÖT

Pirkanmaan pelastuslaitos

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Liikelylijäämä	-181	-3	-1	-1	0
Investoinnit	-90	-1 964	-2 418	-2 418	0
Rahoitusosuudet	0	201	210	210	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	13	0	0	0
Investointien rahavirta yhteensä	-90	-1 750	-2 208	-2 208	0

Pirkanmaan pelastuslaitoksen talouden toteuma huhtikuun lopussa on 0,2 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätöksen enustetaan olevan vuosisuunnitelman mukainen tilinpäätöskirjaukset huomioiden.

Kokonaisuudessaan toimintatulot ovat huhtikuun lopussa toteutuneet hieman suunniteltua alhaisempina 17,6 milj. eurolla.

Liikevaihto oli huhtikuun lopussa 17,5 milj. euroa. Liikevaihtoon kirjataan pelastustoimen maksuosuustulojen ja ensihoidon tulojen lisäksi myös ensivastetoiminnan tulot, nk. ERHE-maksut sekä palotarkastusmaksut. Liikevaihto on 0,144 milj. euroa vuosisuunnitelmaa alhaisempi johtuen koronaepidemian aiheuttamasta suoritemäärän laskusta. Sopimukseen perustuvia pelastustoimen maksuosuustuloja on kertynyt 13,0 milj. euroa. ERHE-maksuista on kertynyt huhtikuun lopussa hieman budjetoitua enemmän, mikä tasoittaa tarkastustoiminnan keskeytymisen aiheuttamaa tulovajetta. Koronaepidemian vuoksi tehty vastemuutos on vähentänyt ensivaste-tehtävien määrää ja tällä on pieni vaikutus myös tulokertymään.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri (PSHP) ja Pirkanmaan pelastuslaitos ovat solmineet yhteistointasopimuksen koskien ensihoitopalvelun toteuttamista Tampereen, Pirkkalan, Nokian, Valkeakosken, Lempäälän, Akaan, Vesilahden ja Ylöjärven kuntien alueilla. Suurin osa ensihoidon tuloista kertyy sopimuslaskutukseen perustuen PSHP:lta. Ensihoidon liikevaihto oli huhtikuun lopussa 4,2 milj. euroa, josta 3,0 milj. euroa on kertynyt sopimuslaskutuksesta. Koronatilanteen aiheuttamat muutokset näkyvät tehtävämäärissä, jotka näkyvät ensihoitotuloissa.

Pirkanmaan pelastuslaitos on valmiusorganisaatio, joten muuttuvat suoritteiden määrät vaikuttavat vain vähän kuukausittaisiin menoihin. Pirkanmaan pelastuslaitoksen toimintamenot olivat huhtikuun lopussa 17,2 milj. euroa, mikä on 5,0 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Toimintamenoista vajaa 68,1 prosenttia on pelastustoiminnan menoja, loput ensihoidon menoja.

Henkilöstömenojen toteuma huhtikuun lopussa oli 12,6 milj. euroa, mikä on 3,1 prosenttia enemmän kuin edel-

lisvuonna. Koronatilanteen aiheuttamia henkilöstömenoja on kertynyt 0,063 milj. euroa johtuen ensisijaisesti sijaisvarautumisesta ensihoidossa. Henkilöstömenot ovat kokonaisuudessaan toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisesti.

Muiden toimintamenojen kuin henkilöstömenojen toteuma yhteensä on 4,6 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen on 10,4 prosenttia. Koronatilanteen aiheuttamia aineiden ja tarvikkeiden sekä palveluiden ostoja pelastuslaitoksella on kertynyt 0,052 milj. euroa. Menot ovat toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisesti.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen investoinnit painottuvat loppuvuoteen. Investoinnit koostuvat pääasiassa raskaasta sammutuskalustosta, ambulansseista sekä harjoituskäyttöön tarkoitetun palotalon rakentamisesta. Huhtikuun loppu-tilanteen investointimenot kohdistuvat henkilöaloautoon sekä ambulanssien defibrillaattoreiden hankintaan. Investoinnit toteutuvat suunnitelman mukaisesti.

Nro	Talousarviotavoite 2020	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Pelastustoimen valvontatehtävät ovat toteutuneet valvontasuunnitelman mukaisesti	Määräaikaisen valvonnan toteutuminen	Määräaikainen asiakirjavalvonta on toteutunut alkuvuoden aikana valvontasuunnitelman mukaisesti, mutta valvontakohteissa suoritettavat määräaikaiset palotarkastukset on keskeytetty sisäministeriön kehotuksesta 18.3.2020 alkaen. Valvonnan kokonaistoteuma on pientalojen osalta 63 % ja muiden kohteiden osalta 24 % valvontasuunnitelmassa arvioidusta toteumasta. Korvaavana toimenpiteenä ollaan aikaistamassa loppuvuodelle aikataulutettua asiakirjavalvontaa sekä laajentamassa asiakirjavalvonnan käyttöä kohteissa, joihin ei voida mennä palotarkastukselle koronarajoitteista johtuen. Koronarajoitteiden lievennyttyä valvontaa tullaan kohdentamaan uudelleen riskiperusteisesti. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
2	Pelastustoimen toimintavalmiusaikavaatimus on saavutettu pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen mukaisesti	1.yksikön keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite (10 min.); Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaikatavoite (15 min.)	Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika oli tammi-huhtikuussa 7min 23sek. Pelastustoiminnan keskimääräinen toimintavalmiusaika oli tammi-huhtikuussa 11 min 31sek. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Työhyvinvointi on parantunut työyhteisötaitoja kehittämällä vuoteen 2019 verrattuna.	Työhyvinvoinnin matriisin tulokset	Työhyvinvointimatriisin tulokset saadaan tilinpäätöksessä. Tavoitteen toteutumista ei vielä voida arvioida.	?

Liikelaitokset

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

Liikelyijäämä, 1 000 euroa	Tot 1-4 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Vesi	8 747	25 154	26 372	26 372	0
Kaupunkiliikenne	636	767	100	-350	-450
Infra	-	1 323	-	-	-
Yhteensä	9 383	27 244	26 472	26 022	-450

Kaupungin liikelaitosten Tampereen Veden ja Tampereen Kaupunkiliikenteen yhteenlaskettu tammi-huhtikuun toteutunut liikeylijäämä oli 9,4 milj. euroa ja liikelaitosten yhteenlaskettu liikeylijää-

mäennuste 26 milj. euroa on 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompi. Liikelaitosten investoinnit ovat huhtikuun loppuun mennessä toteutuneet 9,3 milj. eurona. Tampereen Infra Liikelaitos yh-

tiötettiin vuoden 2020 alussa. Tarkempi liikelaitoskohtainen talouden analyysi on esitetty kummankin liikelaitoksen tekstin yhteydessä.

Tampereen Vesi

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Liikelylijäämä	8 747	25 154	26 372	26 372	0
Bruttoinvestoinnit	-9 331	-25 788	-26 303	-26 303	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0	1 547	0	0	0

Tampereen Veden tammi-huhtikuun liikevaihto 20,8 milj. euroa ylitti vuosisuunnitelman yhteensä 0,5 milj. eurolla jätevesimaksutulojen 0,3 milj. euron ja tilaustöiden laskutusten 0,2 milj. euron ylituksista johtuen. Tarkastelukaudella veden myyntitulot ovat toteutuneet lähes suunnitellun suuruisena. Korona epidemian alkaessa sen ennustettiin vaikuttavan vedenkulutukseen suurasiakkaiden kulutuksen laskemisen myötä. Tähän mennessä merkittävää kulutuksen laskua ei ole havaittavissa ja liikevaihdon ennustetaan toteutuvan vuoden lopun tilanteessa vuosisuunnitelman mukaisena. Jäteveden perus- ja käyttömaksuun tehtyjen korotusten takia liikevaihto toteutui 3 milj. euroa suurempana edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Tarkastelujakson liikelylijäämä toteutui 2,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana ja 2,9 milj. euroa edellisvuoden vastaavaa ajankohdan liikelylijäämää pa-

rempana. Aineiden ja tarvikkeiden ostot alittuivat 0,5 milj. eurolla, koska leudon alkutalven takia lämmityskulut ja sähkönkulutus toteutuivat suunniteltua alhaisempina. Palvelujen ostot toteutuivat tammi-huhtikuussa 1,7 milj. euroa alle vuosisuunnitelman pääosin leudosta talvesta johtuvien rakentamisen ja alueiden kunnossapidon kulujen sekä koneiden ja kaluston kunnossapitokulujen alittumisesta johtuen. Myös liiketoiminnan muut kulut alittavat suunnitellun 0,2 milj. eurolla, koska mm. koneita ja laitteita on vuokrattu alkuvuodesta suunniteltua vähemmän ja vahingonkorvaukset ovat toteutuneet suunniteltua pienempinä. Liikelylijäämän ennustetaan kuitenkin toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisena.

Huhtikuun loppuun mennessä investoinnit ovat toteutuneet 9,3 milj. euron suuruisina. Verkostoinvestoinnit ovat käynnistyneet suunnitellusti ja niitä on toteutunut huhtikuun loppuun mennessä yhteensä 3,1 milj. euroa. Verkostoin-

vestointien suurimpana kohteena on Ojala-Lamminrahkan alueen vesihuolto 1,4 milj. euroa, josta on huhtikuun loppuun mennessä on toteutunut 0,3 milj. euroa. Laitosinvestointien toteuma on 0,6 milj. euroa. Laitosinvestoinneissa suurimpana kohteena on Kaupinojan vedenpuhdistuslaitoksen saneerauksen loppuunsaattaminen, johon on varattu 1,8 milj. euroa ja joka on toteutunut 0,5 miljoonalla eurolla. Verkosto- ja laitosinvestointien lisäksi investointien toteumaan sisältyy Tampereen Seudun Keskuspuhdistamon rahoitus 5,6 miljoonalla eurolla. Korona epidemian alkaessa sen ennustettiin aiheuttavan investointitöiden viivästymistä, mutta huhtikuun loppuun mennessä vaikutusta töiden toteutumiseen ei ole havaittu, joten kokonaisuutena investointien ennustetaan toteutuvan vuosisuunnitelman mukaisesti 26,3 milj. euron suuruisina.

Nro	Talousarviotavoite 2020	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Liikevaihto on kasvanut henkilötövuotta kohden	Vertailukelpoinen liikevaihto/HTV	Huhtikuun HTV-luvut eivät ole vielä raportoitavissa. Tammi-maaliskuussa 2020 liikevaihto/htv oli 0,410 miljoonaa euroa (2019: 0,41 miljoonaa euroa). Liikevaihto henkilötövuotta kohden ei ole kasvanut vertailujaksolla, koska 1.1.2020 Tampereen Vedelle siirtyi 16 työntekijää Tampereen Infra Liikelaitokselta. (Vertailukelpoinen liikevaihto/HTV on 0,469 milj. euroa, ilman uusia työntekijöitä.) Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumattav vuoden loppuun mennessä.	-
2	Sairauspoissaolojen määrä laskee vähintään 3 % ja vakavien tapaturmien määrä laskee	Sairauspoissaolojen ja 3 pv tai enemmän työkyvyttömyyttä aiheuttaneiden tapaturmien määrän kehitys vuoteen 2019 verrattuna	Huhtikuun sairauspoissaolotiedot eivät ole vielä raportoitavissa. Tammi-maaliskuun 2020 sairauspoissaolojen määrä on laskenut 33 % vuoteen 2019 verrattuna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus säilyvät korkealla tasolla	Häiriötilanteiden määrän kehitys/verkoston pituus. Häiriömäärän tulee laskea suhteessa verkoston pituuteen. Kaupinojan vedenottamon tuotantovalmius 100 %.	Häiriötilanteiden määrä on laskenut verrattuna verkoston pituuteen: 1-4/2020; 6 vuotoa / 802 km ja 1-4/2019; 6 vuotoa / 790km. Kaupinojan tuotantovalmius on 50 % kokonaiskapasiteetista, mutta 100 % tuotantovalmiutta ei tulla saavuttamaan tänä vuonna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun mennessä.	+/-
4	Vesijohtoverkoston toimintavarmuudesta huolehditaan	Keskimääräinen vesijohtovuotojen määrä ei nouse. (n. 50 vuotoa vuodessa, 10 v. keskiarvona)	Vesijohtovuotojen määrä on ollut matalalla tasolla alkuvuonna. Huhtikuun loppuun mennessä on ollut 6 vuotoa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
5	Raitiotien rakentamiseen liittyvät vesijohtojen siirto- ja uusimistyöt toteutetaan kaupungin ja raitiotieallianssin kanssa yhteistyössä	Toimenpiteet ja toteutustilanne	Raitiotien rakentamiseen liittyvät toimenpiteet etenevät suunnitellusti ja yhteistyö toimii hyvin. Parhaillaan tehdään yhteistyötä Hatanpään Valtatiellä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

Tampereen Kaupunkiliikenne

Talouden toteuma ja tilinpäätösennuste

1 000 euroa	Tot 1-4 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Liikelylijäämä	636	767	100	-350	-450
Bruttoinvestoinnit	0	-1 917	-3 000	-500	2 500
Pysyvien vastaavien luovutustulot	20	38	20	40	20

Vuoden 2020 ensimmäisen kolmanneksen toteutunut liikevaihto jää hieman alle budjetoidun liikennetilauksen supistuttua koronapandemian seurauksena maaliskuun lopulta alkaen. Kertyneet muut tuotot ylittävät hienoksestaan budjetoidun.

Materiaali- ja palveluostot ovat jääneet alkuvuonna vastaavasti budjetoidun alapuolelle. Erityisesti polttoaineen hinnan lasku näkyy kertyvänä säästönä. Henkilöstökulut ovat alkuvuoden osalta budjetoitua suuremmat ja pandemian mukaisia sopeutuksia ei vielä alkuvuodesta ole päästy tekemään. Poistot ja muut kulut ylittävät niin ikään hieman budjetoidun tason.

Kokonaisuutena liikelylijäämä on huhtikuun lopussa budjetin mukainen.

Maaliskuussa alkaneiden pandemia-toimien seurauksena myös joukkoliiken-

teen osalta on toteutumassa merkittäviä toiminnan leikkauksia. Näillä erityisesti omaan tuotantoon kohdistuvilla leikkauksilla on merkittävä liikevaihtoa laskeva vaikutus. Näin ollen liikevaihdon odotetaan koko vuoden tasolla jäävän selkeästi budjetoidusta – tässä vaiheessa varovasti arvioiden 0,7 milj. euroa. Tilaajan toimenpiteiden täsmentyessä pystytään vaikutuksia arvioimaan tarkemmin.

Toiminnan volyymin lasku budjetoidusta ja maailmanmarkkinatilanteen muutos tuo myös joitakin kustannussäästöjä, erityisesti mm. polttoainepuolelle. Henkilöstökulujen osalta säästöjen kerryttäminen tapahtuu rajatun. Tämänhetkinen tilinpäätösennuste on laadittu odotusarvolla, jossa pandemian vaikutukset lakkaisivat kesäkuussa. Alustavien tietojen mukaan vaikutukset oman tuotannon tilaukseen jatkuisivat

jollakin tasolla myös ainakin alkusyksyn, mikä tulee varmistuttuaan heikentämään tulosenustetta.

Investointeja ennustetaan toteutettavan 0,5 milj. eurolla eli 2,5 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Vuoden 2020 hankintasuunnitelmassa oli joukkoliikenteen tilaajan toivomuksen mukaisia nivelbusseja. Hankinta kilpailutettiin, mutta maaliskuussa tehdyllä päätöksellä hankinta on toistaiseksi keskeytetty. Liikenteen tilaukseen kohdistuvien muutosten vuoksi on tässä vaiheessa perusteltua lähteä jatkamaan budjetoitua selkeästi pienemmällä investointitasolla. Linja-autojen sijaan, tai niiden ohella, investointeja kohdentuu loppuvuodesta mahdollisesti rahastuslaite- tai ict-järjestelmiin.

Nro	Talousarviotavoite 2020	Mittari	Tavoitteen eteneminen (tammi-huhtikuu 2020) ja arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden loppuun mennessä	
1	Liikevaihto on kasvanut henkilötövuotta kohden	Vertailukelpoinen liikevaihto/HTV	Liikevaihto kolmen ensimmäisen kuukauden osalta ylittää hieman edellisvuoden tason, mutta palkalliset henkilötövuodet ovat niin ikään suuremmat. Näiden välinen suhdeluku on laskenut edellisvuoteen verrattuna 2 %:lla. Koronapandemian seurauksena tilaajan tilausmäärä laski suunnitellusta maaliskuun lopulta alkaen, mikä on vaikuttanut tuottoja laskien. Lisää merkittäviä tilauksen supistuksia tulee toukokuulla, kun kesäliikennekauteen siirtyminen aikaistuu kolmella viikolla. Mahdollinen kesäliikennekauden osittainen jatkaminen syyskesällä suunniteltua pidempään tulee heikentämään merkittävästi tulosta. Tilanteen vuoksi on käynnistetty yt-neuvottelut, joilla pyritään löytämään ratkaisuja henkilöstökapasiteetin sopeuttamiseksi. Alustavina toimenpiteinä on henkilöstöä siirretty jo kevään aikana korvaaviin työtehtäviin mm. sote-puolelle ja lomajärjestelyjä on otettu käyttöön henkilöstöresurssin tasapainottamiseksi tarvetta vastaavalle tasolle. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.	-
2	Sairauspoissaolojen määrä laskee vähintään 3 % ja vakavien tapaturmien määrä laskee	Sairauspoissaolojen ja 3 pv tai enemmän työkyvyttömyyttä aiheuttaneiden tapaturmien määrän kehitys vuoteen 2019 verrattuna	Vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden osalta sairauspoissaolojen määrä (14,6 pv/htv) on selkeästi alle edellisvuoden tason (2019 kolme ensimmäistä kuukautta 23,7 pv/htv ja koko vuosi 18,4 pv/htv). Koronapandemian herkytyneen tilanteen vuoksi sairauspoissaolojen odotetaan kuitenkin vuoden 2020 aikana hieman nousevan alkuvuoden tasosta. Tapaturmien määrä on vuoden alkuneljänneksellä laskenut kolmanneksen edellisvuoden määrästä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
3	Tuotettujen palveluiden laatu on parantunut vuodesta 2019	Sanktioiden määrä, asiakastytytyväisyys ja ajamattomien lähtöjen määrä	TKL:n toiminnasta johtuvista syistä ajamatta jääneiden linjakilometrien määrä on selkeästi edellisvuotta alemmalla tasolla kolmen ensimmäisen kuukauden jälkeen. Asiakastytytyväisyyssmittaustuloksia ei vielä ole käytettävissä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
4	Liikelaitoksen oma korjaamotoiminta ja tekniset tukipalvelut on keskitetty yhteen tilaan toiminnan tehostamiseksi.	Toimenpiteet ja toteutustilanne	Toimintojen kehittämistä koskeva konsulttityö aloitettiin alkuvuodesta 2020. Huhtikuulle valmistuvaksi suunniteltu työ keskeytyi koronaepidemiasta johtuen. Työ on näillä näkymin tarkoitus saattaa päätökseen kesäkuun alkupuolella. Toimintojen keskittäminen on epidemian ja viivästyneen selvitystyön vuoksi niin ikään kesken. Tavoitteen arvioidaan kuitenkin toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+
5	Vaihtoehtoihin energiamuotoihin (mm. biokaasu, uusiutuva diesel ja sähkö) liittyvät toimenpideselvitykset on tehty yhdessä tilaajan kanssa.	Toimenpiteet ja toteutustilanne	Tilaajan kanssa on toukokuussa neuvottelut, joissa käsitellään oman tuotannon mahdollisuuksia tuottaa lisää vaihtoehtoisella energiamuodoilla (eritoten sähköllä) toteutettavaa liikennettä, sen edellyttämiä varikko- ja infrastruktuurin rakenteita sekä kustannuksia. Tältä pohjalta muodostetaan toimenpideselvityksiä, tuotantostrategiaa ja uudistettavaa tuotantosopimusta. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.	+

LIITE 1 RAITIOTIE-KEHITYSOHJELMA JA TAMPEREEN RAITIOTIE OY

Raitiotien toteuttaminen vaikuttaa merkittävästi kuntalaisten arkeen, Tampereen elinkeinoelämään, kaupunkirakenteeseen sekä kaupungin talouteen ja imagoon. Raitiotiejärjestelmän toteuttaminen on osa valtion ja kehyskuntien kanssa tehtyjä sopimuksia kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä. Tampereen kaupunkistrategiassa on linjattu, että raitiotietä kehitetään kaupungin liikennejärjestelmän runkona. Strategiassa on asetettu tavoitteiksi, että raitiotien osan 1 kaupallinen liikenne alkaa v. 2021 ja että osan 2 Pyynikintori - Lentävänniemi rakentaminen on alkanut viimeistään v. 2021.

Raitiotiehanke muodostuu useista kaupungin ja Tampereen Raitiotie Oy:n rinnakkaisista hankinta- ja kehitysprojekteista. Raitiotien infrastruktuurin eli radan, pysäkkien ja varikon rakentaa Raitiotieallianssi, jonka tilaajaosapuolia ovat Tampereen Raitiotie Oy ja Tampereen kaupunki ja palveluntuottajaosapuolia NRC Finland Oy, YIT Suomi Oy, Sweco Infra & Rail Oy ja AFRY Finland Oy. Raitioradan rakentamiseen sisältyy katu- ja viheralueiden ja kunnallistekniikan muutoksia, joiden rakennuttajana toimii Tampereen kaupunki. Raitiotieallianssin toteutussisältöön kuuluu myös kaupungin rinnakkaisia hankkeita, joiden rakentaminen on kustannustehokasta toteuttaa raitiotien rakentamisen yhteydessä. Raitiotieinfran kunnossapidon allianssisopimus solmittiin helmikuussa 2019. Kunnossapito kuului raitiotien rakentamisen allianssisopimukseen optiona. Kunnossapitoallianssin tilaajana on Tampereen Raitiotie Oy ja palveluntuottajina NRC Finland Oy ja YIT Suomi Oy. Raitiovaunut Tampereelle toimittaa

Skoda Transtech Oy, joka toimii myös kaluston kunnossapitäjänä. Raitiotien toteutusosalle 1 hankitaan 19 raitiovaunua. Raitiovaunujen liikennöitsijäksi valittiin huhtikuussa 2019 VR-Yhtymä Oy. Liikennöinti toteutetaan allianssimallilla, jossa tilaajana on Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne ja jossa palveluintegraattorina toimii Tampereen Raitiotie Oy.

Toiminnan kuvaus

Kaupunginvaltuusto päätti 7.11.2016, että kaupunki toteuttaa Tampereen raitiotien toteutussuunnitelman osan 1 Hervanta-Pyynikintori-TaYS mukaisen raitiotiehankkeen. Kaupunginvaltuusto on 25.11.2019 päättänyt, että raitiorata rakennetaan myös Hatanpään valtatielle osuudelle Hämeenkatu - Tampereen valtatie raitiotien toteutusosan 1 yhteydessä. Samalla valtuusto päätti, että raitiotielinja Tays keskussairaalaalta linjataan Hatanpään valtatielle. Raitiotieallianssin toimitussisältöön kuuluvat nyt osa 1 Hervanta - Pyynikintori ja Tays - Sorin aukio. Raitiotieallianssin alkuperäiseen hankintaan sisältyy osan 2 Pyynikintori - Lentävänniemi suunnittelu ja mahdollinen rakentaminen. Osan 2 kehitysvaihe on käynnissä.

Osan 2 kehitysvaiheen suunnittelun aloittamisesta kaupunginhallitus päätti 18.12.2017. Lisäksi osana osan 2 kehitysvaihetta suunnitellaan Lielahden pistoraide. Tavoitteena on, että osan 2 rakentamisesta päätetään valtuustossa viimeistään lokakuussa 2020.

Tampereen kaupunki vastaa raitiotieradan suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvästä yleis- ja asemakaavoituksesta sekä liikennejärjestelmän, joukkoliikennejärjestelmän ja katu- ja

viherympäristön suunnittelusta ja suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja päätöksenteosta. Kaupunginhallituksen 3.10.2016 päätöksellä perustettu Raitiotien kehitysohjelma koordinoi raitiotiejärjestelmän toteuttamista kaupungin vastuulla olevissa asioissa raitiotien suunnittelu-, rakentamis- ja käyttöönotto- ja kehitysvaiheissa vuosina 2017–2021. Kehitysohjelma toteutetaan kaupunginhallituksen ohjauksessa ja sen tehtävä on sovittaa yhteen raitiotiehankkeen tilaajatahojen, kaupungin eri palveluyksiköiden ja Tampereen Raitiotie Oy:n intressejä kaupungin kokonaisedun mukaisesti. Raitiotien kehitysohjelmalla tavoitellaan toimivaa raitiotiejärjestelmää ja onnistunutta raitiotiejärjestelmän toteuttamisprosessia.

Raitiotiehankkeessa tavoitteena on osan 1 raitiotien onnistunut käyttöönotto vuoden 2021 aikana. Tähän kuuluu raitiotien kehitysohjelman osalta sekä kaupungin päätöksenteon valmistelu, rakentamisen aikaisten haittojen lieventäminen yhteistyössä yrittäjien ja sidosryhmien kanssa, että raitiotien toteutushankkeen viestintään osallistuminen ja sidosryhmäyhteistyön kokonaisuuden koordinointi. Kehitysohjelmalle asetettuna tavoitteena on myös osan 2 rakentamisen käynnistyminen vuonna 2021. Lisäksi kehitysohjelman tavoitteeksi on asetettu yhteisen kokonaisnäkömyksen muodostuminen raitiotien seudullisesta laajenemisesta ja vaiheistuksesta sekä Tampereen valmisteleminen raitiotiekaupungiksi myös organisaatiomielellä vuoteen 2022 mennessä. Tavoitteena on, että raitiotiejärjestelmän suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito ovat osa kaupungin perustoimintaa.

Tampereen Raitiotie Oy raitiotiejärjestelmän omistajana ja ylläpitäjänä vastaa raitiotien ratainfra, pysäkkien ja varikon suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta, ylläpidosta ja toimivuudesta

sekä raitiovaunukaluston hankinta- ja kunnossapitosopimuksista. Yhtiö vastaa myös raitiotieinvestoinnin rahoituksen järjestämisestä ja rakentamishankkeen toteuttavan Raitiotieallianssin toteutus-

suunnitelman mukaisista kustannuksista.

Raitiotie on keskeinen osa Tampereen kaupunkiseudun kuntien valtuustoissa 2015 hyväksymän rakennesuunnitelman

RAITIOTIEN OSAN 1 KATUKOHTAINEN RAKENTAMISAIKATAULU

sisältöä. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän vetämä selvitys "Raitiotien tulevaisuuden suunnat Tampereen kaupunkiseudulla" hyväksyttiin seutuhallituksessa toukokuussa 2018. Kesäkuussa 2019 aloitettiin Tampereen raitiotien seudullisen yleissuunnitelman laatiminen, johon osallistuvat tilaajina seudun kunnista Tampere, Pirkkala, Kangasala ja Ylöjärvi. Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman tilaajakuntien kunnanhallitukset tekivät välipäätökset linjausvaihtoehtojen karsinnasta marraskuussa 2019. Seudullisen yleissuunnitelman laatiminen jatkuu tarkempaan suunnitteluun, vaihtoehtojen vertailuun ja vaikutusten arviointina valituilla ratolinjoilla. Raitiotien seudullisen yleissuunnitelman luonnosaineisto on ollut kuntalaisten arvioitavana nettikyselyin 27.4. - 10.5.2020. Yleissuunnitelman luonnosaineisto on ollut myös laajalla lausuntokierroksella 27.4. - 17.5.2020 välisen ajan. Seudullisen yleissuunnitelman on määrä valmistua tammikuun 2021 loppuun mennessä. Tampereen kaupungin osuus, lähes puolet seudullisen yleissuunnitelman kustannuksista kustannetaan Raitiotien

kehitysohjelman varoista.

Töiden eteneminen ja toiminnan painopisteet vuonna 2019

Rakentaminen

Raitiotieradan rakennustyö, Raitiotieallianssin urakka on pitkäkestoinen ja monia muutoksia tuova. Raitiotietä rakennetaan keskelle elävää ja toimivaa kaupunkia. Raitiotien rakentaminen erityisesti ydinkeskustan keskeisillä kaduilla aiheuttaa muuttuvia liikennejärjestelyjä, kiertoreittejä ja matka-aikojen pidentymistä eri kulkumuodoille. Varsinkin Hämeenkadun ja Hatanpään valtatie rakentamisen aikaisilla liikennejärjestelyillä on merkittävä vaikutus koko kaupunkiseudun bussiliikenteeseen. Liikennejärjestelyt muuttuvat rakennustöiden edetessä toistuvasti. Rakentamisen aikaisten liikennejärjestelyjen lähtökohtana on, että kaikille kiinteistöille pääsee ja että pelastus- ja huoltoliikenne toimii kaikissa tilanteissa. Keskeistä rakentamisen aikaisessa tiedottamisessa ja vuorovaikutuksessa on, että asianosaiset

saavat tiedon muutoksista ennakkoon ja riittävän ajoissa. Muuttuneista liikennejärjestelyistä tiedotetaan hyvin kattavasti eri kanavissa.

Rakennustyöt ovat alkuvuodesta 2020 jatkuneet pääosin enää ydinkeskustassa, Tays keskussairaalan alueella ja Etelä-Hervannassa. Raitiotieallianssi tiedottaa verkkosivuillaan (www.raiotieallianssi.fi) kunkin alueen rakennustöistä. Tampereen Ratikan verkkosivuilla (www.tampereenratikka.fi) on tietoa raitiotiejärjestelmästä. Tampereen kaupungin omilla verkkosivuilla tiedotetaan raitiotien toteuttamiseen liittyvästä päätöksenteosta, joukkoliikenteen järjestelyistä, rinnakkaishankkeista, katusuunnitelmista ja asemakaavoituksesta. Huhtikuun lopulla 2020 Raitiotieallianssin toteutusvaiheen 1 projektiajasta oli käytetty 62 prosenttia ja ratainfran tekninen valmiusaste oli 78 prosenttia. Laskelmassa on mukana Hatanpään valtatie ratahaara.

Suunnittelu

Raitiotieallianssin osan 2 kehitysvaihe on käynnissä. Raitiotiehen liittyvät katusuunnitelmat on kaikilla katuosuuksilla

Raitiotie-kehitysohjelma ja Tampereen Raitiotie Oy

Ennuste, milj. euroa	Alkuperäinen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Yhteensä
Tampereen kaupunki									
Raitiotie-kehitysohjelma, kustannus	-7,5	-1,3	-1,0	-1,5	-1,5	-1,5			-6,7
Tampereen Raitiotie Oy									
Raitiotien rakentaminen, osa 1 (Allianssivaihe)	-238,8	-63,3	-73,8	-97,4	-22,8	-18,3	0,0	0,0	-275,6
* Allianssin kustannukset ja Tilaajan kustannukset	-238,8	-61,7	-65,7	-73,8	-13,8	-15,8			-230,8
* Sisällön muutokset, järjestelmän tehokkuuden lisääminen		-1,6	-8,1	-23,6	-9,1	-2,5			-44,9
Vaunuhankinta *)	-61	-10,8	-4,0	-1,8	-27,9	-32,7	-0,3	-3,6	-81,1
Raitiotiejärjestelmän osan 2 kehitysvaihe			-0,68	-1,064	-0,96				-2,7
Valtiontuki, kehitysvaihe ja osa 1		18,1	20,0	19,5	0,6				58,1
Valtiontuki, kehitysvaihe (KAS2)				0,5	0,3				0,8

*) Osan 1 raitiovaunujen määrä on nostettu 19 kappaleeseen

*) Vaunuhankintahintaan tulee lisäksi kolari- ja ilkkivaltuosat, vara- ja vaihto-osat, järjestelmäoptiot ja muutostyöt sekä aktivoitavat konsultoinnit ja palkat

hyväksytty. Viimeiset katusuunnitelmat on hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa 12.5.2020. Raitiotien yleissuunnittelu on käynnissä Hiedanrannan tehdasalueella ja Järvi kaupungissa sekä Enqvistinkadulla. Tavoitteena on, että kaupunginvaltuustolla on valmius päättää osan 2 rakentamisesta lokakuussa 2020. Osan 2 suunnitelma-aineisto ja valtuuston päätöksentekomateriaaliin kuuluva vaikutusten arviointi on tavoite asettaa lausuntokierrokselle kesäkuun 2020 puolivälissä.

Kaupunginhallitus päätti huhtikuussa 2019, että välille Koskipuisto - Tampereen valtatie teetetään tarkentava suunnitelma Hatanpään valtatie raitiotien ratahaaraa. Hatanpään valtatie kehitysvaiheen suunnittelun tulosten perusteella kaupunginvaltuusto päätti Hatanpään ratahaaran rakentamisesta 25.11.2019. Hatanpään haaraan kuuluu rata Hämeenkadulta linja-autoasemalle ja raitiotiepysäkit Sorin aukion kohdalle.

Raitiotiejärjestelmän seudullisen yleissuunnitelman laatiminen on käynnissä. Konsulttisopimus on allekirjoitettu heinäkuussa 2019. Tavoitteena on, että päätöksenteko seudullisen raitiotien ratalinjausten varauksista tehdään suunnitteluun osallistuvien kuntien valtuustoissa syksyllä 2020, ja että koko yleissuunnitelma valmistuu tammikuun 2021 loppuun mennessä. Seudullinen yleissuunnitelma ei tähtää raitiotieratojen välittömään rakentamiseen, vaan asemakaavavarauksiin. Tilaajakuntien, Tampere, Pirkkala, Ylöjärvi ja Kangasala kunnanhallitukset tekivät seudullisen yleissuunnitelman laatimisen edellyttämät välipäätökset marraskuussa 2019. Luonnosvaiheen kuntalaiskyselyt ja lausuntokierros on järjestetty huhti-toukokuussa 2020. Korona-tilanteesta johtuen yleisötilaisuuksia vastaavat suunnitelma-aineistojen esittelyt on toteutettu nettiin tallennetuina videoesityksinä.

Muut hankinnat

Raitiovaunujen suunnittelua on tehty samanaikaisesti järjestelmä- ja materiaalihankintojen kanssa alkuvuonna 2019. Ensimmäinen vaunu on toimitettu Tampereelle toukokuussa 2020.

Raitiotiepysäkkien katostoitimittajaksi on valittu JCDecaux Finland Oy. Samaan hankintaan kuuluvat myös Tampereen kaupungin alueen bussikatokset. Sopimus alkaa vuoden 2021 alusta ja on 15 vuoden mittainen. Raitiovaunu- ja katos-hankinnoista vastaa Tampereen Raitiotie Oy.

Käyttöönotto

Raitiovaunujen testiajot alkoivat Hannonverista hankitulla testivaunulla 16.3.2020 varikolla ja testit siirtyivät katuverkolle 18.3.2020. Kaupallinen koeliikenne on tarkoitus aloittaa 1.4.2021 ja varsinainen kaupallinen liikenne 9.8.2021.

Raitiotien käyttöönoton viestinnän vastuu on Tampereen Raitiotie Oy:llä, mutta Raitiotien kehitysohjelma on mukana toteuttamassa ja rahoittamassa toimenpiteitä. Ajankohtaisena asiana on uusien liikennejärjestelyjen turvallisuusviestintä kadunkäyttäjille.

Talous

Osan 1 kehitysvaiheen aikana raitiotien osalle 1 määritettiin kokonaiskustannusarvio 238,8 miljoonaa euroa. Tämä koostuu:

- osan 1 kehitysvaiheen kustannuksista 10,5 milj. euroa,
- osan 1 toteutusvaiheen kustannuksista, joita ovat
 - allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus: 219,02 milj. euroa
 - tilaajan hankinnat 4,2 milj. euroa,
 - tilaajan riskivaraus 3,2 milj. euroa
 - bonuspoolin budjettivaraus 1,875 milj. euroa

Allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus on laskettu 8/2016 hintatavassa. Allianssin tavoitekustannukseen

vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindeksihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuosittain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kokonaiskustannusarvioon, ne ovat allianssisopimuksessa sovittu tilaajan riskiksi. Indeksikorotukset osan 1 ajalta Q1/2017-Q4/2019 on 9,06 milj. euroa.

Raitiotieallianssin bonuspooli on kannustinjärjestelmä, joka määrittelee palveluntuottajille urakasta jaettavan bonuksen tai sanktion määrän. Kannustinjärjestelmän tarkoituksena on ohjata allianssia sitoutumaan yhteisiin tavoitteisiin. Onnistuminen tuottaa palveluntuottajille bonusta ja tilaajalle tavoitteiden mukaista arvoa. Raitiotierakentamisen osan 1 bonuspoolin suuruus on Hatanpään haaran lisäämisen jälkeen 4,15 miljoonaa euroa. Budjettivaruksessa on arvioitu, että bonuspoolista toteutuu 50 %. Tämän hetkinen ennuste bonuspoolin toteutumisesta on 6,94 miljoonaa euroa.

Lisäksi raitiotieinfran kokonaiskustannusarvioon vaikuttavat alkuvaiheen kustannukset ennen vuoden 2016 rakentamispäätöstä, rakentamisen aikana aktivoitavat kustannukset (mm. korot ja palkat) sekä kalustosopimuksen mukaiset varikon koneet ja laitteet.

Tampereen kaupungin valtuusto on päättänyt 25.11.2019 että raitiorata toteutetaan Hatanpään valtatielle osuudelle Hämeenkatu - Tampereen valtatie raitiotien toteutusosan 1 yhteydessä. Hatanpään valtatie osuudelle on päätetty tilaajan hankinnoille 0,32 milj. euroa, riskivaruus 0,24 milj. euroa sekä bonuspoolin budjettivaruus 0,20 milj. euroa.

Valtio on sitoutunut osallistumaan Tampereen raitiotien osien 1 ja 2 infrastruktuurin suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin 74,93 milj. eurolla.

Vuosittaisen valtiontukiosuuden maksatuspyynnön suuruus määräytyy hankkeen valtiontukeen oikeuttavien vuosikustannusten toteutumisen perusteella. Tähän summaan sisältyy tuoreimpana raitiotiehankeeseen kehitysvaiheen 2 vuosien 2018 - 2020 suunnittelukustannuksiin myönnetty valtionavustusta 0,87 milj. euroa Liikenne- ja viestintäviraston päätöksellä 21.3.2019. Käynnissä olevassa MAL4-sopimusneuvottelussa on ollut esillä mm. Hatanpään valtatie ratahaaran suunnittelun ja rakentamisen ja raitiotien seudullisen yleissuunnitelman valtionapu. Valtionapuhakemusten kanssa on odotettu MAL4-sopimuksen voimaantuloa.

Raitiotien toteuttamisen yhteydessä on päätetty toteuttaa Raitiotieallianssin

tavoitekustannusta nostavia raitiotiejärjestelmän sisällönmuutoksia, joiden lähtökohtana on raitiotiejärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden lisääminen sekä kaupunkikuvallisten haittojen ja hallinnollisten riskien minimointi. Osa sisällönmuutoksista ovat hankkeen kokonaiskustannusta pienentäviä muutoksia. Huhtikuun 2020 loppuun mennessä näitä hankkeen sisällönmuutoksia on tehty 23,56 milj. eurolla. Osa hankkeen sisällönmuutoksista ketaan tilaajan hankinnoilla ja tilaajan riskivarauksella, kokonaiskustannusta nostavia hankkeen sisällönmuutoksia on tehty 21,77 miljoonalla eurolla huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Raitiotien toteutusvaiheen osan 1 kokonaiskustannusarvio huhtikuussa 2020 on 275,65 milj. euroa.

Raitiotien osan 2 kehitysvaiheen tavoitekustannus on 2,9 milj. euroa. Vaunukaluston arvioitu hankintahinta on noin 81,1 milj. euroa. Lisäksi raitiotiehankeeseen liittyviä muita kustannuseriä ovat Raitiotien kehitysohjelman budjetti vuosille 2017 - 2021 7,5 milj. euroa (ennuste 6,7 milj. euroa) sekä kaupungin rinnakkais-hankkeiden arvioitu osuus Hatanpään haara mukaan lukien 61,0 milj. euroa, joista on toteutunut huhtikuun 2020 loppuun mennessä 50,4 milj. euroa.

Kaupunkiympäristön palvelualue toteuttaa raitiokaduilla rinnakkaishankkeita vuosibudjetin puitteissa, osa niistä teetetään Raitiotieallianssilla. Rinnakkaishankkeet eivät sisälly raitiotien toteutushankkeen kokonaiskustannusarvioon eivätkä ole valtionapukelpoisia.

TAMPEREEN KAUPUNKI

TOIMINTA JA TALOUS